

de Dukenburger

Info-magazine voor Dukenburg - 14^e jaargang nummer 6 - augustus/september 2021

Theo Vermeer

RACEFANS OPGELET!

ZET DE SNELSTE TIJD NEER IN DE FORMULE 1 AUTO &
WIN 1 MINUUT GRATIS WINKELEN BIJ ALBERT HEIJN!

VRIJDAG 3
& ZATERDAG
4 SEPTEMBER
12:00 - 17:00

LOCATIE: ETOS

DEELNAME
VANAF 16 JAAR

LEES DE ACTIE -
VOORWAARDEN
OP DE WEBSITE

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP
WWW.WINKELCENTRUMDUKENBURG.NL

ALTIJD DICHTBIJ

  /WINKELCENTRUMDUKENBURG

Nieuwbouw Tolhuis 8

Beleefhuis 12

Zwanenpark 6

Koortskapel 16

Winkelcentrum Meijhorst 5 en 24

7 en 28

4 en 32

Geprinte brug

De 50ste 9

Dukenburg in stukjes

Maisonnettes Meijhorst	27
Warmtenet jarenlang vertraagd	27
HartVoorDeKunsten	28
De Grondel definitief gesloten	29
Winkelcentrum Weezenhof	29
Week van Lezen en Schrijven	30
Kerkdeuren verder open	30
Brug Meijhorst-Staddijk	31
Zorgwoningen Stadbroekseweg	31
Activiteiten De Inloop	32
Geprinte brug sinds 15 juli open	32
Alzheimercafé start weer	32
Impuls renovatie Orangerie	33
Kunst in tunnels	33
De Klink zoekt bestuursleden	34
Oldstars Walking Basketball	34
Nationale sportweek	35
Handboogvereniging Staddijk	35
Appartementen de Sprong	36
Rioolalarm	36
Agenda	36
Winkelcentrum Dukenburg	37
Observatietoren	37
Ontdek je talent-dag	37
Nederlandse conversatie	38
Start cursusjaar bij STEP	38
Groendak van Loes Modderman	39
Duukjes	40
Hobbelpad Dukenburg	40
Hoe verder na corona	41
Hart voor Dukenburgers	41
Vacature bestuur Duuk	42
Natuur in de stad	42
Gilbert de Bruijn: park Staddijk	43
Blauwe zone Meijhorst	43

En verder:

Column Guus Kroon	6
Wijkmanagement opgeheven	10
Column Janwillem Koten	10
Column Toon Kersemakers	11
Van Coevorden-van Kleef	13
Column Trees Versteegen	14
Bomen zijn vergeten goudmijn	14
Geen broodje aap	15
Vergeeten verleden	16
Cultuur	20
Boekjes	20
Wijsneus	20
Opmerkelijk	21
Nota bene	21
Pest veranderde Europa	22
Fotopagina's	24
Kroniek zwembad Dukenburg	26
Kook & bakfiets	44
Samen werken aan gezondheid	45

Expositie printbrug Geologenstrook

In bibliotheek Zwanenveld is van half augustus tot eind september* een tentoonstelling over de nieuwste brug in de Geologenstrook. Een bijzondere brug: een uit beton geprint bouwwerk.

In de Brabantse lichtstad Eindhoven werd ruim twee jaar gebuffeld om de brugonderdelen te vervaardigen. Toen moest dit circulaire project vervoerd naar en geplaatst worden in Dukenburg. Het is vooralsnog de langste betonegeprinte voetgangersoversteek ter wereld. Ergens tijdens het vervaardigen van de brucelementen bezocht een delegatie stadsdeelbewoners de Eindhovense fabriekshal. Een leerzaam uitje, want printen van grote objecten is spectaculair. De Dukenburgers waren onder de indruk en snapten wel dat er vertraging kon ontstaan in de planning.

De tentoonstelling geeft ook een verder kijkje in het 3D-printen. Intussen opende op 15 juli koningin Máxima een metalen geprinte brug in Amsterdam. Hiermee werd een publiciteitsprimeur voor onze neuzen weggekaapt (lees ook pagina 32). Ook hier zegt de één 'wat een mooie brug' en de ander 'wat een wanstaltig ding'. Feit is dat deze brug in het Wallen-district slechts tijdelijk dienst doet.

Onelegant

De duurzame voetgangersoversteek in Zwanenveld werd ontworpen door Michiel van der Kley. De mooie tentoonstellingsfoto's werden met haar ervaren oog voor fraaie composities

vervaardigd door Jacqueline van den Boom. Zo knap en professioneel dat zij van het logge bogenblok iets bekijkswaardigs maakte. Want de meeste Dukenburgers die de komst van de loopbrug op de voet volgden, vinden het géén elegante overspanning. De lengte (28,5 meter) en de breedte (3,6 meter) tellen hierbij niet mee.

Dieren?

Het zijn de bolle, rimpelige en korte brugpijlers onder het zware lijf die de één doen denken aan een rups. Een tweede vindt het net een vette big met teveel poten. Je kunt er ook een nijlpaard, een schubdier of een krokodil in zien. Dit laatste beeld is zeker toepasselijk op juist déze plek in het Geologenwater. Als de gemeente nog geen naam bedacht heeft voor deze aanwinst, dan zijn de redacteurs reuze benieuwd naar lezerssuggesties. Venetië heeft – ter inspiratie – een *Brug der Zuchten*. Eerder dit jaar werd in het noordelijk deel van de Geo-strook in geen tijd de oude houten brug vervangen door een nieuwe: de speels uitgevoerde Beverbrug. Je ziet hier voorbijgangers even stilstaan om het dierenleven in het water te observeren in de luwte van de drukke verkeersbewegingen. De Beverbrug werkt ont-haastend. Dat gaat de printbrug misschien ook wel doen. Een deskundige 3D-printer vraagt zich wel af hoe glad het loopvlak wordt bij regen, sneeuw en ijs/ijzel.

Een tijdelijk dammetje

Voordat de technisch correct geprinte brug

gerealiseerd was, passeerden duizenden liters water onze omgeving via Maas, Waal, Maas-Waalkanaal en andere stromen. In de Geologenstrook lag de oude Maasarm bij de nieuwe brug juist droog. Kurkdroog zelfs, dankzij enkele bijzonder regenarme, zinderende zomers. Via een geïmproviseerd dammetje en rijplaten konden voetgangers nog langs de bouwputhekken oversteken, natte voeten kregen ze niet. Het dammetje was al zoveel onderdeel geworden van de omgeving dat je er in de voorjaars- en voorzomerweken van dit jaar werkelijk een weg moest banen door het oerwoud aan uitbundig groen. Wat wil je? De voltooiing van de brug was gepland in 2019. Intussen zijn we hard op weg naar 2022.

Oude brug op voorpagina

Wie in de tussenliggende maanden helemaal vergeten is hoe de vorige brug er uitzag, die kan naar de site van *de Dukenburger* gaan en de allereerste uitgave van dit blad opzoeken. Daar hangen op de voorpagina twee kinderen uit het stadsdeel over de brugleuning. Het meisje en haar jongere broertje van toen hebben intussen hun middelbare school- en vervolgopleiding afgerond en zullen op termijn het ouderlijk huis verlaten. De vorige brug heeft intussen lange tijd goed dienst gedaan.

* Voor openingstijden en covid-maatregelen van de bibliotheek: raadpleeg internet.

Tekst: Hette Morriën

Foto's: Jacqueline van den Boom

Dit is... het dan

Tijdens de vele pandemiemaanden met de door COVID-19 genoodzaakte pauzeknop, waren voor velen in ons stadsdeel alledaagse activiteiten buitenshuis niet meer vanzelfsprekend of toegankelijk. De stroom Dukenburgers en anderen naar bijvoorbeeld het wijkcentrum/de Stadswinkel, naast Ontmoetingskerk en zwembad, droogde zo goed als volledig op. Een enkeling kwam nog binnen, maar de duiventil aan bezoekers viel akelig stil.

Meijhorst, hart van Dukenburg

Intussen werd voor de deuren van de bovengenoemde adressen, de Meiberg én de laagbouw aan winkels in hartje Meijhorst voortvarend gesloopt en gebouwd. De oude Albert Heijn ging plat en nam de Wereldwinkel mee in zijn ongecontroleerde val. Intussen was de nieuwe AH-super in gebruik en enkele weken later een eveneens gloednieuwe supermoderne Lidl. Het verruimde parkeerterrein werd als laatste opgeleverd. De infrastructuur alsmede nieuwe groene aanplant maken het geheel klaar voor gebruik. De RIVM-maatregelen hielden enigszins gelijke tred met deze ontwikkelingen en daardoor kan er nu een bescheiden feest gevierd worden.

'Nijmegen weer samen'

Voorzover de pandemieperikelen dit toelaten organiseert de gemeente feestelijke open dagen in wijkcentra. De exacte data en plaatsen volgen. Hier zal dat onder voorbehoud op zondag 3 oktober zijn, met als centrale plaats het 'hart'

van Meijhorst, waar een mini 'Dit is ... Dukenburg'-presentatie mogelijk is. Als tenminste wijkbewoners dit bericht in andere media tegenkwamen en zich met hun club/vereniging tijdig aanmeldten. Dezelfde vrije nieuwsgaring was er hopelijk ook voor StAAD, die op de dag (20 augustus) dat deze Dukenburger verschijnt haar gebruikelijke inschrijfdag voor cursussen en activiteiten houdt.

De Wereldwinkel Nijmegen (met een digitale nieuwsbrief), Lange Hezelstraat 19, begroet nog graag oude bekenden uit Dukenburg.

Infrastructuur

Het parkeerterrein rondom Winkelcentrum Meijhorst is met vijfenveertig plekken verruimd en enigszins gewijzigd. De bredere toe-en-afrit in de knik van de 10°/11° straat zit op dezelfde plek als eerst. Is men op de heenweg dan kan men rechtsaf parkeren, met als belangrijke beperking enkele gereserveerde vakken voor mindervalide bewoners van de Meiberg. Bij Ontmoetingskerk en -tuin zijn twee *rolstoel*- en zes andere vrije parkeermogelijkheden. Wel staan hier meestal auto's van medewerkers/vrijwilligers van de omringende voorzieningen. Resteren de parkeerplaatsen voor de chinees (ook voor mindervaliden), de snackbars, de kapsalon, La Mariposa Feliz en de vier supermarkten, alle voorzien van een blauwe zoneband. Een beetje automobilist weet wat dit betekent. Parkeren buiten de vakken kan een prent opleveren. Rondom het parkeerterrein dient grensbekabeling winkelwagentjes te blokkeren. Voor de voetgangers

is vanaf het Zegerspad een nieuwe toegang aangelegd. Bij de Meiberg is het trottoir aan de zijde van AH verlaagd voor rolstoelers en rollatorbestuurders. Albert Heijn zelf heeft een oprittrottoir recht voor de toegangsdeur. De brede rijstroken langs de begroeiing van het Wijkpark Meijhorst naast de Lidl zijn voor de lager gelegen goederentoevoer en andere activiteiten/werkzaamheden bij deze supermarkt en het zwembad. Albert Heijn heeft voor het transport eveneens een verdiepte ontsluiting met een los-/laadperron. Hier is parkeren van vervoersmiddelen natuurlijk uit den boze, zelfs een argeloos neergelegd kinderstepje vormt een barricade. De twee overdekte 'glazen huizen' tussen de parkeervakken zijn geen metrohaltes, maar verzamelplaatsen voor winkelwagentjes. Voor fietsers zijn er een kleine honderd mogelijkheden om hun stalen ros aan de ketting te leggen bij hun bezoek aan het kloppende vernieuwde hart van Dukenburg. De opgefreste aanleg van het plein vóór het wijkcentrum, met links de Lidl en rechts de Stadswinkel, brengt de twee kunstobjecten van Gerard Bruning zodanig tot hun recht, dat sommigen zeggen: 'Kijk eens wat een mooie nieuwe beelden!'

Programma 3 oktober

Bij het samenstellen van deze Dukenburger waren de exacte gegevens (nog) niet bekend. Hopelijk is het programma rond wanneer *de Dukenburger* van 24 september verschijnt. Het kan in de tussentijd geen kwaad om andere media te raadplegen, want het feestje 'Nijmegen weer samen' mag niemand missen.

Tekst: Hette Morriën. Foto: Peter Saras

Anders nog...

Het is heel lang geleden dat de echte Baker Bart in Winkelcentrum Dukenburg zijn eerste winkel in Nederland is begonnen. Met de moderne oven en andere zaken, een noviteit. Wat ik mij nog van die jaren - en met mij mogelijk veel Dukenburgers - herinner is het stopwoordje van de mevrouw achter de toonbank als je bestelling was gedaan: 'Anders nog?' Ik zal haar in de nieuwe winkel missen!

Nu ik toch met complimenten bezig ben heb ik nog een aanrader. Kom eens in het atrium van Wijkcentrum Dukenburg. Niet alleen voor de ruil rondom en op de boekenplanken, maar ook voor de sfeervolle inrichting, onder andere in de vorm van het meubilair, waarbij ook een complete schommelstoel. Het staat leuk en de bewoners van Dukenburg verdienen het.

Gelukkig begint het oude 'normaal' langzaam vorm te krijgen na de coronacrisis. Dat is onder meer te merken aan de voorzichtige start van cursusactiviteiten en andere sociale gebeurtenissen en waardevolle ontmoetingsmogelijkheden. 20 augustus is/was weer de traditionele inschrijfdag van StAAD. Onmisbaar in Dukenburg.

Waar we niet bijtijds genoeg mee kunnen beginnen is om bij de gemeentelijke politiek de knelpunten en toekomst van Dukenburg onder de aandacht te brengen. Wat let ons? In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Sommige partijen vechten elkaar nu al de tent uit.

Ten slotte toch nog even mijn traditionele gemor over de kwaliteit in heel Dukenburg van trottoirs en de tegels daarop, maar ook de fietspaden op sommige punten (bijvoorbeeld rondom de ijsbaan) zijn meer dan gevaarlijk. Een stevige inventarisatie door de gemeente kan geen kwaad.

Guus Kroon

(Foto: Jacqueline van den Boom)

Op dit voormalige ROC-terrein langs 43^e straat in Zwanenveld komt de nieuwe buurt Zwanenpark

Meepraten over nieuwbouw Zwanenpark

Plannen om er te bouwen bestaan al jaren, alleen kwam er niks van terecht. Maar binnenkort is het zover. Dan is de eerste informatiebijeenkomst over Zwanenpark, de nieuwe buurt tussen spoorlijn en Zwanenveld 43^e straat.

Projectleider van de gemeente Paul Matthieu vertelde oktober vorig jaar in *de Dukenburger*: 'Er komen 300 tot 350 appartementen met verschillende hoogtes. Het zijn vooral woningen in het duurdere segment: middelduur en vrije sector, zowel huur als koop. Een klein deel wordt sociale woningbouw. Dat is bedoeld voor oudere alleenstaanden die nu in huizen van woningcorporaties wonen. Er zal in verschillende hoogtes worden gebouwd. Om geluid op te vangen van spoorbaan en weg worden de appartementen naast het spoor vrij hoog. Aan de kanaalzijde zal het hoogste gebouw verschijnen om zo kenbaar te maken dat men hier Dukenburg nadert. In het middengebied is de maximumhoogte vier lagen. Parkeer is verdiept, dus niet op straat.'

Breder aanbod

Kaj Bouman en Theo Dohle van de De Wijde Blik Communicatie verzorgen vanaf nu de contacten met de bewoners, ondernemers en andere betrokkenen. Ze melden: 'Dit gebied wordt door Ten Brinke Vastgoedontwikkeling en Slokker Vastgoed, de eigenaren van de locatie, ontwikkeld tot een veelzijdige woonbuurt in een stadsparkachtige setting. Deze plek krijgt de naam *Zwanenpark*. We hebben op dit moment met betrekking tot de plannen geen nieuws. Wel zullen er aanpassingen zijn in het aantal woningen en het segment van de woningen. Het wordt een breder aanbod, dus er komen ook goedkopere woningen.' Ook

wordt gekeken naar een relatie met het Maas-Waalkanaal, zodat de nieuwbouw niet met de rug naar het water komt te staan.

Ook voor huidige bewoners

Het wordt geen buurt waar steen en beton overheersen. Matthieu vertelde vorig jaar: 'Er blijft veel openbaar groen. Er komt een parkje bij het lage gedeelte. Daar zal de ontmoeting worden gestimuleerd voor de hele buurt. We zijn aan het verkennen om bij het parkje op de begane grond van een van de gebouwen een maatschappelijke functie te realiseren, bijvoorbeeld kinderopvang of een buurthuiskamer. We gaan hierover in gesprek met de wijk.' De eigenaar wil de omwonenden graag betrekken bij de uitwerking. 'Deze ontwikkeling is niet alleen bedoeld voor de toekomstige bewoners', laten Bouman en Dohle weten. 'Ook burens en andere bezoekers kunnen gebruik maken van Zwanenpark. Er komt een openbare startbijeenkomst voor alle omwonenden en ondernemers in de buurt. De gemeente zal hier ook aanwezig zijn. Als de coronamaatregelen het op dat moment toelaten, nodigen wij u graag uit op een nader te bepalen locatie in de buurt. Tijdens deze bijeenkomst stellen Ten Brinke Vastgoedontwikkeling, Slokker Vastgoed en wij ons aan u voor, vertellen wij over de ontwikkelingen en het proces en hoort u hoe u betrokken wordt. Ook is er gelegenheid om vragen te stellen.'

Dag en plaats van de bijeenkomst zijn bij het ter perse gaan van deze Dukenburger nog niet bekend. Als het even kan staan die in het volgende nummer. Houd in ieder geval de website in de gaten: www.dedukenburger.nl.

Tekst: René van Berlo

Foto: Jacqueline van den Boom

Theo Vermeer krijgt andere positie in de redactie van de Dukenburger

Theo Vermeer reikt het honderdste nummer van de Dukenburger uit aan burgemeester Hubert Bruls. Links op de foto staat Janwillem Koten. Wijkcentrum Dukenburg, 16 december 2019.

Onlangs is Theo Vermeer vanwege gezondheidsredenen en een beperking van de mobiliteit naar een appartement in Nijmegen-Oost verhuisd, dichtbij de woning van zijn dochter, die ook door haar beroepsopleiding een liefdevolle alfahulp kan bieden.

Daarmee verandert de positie van Theo binnen de redactie, van een actief schrijvende redacteur naar een ondersteuner van de redactie op de achtergrond, mede vanwege zijn veelzijdige kennis van ons stadsdeel na vijftig jaar Dukenburgerschap. Theo schrijft dus geen nieuwe bijdragen meer voor ons blad, maar wil wel graag kritiek leveren en eventuele fouten en slordigheden in de kopij verbeteren.

Om dit feit wat nadrukkelijker hier te markeren heeft de redactie mij verzocht om hem te bedanken voor de veelheid van bijdragen aan de Dukenburgse nieuwsvoorziening in de loop der jaren, maar ook voor zijn inzet voor het behouden van een zelfstandige Dukenburgse nieuwsvoorziening in het algemeen.

Niet lang geleden (2019) kreeg Theo de *Roos van Dukenburg* toegekend en werd hij voor dat jaar *Dukenburger van het jaar*. De frontpagina van dit blad getuigt van deze bijzondere gebeurtenis. In dit vroegere nummer werden verder uitgebreid de vele verdiensten opgesomd die hij voor Dukenburg heeft betekend. Om niet in herhaling te vallen wil ik hier voor een

meer persoonlijke visie op Theo uw aandacht vragen. Daarbij zal ik vooral zijn redactionele activiteiten, bijdragen en kwaliteiten belichten.

Veertig jaar redacteur

Ik ken Theo als wijkredacteur nu ongeveer veertig jaar. Ik had destijds de redactie van het nieuwe Dukenburgs wijkblad overgenomen vanwege de verhuizing van redacteur Jos Coolen naar Malden. Ik had dringend hulp nodig. Vrij snel daarna kwam Theo me helpen. De naam van het blad *Nieuw Dukenburgs Wijkblad* veranderde na een enquête in *Trefpunt*, dat door ons met behulp van gemeentelijke subsidie maandelijks werd uitgebracht. Het was een tijd dat de opmaak nog handmatig moest worden gedaan; een hele klus kan ik wel zeggen en veel extra schuif- en correctiewerk. Een grote voorwaartse stap was toen *de Dukenburger* als veelkleurig magazine werd opgezet en waar we samen als redacteurs voor werden uitgenodigd. Na enkele rumoerige beginvergaderingen zijn we met deze nieuwe veelkleurige opzet een groot succes geworden. Binnen de nieuwe redactie kreeg Theo de portefeuille Tolhuis, sport, groen en human interest. Zijn eerste artikel in de eerste Dukenburger ging over de bossparken in Dukenburg, zijn lievelingsthema. Doordat hij tevens lid was van *de Zevensprong* was hij goed georiënteerd over Dukenburg en het Dukenburgse beleid van de gemeente. De kracht van

Theo was vooral zijn uitgebreid netwerk in ons stadsdeel, maar ook bij de gemeente en Nijmegenbreed. Dit bepaalde voor een deel ook zijn redactionele inbreng. Binnen de redactie was Theo meestal de rustige figuur die vaak met goede ideeën kwam. Maar hij kon tekeergaan wanneer gewone Dukenburgers onvoldoende aan bod kwamen of wanneer de Dukenburgse onafhankelijke nieuwsvoorziening in het geding kwam.

Ik heb dus veertig jaar met Theo mogen samenwerken. Ik kan me niet herinneren dat we ooit een ernstig conflict hebben gehad, ook al waren er regelmatig meningsverschillen. Door ervaring wijzer geworden nam ik zijn woorden en adviezen serieus, omdat nogal eens bleek dat hij het bij het juiste eind had. Op den duur ontstond een diepe vertrouwensband tussen ons. Voordat een stuk definitief naar de redactie ging, stuurde ik nog even een kladversie naar Theo. Vaak kwam hij met verbeteringen en aanvullingen, waarvan ik dankbaar gebruik maakte. We raakten zodanig op elkaar ingespeeld dat we maar weinig woorden hoefden te gebruiken. Lang overleg werd langzaam minder. Wanneer ik hem iets vroeg kon ik aan zijn gezicht welhaast raden wat het antwoord zou zijn. In de laatste jaren zaten we vaak rustig bij elkaar en dat voelt nog steeds bijzonder goed. Een warme vriendschap ontstond. Hij werd door ons gezin zeer gewaardeerd. Mijn dochter Saskia omschreef Theo als een vriendelijke, toegankelijke en lieve man, zoals je niet vaak tegenkomt en waarvan er veel meer moesten zijn. Ik beaam dit volledig. Ik denk dat de redactieleden het met de visie van Saskia eens zullen zijn.

Als je vrienden bent dan leer je geleidelijk aan de motivatie en de achtergrond van iemand kennen. In het kort gesteld, het was primair niet zijn bedoeling om mooie stukken te schrijven, maar vooral de doorsnee Dukenburger aan het woord te laten die meestal in andere bladen niet zo aan bod komt. Zijn ideaalbeeld voor ons stadsdeel is dat Dukenburg een buurt met nabuurszorg wordt waar mensen naar elkaar omkijken. Bovendien wil hij dat de Dukenburger de sociale olie van de Dukenburgse gemeenschap vormt. Theo ziet zich dan als redacteur graag als een drup sociale olie in ons stadsdeel.

Theo, hoewel je naar verre Nijmeegse oorden bent vertrokken, blijf je gelukkig met de redactie verbonden. We waarderen zeer dat je nu in een andere rol ons toch van dienst wil zijn. We zijn je daarvoor reuze dankbaar.

**Namens de gehele redactie: Janwillem Koten
Foto: Jacqueline van den Boom**

Entree nieuwe buurt 'Hof van Nijmegen' in Tolhuis

Verwarmingsunit Tolhuis geplaatst

Bij de nieuwbouw in Tolhuis is het hoogste punt bereikt van het appartementencomplex. Op 23 juli kwam men met het liftdak op 22 meter hoogte. Inmiddels is men met de afwerking van de gevels en de afbouw binnen begonnen.

In het eerste straatje laagbouwhuizen zijn de daken geplaatst. Intussen zijn de metselaars al begonnen met de buitenmuren. Het gaat hier om toekomstige huurhuizen die verhuurd gaan worden door woningcorporatie Woonwaarts. Deze huizen en de appartementen zullen eind 2021 via de *Entree* voor de verhuur aangeboden worden (www.entree.nu).

Zeecontainer

Aan de kant van de Van Schuylenburgweg zijn het warmteoverdrachtstation en de verwarmingsunit geplaatst. Deze verwarmingsunit in een zeecontainer is op 27 juli in Tolhuis aangekomen en is volledig prefab gemaakt op de vestiging van Paans installatietechniek in

Verwarmingsunit in zeecontainer

Leerdam. Vervolgens is gestart met het aansluiten van de terreinleidingen. Deze leidingen lopen naar het appartementencomplex en het eerste straatje met gebouwde huizen vanaf het ruim bemeten warmteoverdrachtstation.

In de zeecontainer, die als tijdelijke verwarmingsunit gaat functioneren, hangen zes cv-ketels. Deze cv-ketels verzorgen het warme water via het overdrachtstation voor de 156 woningen aan de 27^e en 28^e straat Tolhuis. Voorlopig gaat men ervan uit dat deze situatie voor vijf jaar zal zijn. Daarna hoopt men een aansluiting te creëren op het toekomstige

warmtenet. De leidingen hiervoor heeft men al aangelegd tot de Van Schuylenburgweg. De plek van de afsluiters wordt nu gemarkeerd door twee plastic pijpen die uit de grond steken.

Verscholen in het groen

De zeecontainer en het overdrachtstation staan nu bijna in het groen. Ze zijn goed verscholen geplaatst tussen de Van Schuylenburgweg en de achterkant van de nieuwbouwwoningen. Het meest permanente bouwspel, het warmteoverdrachtstation, valt nogal ruim en hoog uit. Als je het in werkelijkheid ziet kun je begrijpen dat eerdere plannen voor plaatsing van dit gebouw aan de 22^e straat Tolhuis op weerstand van bewoners stuitte.

Inmiddels liggen de fundamenteën voor de volgende huizenblokken klaar voor verdere afbouw. Het gaat onder meer om koopwoningen. Deze zijn allemaal al verkocht. *De Dukenburger* blijft de bouw volgen. Meer over het warmtenet elders in dit nummer.

Tekst en foto's: Peter Saras

Hoogste punt nieuwbouw Tolhuis

Daken geplaatst, metselen gestart

De vijftigste!

Coronatijs zorgde voor veel barrières, vertraging en afzeggingen, maar de stichting AED Dukenburg is het toch gelukt om te blijven investeren in het AED*-netwerk in de stadsdelen Dukenburg en Lindenholt. In 2020 kwamen er al enkele AED's in Dukenburg bij.

In complex De Draaiom, in Lindenholt maar op de grens van Dukenburg, dichtbij het Maas-Waalkanaal, hangt nu de vijftigste AED, die 24/7 beschikbaar is voor onze stadsdelen. De AED hangt in de voor Nijmegen standaard groene kast met pincode. Deze plaatsing werd mogelijk door samenwerking met woningcorporatie WoonGenoot en importeur Defibtech Nederland. Nog niet het gehele financiële plaatje is rond. Bewoners rond De Draaiom krijgen binnenkort een brief met uitleg en verzoek bij te dragen aan dit project. Hierin wordt ook opgeroepen in te schrijven voor een reanimatiecursus. De AED-stichtingen krijgen geen overheidssubsidie en zeker voor de aanschaf van AED-apparaten zijn we naast sponsoren en giften afhankelijk van bijdragen van bewoners. Maar alle kleine beetjes helpen en we blijven actief om een zo groot mogelijke dekking van AED's te bereiken in onze stadsdelen. Initiatiefnemer en actief bewoner Leo Lammers nam het voortouw. Leo hoopt dat ook veel bewoners een reanimatiecursus gaan volgen.

Cursussen

Het was een enorme tegenslag dat we in januari 2021 alle reanimatiecursussen moesten afzeggen. Maar in juni/juli is het ons toch gelukt de lessen weer op te starten. In een wat sobere uitvoering en in de gymzaal van de onderbouw in school De Meiboom in Meijhorst. Na wat 'wel-niet-beslissingen' over de lesruimtes in Wijkcentrum Dukenburg hebben we de knoop doorgehakt. In de herfst willen we de cursussen weer vervolgen, dan verdeeld over Dukenburg en Lindenholt. We zien namelijk ook weer mogelijkheden, met voldoende afstand houden, in het *Wijkatelier Lindenholt* in de Zellersacker.

Aanmelden voor de *reanimatie en gebruik van de AED-cursus* kan via de website www.aeddukenburg.nl onder de knop *aanmelden*. De stichting AED Dukenburg geeft deze cursussen gratis aan bewoners van Lindenholt en Dukenburg.

Stadsbreed

Naast de stadsdelen Dukenburg en Lindenholt hebben de AED-stichtingen ook in andere de-

Leo Lammers laat de nieuwe AED van De Draaiom zien

len van Nijmegen tijdens de coronatijd nieuwe AED-apparaten geplaatst. Onder de overkoepelende stichting *HartslagNijmegen* zijn in Nijmegen-Oost, Hatert en in het centrum van Nijmegen AED's geplaatst. Dit ging bijvoorbeeld in samenwerking met bewoners die geld inzamelden voor de aanschaf of met ondernemers, zoals de stichting Huis voor de Binnenstad. Samen met de apparaten van de gemeente Nijmegen zijn dat er inmiddels ook ruim vijftig die de stichting beheert en onderhoudt.

Onlangs is ook bekend geworden dat de AED-stichtingen de vernieuwing van gemeentelijke apparatuur gaan verzorgen in heel Nijmegen. Ook dit valt, Nijmegen breed, onder de stichting HartslagNijmegen.

Oproepen

Burgerhulpverleners die aangemeld zijn bij HartslagNu krijgen in de oproep naast het adres van het slachtoffer de code van de AED-kast meegestuurd. Na het volgen van een cur-

sus mag men zich aanmelden als burgerhulpverlener bij HartslagNu.

Ook roepen we mensen op die een BHV.** of reanimatiecursus hebben gevolgd op hun werk of bij een sportclub, zich aan te melden bij HartslagNu. Zo word je *burgerhulpverlener* en die kunnen er niet genoeg zijn.

Meer informatie op de website van de AED-stichting, www.aeddukenburg.nl of HartslagNu, www.hartslagnu.nl.

De Stichting AED Dukenburg werkt zonder winstoogmerk en krijgt geen structurele overheidssubsidie. Wij zijn ook heel blij met uw donatie of gift. De stichting heeft de AN-BI-status en dat kan onder voorwaarden belastingvoordelen hebben.

* AED: automatische externe defibrillator

** Bedrijfsbepaalde

Tekst en foto's: Peter Saras

Gemeente heft afdeling Wijkmanagement op

De gemeente Nijmegen heft de afdeling Wijkmanagement op. Vanaf 1 september 2021 wordt haar rol overgenomen door gebiedstafels. Dat blijkt uit een e-mail die de gemeente heeft gestuurd naar talloze bewoners en hun organisaties in de stad.

Alle medewerkers van de afdeling Wijkmanagement hebben een andere functie gekregen of krijgen die per 1 september. Wie de nieuwe contactpersonen in de gemeente zijn, is nog niet bekendgemaakt.

Maandenlang intern besproken

Deze reorganisatie is intern maandenlang besproken. Er mocht niets over naar buiten komen. Toch gebeurde dat. De wijkmanager van stadsdeel Oud-West (Waterkwartier en Wolfs-

kuil) vertrok. Onze collega's van *de Wester* vroegen de gemeente of ze vervangen zou worden. Het antwoord was: 'Nieuwe manier van werken in de wijken. Als gemeente willen we de manier waarop we ons werk voor de wijken hebben georganiseerd versterken. Zo dat we dat werk nog beter, vraaggericht en efficiënter kunnen doen, in samenwerking met de bewoners en partners in de wijken. Hiervoor ontwikkelen we dit jaar in de praktijk een nieuwe werkwijze. Hoe die er precies uit gaat zien, is nu nog niet bekend. Wel is duidelijk dat we het wijkgericht werken volledig onderbrengen bij de inhoudelijke afdelingen en Wijkmanagement als aparte afdeling ophoudt te bestaan. Dat is de reden dat de wijkmanager van Oud-West/Wolfskuil nu niet wordt vervangen. En dat we in Oud-West als eerste zullen

starten met een nieuwe manier van werken. In de komende weken wordt duidelijk hoe, inclusief de nieuwe contactpersonen voor de wijk. Voorop staat dat de bewoners en professionals duidelijke aanspreekpunten bij de gemeente behouden.'

Mail naar de burgers

Verder liet de gemeente niets weten. Her en der kregen ambtenaren en bestuurders vragen, maar antwoorden kwamen niet. Tot de eerste dag van het zomerreces van de gemeenteraad. Toen verscheen de volgende mail in talloze mailboxen: 'Beste relatie, Als gemeente werken we met veel bewoners en professionals samen aan prettige en leefbare wijken in Nijmegen. Om ons werk voor de wijken nog beter, vraaggericht en efficiënter te doen, komt er

Weer een reorganisatie in Dukenburg

Dit is natuurlijk heel erg voor de betrokkenen maar voor ons Dukenburgers is het ook slecht nieuws. Het betekent het einde van de werkzaamheden van Manon Karssen als wijkmanager. Het vertrek van Manon zal veel mensen in Dukenburg verdrieten. Zij is een prettig toegankelijke persoon die heel wat vrienden achterlaat. Ze heeft zich als wijkmanager met hart en ziel voor ons stadsdeel ingezet. Daarbij stonden nog veel plannen voor Dukenburg op stapel die nu helaas blijven liggen. Slecht nieuws voor Dukenburg dus. Ik heb Manon bij diverse overleggen in ons stadsdeel regelmatig mogen meemaken, bij Zevensprong, maar vooral bij het overleg met de bewonersplatforms. Daar communiceerde ze de plannen van de gemeente. Verder heb ik regelmatig vastgesteld dat voorstellen vanuit de platforms niet aan dovemans oren gericht waren en regelmatig werden uitgevoerd. Een goed voorbeeld was de financiering van het *Huis van Weezenhof*, waarvoor zij zich zeer heeft ingezet en daarvoor niet altijd het credit kreeg dat zij verdiende. Weezenhof heeft in het bijzonder veel aan Manon te danken.

sen afzonderlijk kleine groepjes mensen in een wijk uitnodigen om te overleggen. Een stadsdeelbreed overleg komt er dus waarschijnlijk niet. De vrees is dat de homogeniteit van ons stadsdeel bij dit overleg verloren gaat en dat de plannen in de diverse wijken van Dukenburg als geheel fragmenteren.

Ik vrees dan ook dat interne communicatie op bovenwijkniveau in Dukenburg verdwijnt. Dat was juist de kracht van Dukenburg als geheel. In het verleden had de Zevensprong een dergelijke bindende functie. Ik ben er zeker van dat als er geen actie van de Zevensprong was geweest er nu geen zwembad meer zou zijn.

De gemeente heeft ons verzekerd dat deze nieuwe overlegstructuur van september tot januari zal worden getest. Ik heb grote twijfels. Dat Dukenburg bovenwijks collectief overlegt is noodzakelijk, want grote *kanaalplannen* staan op stapel. Het is daarbij belangrijk dat de gemeente via het collectieve Dukenburgs overleg voldoende draagvlak in ons stadsdeel creëert bij de uitwerking van de plannen. Een bovenwijks collectief overleg is dus meer dan ooit nodig. Wellicht kan hier een Zevensprong nieuwe stijl uitkomst bieden. Ik doel hier op een meer pluriform overlegorgaan in ons stadsdeel met werkgroepen met specialistische kennis dat voldoende draagvlak in Dukenburg heeft.

Janwillem Koten

(Foto: Jacqueline van den Boom)

Weer een bestuurlijke reorganisatie, ook voor Dukenburg, de zoveelste. Je wordt er horendol van. Het brengt onzekerheid in ons stadsdeel en een verlies van draagvlak bij de meningsvorming.

Wat gebeurt er per 1 september aanstaande? De gemeente heeft onlangs de afdeling Wijkmanagement en de functie van wijkmanager opgeheven, 'het centrale aanspreekpunt' tussen wijken en gemeente. Ellendig voor de ambtenaren die plots van functie moeten veranderen en wellicht op straat komen te staan.

Maar wat gaat er gebeuren nu de functie van wijkmanager wordt opgeheven? Hoe gaat nu de communicatie met de wijken verlopen? Naar verluidt komen nu enkele gemeentelijk adviseurs ieder met hun eigen specialiteit die voor de stadsdelen collectief gaan werken. Men denkt dat er drie van deze functionarissen komen die op basis van hun wen-

'Gebiedstafels' moeten die gaan vervangen

vanaf 1 september een aantal wijzigingen. Met dit bericht informeren we u hier graag over.

'*Wat verandert er?* Al jaren speelt de afdeling Wijkmanagement een waardevolle rol als spil tussen de partners en bewoners in de wijken en de gemeentelijke organisatie. Vanaf 1 september brengen we deze rol naar het hart van onze organisatie. We brengen het wijkgericht werken volledig onder bij onze inhoudelijke afdelingen (sociaal, fysiek en veiligheid). Wijkmanagement als aparte afdeling houdt daarmee op te bestaan.

'*Gebiedstafels.* Vanuit de inhoudelijke afdelingen gaan we werken met zogeheten 'gebiedstafels'. Hier bespreken en coördineren medewerkers vanuit verschillende gemeentelijke disciplines gezamenlijk vraagstukken op het gebied van leefbaarheid in de wijken. Deze

nieuwe werkwijze ontwikkelen we gedurende de rest van dit jaar door in de praktijk.

'*Wat betekent dit voor u?* Voorop staat dat bewoners en professionals tijdens én na dit traject duidelijke aanspreekpunten bij de gemeente behouden. Wel komen er vanaf 1 september andere en meer aanspreekpunten per wijk. Wie dat zijn en hoe u met ze in contact kan komen, hoort u eind augustus van ons.

'Tot 1 september kunt u contact opnemen met Wijkmanagement via het centrale mailadres: wijkmanagement@nijmegen.nl of telefoonnummer: 024-3292928.

'*Meer informatie.* Heeft u vragen, ideeën en/of opmerkingen over deze ontwikkeling, dan kunt u contact opnemen met onze Stuurgroep Wijkgericht Werken via wijkgerichtwerken@nijmegen.nl.

'We hopen u voor nu voldoende te hebben geïnformeerd en zien uit naar een verdere versterking van ons werk voor de Nijmeegse wijken. Waarbij we natuurlijk zoveel mogelijk samen met u/ uw organisatie vorm blijven geven aan onze samenwerking.'

Dat was het. Maandenlang intern overleg. De burgers op de eerste dag van de vakantie inlichten en daarna stil zijn. Het zal niet verbazen dat hier meteen over gemopperd werd. Zie bijvoorbeeld de twee columns op deze pagina's.

Tekst: René van Berlo

Foto Eric van Ewijk: Ron Disveld

Foto's Marjo van Ginneken en Manon Karszen: Jacqueline van den Boom

Nieuw: 'gebiedstafels'. Voor ál uw wijkproblemen

Ik wil nu even nuilen (Nijmeegs voor zeuren) over een nieuwe gemeentelijke oplossing voor wijkproblemen: *gebiedstafels*. Wat is dit nu weer, denkt u waarschijnlijk. Eerst even wat uitleg. Niet zo lang geleden omarmde Nijmegen het wijkmanagement. De stad/gemeente moest naar de wijk toekomen. Dichter bij wijkbewoners staan. Dat betekende ondermeer voor elke wijk een wijkcentrum en het benoemen van een aparte wethouder wijken. Én er kwamen wijkmanagers.

Het idee van aparte wijkmanagers, die wijkproblemen concreet zouden aanpakken, was niet verkeerd, maar wel even wennen. Desondanks leerde Dukenburg de wijkmanagers Eric, Marjo en Manon vlug kennen en waarderen.

Deze zomer kwam plotseling een nieuwe maatregel. Per 1 september wordt het wijkmanagement opgeheven. Er komen *gebiedstafels*. Aan die 'tafels' gaan ambtenaren van verschillende afdelingen problemen op het gebied van leefbaarheid in

wijken bespreken en coördineren. Wijken houden wél een vast contactpersoon. Eind augustus volgt meer informatie. Tijdens de rest van dit jaar zal praktijkervaring met de nieuwe werkwijze worden opgedaan(!). Zo staat het tenminste in een rondzendmail van de gemeente.

Vager kan het niet, dacht ik toen ik het las. Waarom de huidige heldere opzet voor het wijkmanagement inruilen voor zoiets onduidelijks als een 'gebiedstafel'? Waarom maanden gaan zoeken naar 'nieuwe schoenen, terwijl de oude schoenen, die best wel lekker zaten, al bij de stort liggen?' Daarnaast lijken met de komst van *gebiedstafels* méér mensen nodig te zijn. Die, om het overzicht te houden, méér met elkaar gaan vergaderen. Waardoor ook méér bazen ergens toestemming voor moeten geven. Het oplossen van problemen kost daardoor méér tijd. Je kunt dan ook rekening houden met teksten als: 'Daar ga ik niet over, daarvoor moet u bij mijn collega zijn.'

Wijkbewoners zitten hier echt niet op te wachten. Daarnaast krijg ik nu al medelijden met de wijkcontactpersonen nieuwe stijl en gebiedstafel-ambtenaren. Die drijven met al dat vergaderen niet aan gebiedstafels maar aan *nuiltafels* te gaan werken. Nijmegenaren weten precies wat je dan kunt verwachten: niets.

Toon Kerssemakers (Foto: Huub Luijten)

Eric van Ewijk

Marjo van Ginneken

Manon Karszen

Armoede! Leven met weinig geld! Hoe voelt dat?

Veel mensen zullen in hun leven wel eens een periode met geldzorgen hebben gekend. Maar dat is wat anders dan structurele armoede gedurende een langere periode. Hoe voelt dat eigenlijk? Waar loop je dan tegenaan? Welke dilemma's kom je tegen? En welke vooroordelen bestaan er over armoede?

Jessica van Hinthem is een ervaringsdeskundige, weet wat het is om met heel weinig geld rond te komen en heeft al jaren het idee deze ervaringen met anderen te delen en zodoende veel onbegrip weg te halen, zodat mensen die onder de armoedegrens leven 'met andere ogen' bekeken worden.

Het is haar zelf gelukt om weer te kunnen leven zonder grote geldzorgen. En het is haar nu na flink lobbyen ook gelukt om, in samenwerking met Linda van Aken van de Vincentiusvereniging, een Beleefhuis te starten in Nijmegen. Dit naar een voorbeeld van een Beleefhuis in Zwolle.

In Aldenhof hebben ze, onder andere via woningcorporatie WoonGenoot, de beschikking gekregen over een maisonnette waarin je in een uur tijd kunt meemaken hoe het is en wat je tegenkomt als er geen of weinig geld is. De woning is helemaal ingericht in de sfeer van armoede. Bezoekers krijgen er een aantal pittige dilemma's voorgelegd. Er wordt ook keihard afgerekend met veel genoemde vooroordelen. Zeker weten dat je in het Beleefhuis tot andere inzichten komt.

Het zou, volgens Jessica en Linda, flauw zijn om vooraf precies te vertellen wat je in het Beleefhuis wordt voorgeschoteld. 'Dan zou er niemand meer komen. Wij willen bezoekers echt op een heel directe wijze met prikkelende dilemma's laten voelen hoe het is om in armoede te leven.' Na enig aandringen willen ze toch wel een klein tipje van de sluier oplichten. Aan de buitenkant ziet de woning er best keurig uit. De inrichting bestaat uit spullen van de kringloop. De (fictieve) bewoonster Leonie zit er echter niet zo zorgeloos bij. Na een scheiding staat ze er financieel alleen voor en zit ze in de schuldsanering. Ze leeft, samen met zoon en dochter, van een weekbudget van 55 euro. En ja, wat doe je dan als de wasmachine kapot is, er een bijdrage betaald zou moeten worden voor het schoolreisje van de kinderen of als er eigenlijk nieuwe schoenen moeten komen? Hoe voelt het als je toch weer een pakje shag koopt? Hoe reageer je als 'men' tegen je zegt dat je hondje maar weg moet?

Jessica: 'Het beleefhuis is bedoeld voor ieder-

Jessica van Hinthem (links) en Linda van Aken in een woud aan vooroordelen waar mensen in armoede mee te maken krijgen.

een die armoede eens van de andere kant wil ervaren, die wil reflecteren op zijn manier van denken over armoede, iedereen die taboes over dit onderwerp wil doorbreken of die wil groeien in zijn maatschappelijke rol.' Linda voegt er aan toe: 'Hulpverleners zijn welkom, maar ook anderen die op de een of andere manier te maken hebben met het onderwerp armoede. We denken hierbij aan medewerkers van een woningcorporatie, huisartsen, mensen met een landelijke of regionale politieke achtergrond of bewindvoerders. Het beleefhuis is er dus echt voor iedereen.'

Het Beleefhuis Nijmegen start na de zomervakantie met de ontvangst van gasten. Onder begeleiding van een vrijwilliger wordt je dan in groepjes van maximaal vier personen gedurende een uur meegenomen in het leven van Leonie en haar kinderen.

Belangstellenden kunnen zich opgeven via aanmelden@beleefhuisnijmegen.nl. Er wordt dan in overleg een tijdstip voor het bezoek gepland.

Tekst: Harm Jan van der Veen

Foto: Jacqueline van den Boom

Joodse oorlogsslachtoffers

Van Coevorden-van Kleef

Afgelopen mei verscheen het boek *Voor Joden verboden. Hoe de Joodse gemeenschap uit Nijmegen verdween 1940-1945* van de hand van stadgenoot Frank Eliëns. In de komende uitgaves van *de Dukenburger* nemen we een van de geschreven portretten uit zijn boek op. besteden wij aandacht aan een aantal levensgeschiedenissen van Joodse Nijmegenaren en Joden die in Nijmegen ondergedoken waren of wilde onderduiken en het slachtoffer werden van het nazibewind. Dit keer staat het echtpaar Van Coevorden-van Kleef centraal.

Fritz en Martha

Het jonge echtpaar Siegfried van Coevorden (Fritz) en Martha van Coevorden-van Kleef waren in WOII woonachtig in Den Haag en besloten in Nijmegen onder te duiken. Nijmegen was voor Fritz geen onbekende stad. Voor de oorlog woonde hij bij zijn zus Hertha en haar man Lazarus Beem in aan de Mesdagstraat 31.

Begin mei 1944 werd de opzichter bij de dienst Gemeentewerken in Nijmegen, H.G. Wijnacker, door Fritz benaderd met de vraag of hij samen met zijn vrouw een aantal dagen bij Wijnacker mocht onderduiken. Wijnacker hoefde daar niet lang over na te denken en haalde het echtpaar Van Coevorden, dat op 5 mei met de laatste trein vanuit Utrecht kwam, af op het station en nam hen mee naar zijn benedenwoning aan de Tooropstraat 8. Wat Wijnacker niet kon weten was dat agent van politie Wiebe op het politiebureau bezoek had gekregen van de bovenbuurman van Wijnacker, Theodorus Marinus Rasing. Die had van Wijnackers vrouw gehoord dat zij de volgende dag logés zou krijgen, waarvan Rasing vermoedde dat ze Joods waren. Volgens Rasing 'bemoeide Wijnacker zich veel met Joden'. Wiebe stuurde Rasing naar Verstappen, het hoofd van de Politieke Dienst, om hem zijn verhaal te vertellen. Wiebe en zijn collega Hidskes gingen de volgende dag laat in de avond naar Wijnacker waar ze het zo juist gearriveerde echtpaar Van Coevorden én Wijnacker arresteerden. Laatstgenoemde werd na enige dagen vrijgelaten.

Fritz werd als gevangene tewerkgesteld in het Kommando Echterdingen, vlakbij het concentratiekamp Natzweiler, en werd eind 1944 overgebracht naar het vliegveld Natzweiler-

Concentratiekamp Natzweiler-Struthof, ongeveer vijftig kilometer buiten Straatsburg in de Elzas

Struthof bij Stuttgart om daar te werken. Daar leefde hij onder erbarmelijke omstandigheden. Hij kwam er door uitputting om het leven op 25 april 1945, 28 jaar oud. Zijn vrouw Martha werd op 1 februari 1945 in Auschwitz vermoord.

In 2005 werd bij een Amerikaans militair vliegveld in de buurt van Stuttgart een graf met 34 lichamen gevonden. Volgens de Oorlogsgravenstichting en het Nederlandse Rode Kruis is Siegfried van Coevorden mogelijk één van de dertien Nederlandse Joden die in het massagraf begraven liggen. Op dringend verzoek van Joodse organisaties werd afgezien van DNA-onderzoek en werden de stoffelijke resten herbegraven op 15 december 2005 op de Amerikaanse luchtbasis Filderstadt. Daarbij was ook aanwezig Efraïm Kochba, de zoon van Siegfried van Coevorden en Martha van Kleef.

Efraïm

Ernst Efraïm van Coevorden, zich later noemende Efraïm Kochba, werd in augustus 1943 in Amsterdam tijdens de onderduik geboren en heeft zijn ouders nooit gekend. Meer dan dat zij naar Auschwitz zouden zijn gestuurd heeft hij nooit geweten. 'Ik weet niet eens waarom ze zwanger is geraakt, het was niet echt een periode dat je kinderen wilde', vertelde de in Israël woonachtige Kochba in een interview in dagblad Trouw van 29 november 2005.

Nog voordat hij werd geboren hadden zijn ouders een kinderloos echtpaar bereid gevonden om hem te adopteren. Kochba: 'Die vrouw heeft al maanden voor mijn geboorte gedaan alsof ze zwanger was. Ik ben rechtstreeks vanuit het ziekenhuis naar haar overgeheveld. Zij was christelijk en getrouwd met een Joodse man. De rest van de oorlog heb ik met hem doorgebracht, verborgen in een ondergrondse ruimte. Ook na de oorlog ben ik nog een tijd verstopt. Mijn oom van vaders zijde was me gaan zoeken en eiste me op. Maar de familie die me opgenomen had, wilde me niet afgeven. Dat echtpaar kon zelf geen kinderen krijgen

en zij hadden mijn ouders beloofd dat ik hun zoon zou zijn, als ze niet terug zouden komen. Alleen stond er niets op schrift. Het werd een felle rechtszaak en in eerste instantie ben ik toegewezen aan dat echtpaar. Maar die vrouw was ziek en overleed. Het hooggerechtshof heeft toen alsnog bepaald dat die man niet voor me kon zorgen en ik ben teruggegeven aan mijn eigen familie.' Zijn oom Fritz nam hem vervolgens mee naar het toenmalige Palestina en bracht het kind, net vier jaar oud, onder bij zijn zuster in een kibboets. Op 12-jarige leeftijd werd hem verteld dat zijn echte ouders op transport naar Auschwitz waren gestuurd en daar waren vermoord.

Louis

Louis, broer van Fritz, vluchtte in januari 1942 naar Engeland en behaalde daar zijn vliegbrevet. Hij maakte veelvuldig vluchten naar Duitsland in een bommenwerper. Hij nam aan het einde van de oorlog deel aan voedseldroppings en vertrok naar Palestina. Hij werd piloot en later manager van de luchtvaartmaatschappij El Al en was een vertrouwensman van de Mossad, de geheime dienst van Israël. Louis van Coevorden was zeer betrokken bij de wereldberoemd geworden ontvoering in Argentinië van voormalig SS-kopstuk Adolf Eichmann. Die werd op 11 mei 1960 ontvoerd en tien dagen later overgevlogen naar Israël voor zijn berechting. Van Coevorden had de operationele leiding van de vlucht.

De bij het verraad van Van Coevorden betrokken Rasing werd tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij was tot het voorjaar van 1944 lid van de NSB omdat hij zich wilde onttrekken aan het zich begeven in krijgsgevangenschap. Rasing verklaarde op 22 november 1947 'niet directe sympathie voor Joden' te voelen, maar in het algemeen niet anti-joods te zijn. 'Tegen enige bepaalde Joden, met wie ik in een faillissement te doen heb gehad, had ik wel een grief.'

Tekst: Frank Eliëns. Foto: www.tracesofwar.nl

Genieten van de tuin

In de Ontmoetingskerk zijn we trots op de Ontmoetingstuin. Die staat er groen bij na al die regen en die zon. Deze zomer voeren we daarom een tuinprogramma uit. We nemen woorden die met de tuin te maken hebben en maken daar rondom heen een programma. Voor buiten en voor binnen. Bijvoorbeeld het woord *verplanten*. Veel mensen in ons stadsdeel zijn verplant. Ooit kwamen ze uit Groningen of Friesland om hier te werken. Of uit Syrië of Marokko. Als je verplant wordt krijg je een nieuwe omgeving. Soms schiet je wortel en kom je tot groei. Soms kun je niet aarden en sterf je een beetje af.

Er gaat ook een middag over *verzorgen*. Op 25 augustus. Planten hebben het nodig verzorgd te worden en mensen hebben dat ook nodig. Zonder verzorging gaan mensen dood. Soms is het nodig dat je planten snoeit. Net als mensen. Nee, we hakken geen vingers af, zoals we takken afhakken, maar we ruimen ons leven op. Gaan echt weer een keer op bezoek bij die vriendin of ruimen ons huis op.

Maar je hoeft geen programma te volgen om te kunnen genieten van de Ontmoetingstuin. Iedereen is welkom. Gewoon even zitten en een praatje maken met die man of vrouw die je niet kent. Of alleen in de zon zitten, omdat dat leuker is dan alleen op het balkonnetje van je flat.

Welkom dus, ook deze zomer, om te groeien en te bloeien in de tuin van onze kerk

Pastor Trees Versteegen
(Foto: Martien van Schaik)

BOMEN IN DUKENBURG een vergeten goudmijn

Misschien is goudmijn wel wat overdreven, maar bomen hebben toch een grotere economische betekenis voor de gemeente, het Rijk, de gezondheidsorganen, het milieu, de huiseigenaren en de banken dan men gewoonlijk vermoedt. Veel meer dus dan men zo voor de vuist weg meestal beseft.

Dukenburg is een stadsdeel waar veel bomen staan. Voor veel gemeentedienaren zijn deze bomen een kostenpost en sommige mensen willen helemaal geen bomen omdat ze uitsluitend maar voor de sier van een wijk zouden dienen.

Bomen kunnen op allerlei manieren veel klinke munt voor de gemeente opleveren. Bomen helpen bijvoorbeeld het riool te ontlasten. Nu we steeds zwaardere stortbuien mogen verwachten, betekent dat ze minder extra rioolering hoeft aan te leggen. Met een lange reeks bomen heb je dus geen rioolaanpassing meer nodig. Dat scheelt de gemeente veel geld. Bovendien vangen de bladeren van een boom een flink deel van de regen op, dat later snel verdampt en de buurt frisser maakt. Voor een grote kastanjeboom is berekend dat hij per jaar 6½ euro water afvangt, 110 euro luchtvervuiling afvangt en jaarlijks ook nog 15 euro CO₂ opslaat in de vorm van hout, dat je later ook nog kunt verkopen. Voor kleinere bomen moet je natuurlijk deze getallen naar verhouding aanpassen. Als je dat over de vele duizenden

bomen in Dukenburg rekent, komen er toch uiteindelijk hele grote bedragen puur klinkend geld tevoorschijn.

Een belangrijk punt is dat per inwoner een boomrijke wijk ook 90 euro minder ziektekosten betekent. Bomen vangen heel wat fijnstof op en dat betekent minder COPD-klachten (luchtweginfecties). Voor Dukenburg als geheel betekent dit 2 miljoen euro per jaar, ook geen klein bier. Bomen brengen verkoeling bij hete dagen, zodat de airconditioner minder hoeft te brommen. Dat spaart heel veel energie. Bovendien zullen in een boomrijke wijk minder senioren door de hitte worden bevangen. Pure gezondheidswinst dus, maar ook van veel economisch voordeel omdat men minder medische zorg nodig heeft.

Tenslotte nog een punt. Een boomrijke wijk betekent duurdere huizen en dat betekent ook meer opbrengsten uit het vastgoed via de jaarlijkse vastgoedheffing.

Voor een stad is het dus profijtelijk dat men zoveel mogelijk bomen plant en de bewoners met subsidies aanmoedigt om bomen in hun tuin te planten. De bomenpracht is de trots, maar ook de geldmachine van Dukenburg. Terecht dat veel mensen zich zorgen maken wanneer het groen niet goed wordt onderhouden.

Tekst: Janwillem Koten

Foto: Jacqueline van den Boom

Gibraltares recept, geen broodje aap

Wie zijn opbergkasten, garage(-box), schuur of zolder opruimt, komt verrassingen tegen, zeker weten. Zoals een plakboek! Bestaan die nog?

Je kocht een plakboek bij V&D, kantoorboekhandel of de Hema. De bladen boden ruimte aan - zoals in dit geval - verschillende recepten voor een eenvoudige keukenprins(-es). Echter wel met smakelijk eten van over de hele wereld. De bereidingswijze werd geknipt uit een voorloper van *de Dukenburger* (!). Onder de naam van het rubriekje *Dukenburg Culinair* werd dit stoofpotjesrecept geplaatst door Jan Kloosterhof van restaurant *Nieuw Dukenburg*. Zijn er lezers die zich dit brokje historie herinneren? Stonden die recepten in de wijkkranten die voorafgingen aan *het Trefpunt*, gevolgd door het huidige wijkblad? En was het restaurant van Jan Kloosterhof soms de oranjerie van huize Duckenburg, waarin sinds enkele jaren het ene na het andere *Zusje* onderdak vindt? Mail de antwoorden gerust naar info@dedukenburger.nl. Uw stukjesschrijver is benieuwd.

Dukenburg culinair

Stoofpot van sperziebonen uit Gibraltar
100 gram sperziebonen, 100 gram doorregen spek in reepjes gesneden, 4 eetlepels olijfolie, 1 teentje knoflook, thijm, zout, 150 gram gesnipperde ui, 500 gram tomaten, ontveld (10 seconden in kokend heet water) en in blokjes gesneden. U haalt de bonen af en laat ze in ruim water met iets zout 10 minuten koken. Daarna laten uitlekken. De olijfolie verhitten en het spek bros en knapperig bakken. Voeg nu de ui, de knoflook, de bonen, de tomaten en de thijm toe. Laat het geheel vervolgens circa 15 minuten zachtjes stoven in een afgesloten pan, zodat het beetje vocht niet kan verdampen. Als begeleidend garnituur kunt u hierbij gekookte aardappelen geven. Een glas rode (Spaanse*) wijn smaakt hierbij uitstekend.

* Laat Gibraltaren dit niet lezen

Hoewel het mediterrane schiereiland onverbrekkelijk vastzit aan Spanje, voelen de bewoners van uiteenlopende nationaliteiten zich Britten en zeker geen Spanjaarden. Dus die Spaanse wijn uit het recept hiernaast, vergeet die maar gauw. Zelfs als in heel Iberië de zon schijnt, net als aan de overkant in Marokko, dan nog hangt er wonderbaarlijk genoeg boven de apenrots (Engelse) bewolking. En dan die apen: als de enig overgebleven berberaap zijn/haar laatste adem uitblaast, wordt Gibraltar onverbiddelijk ingelijfd door Spanje. Zo staat dat in het koffiedik en de sterren.

Het vliegveld van Gibraltar is ook heel apart en superonveilig. De start-/landingsbaan doorklieft het smalle, platte deel van het schiereiland van oost naar west vice versa. Hiermee kruist de vliegveldbaan de enige verbindingsweg met het Spaanse grondgebied. Komt er een kist langs, dan gaan er slagbomen neer zoals bij onze NS-overgangen. Auto's, taxi's, busjes, motoren, brommers, fietsers en voet-

gangers staan soms lang te wachten. Door een trein wil je niet gegrepen worden, door een vliegtuig nog minder. Toch gebeurde er, volgens de Gibraltar-gids van de Battlefield Tours, slechts één keer een ongeluk. Nagekeken blijken het er minstens twee te zijn: in 1960 was er een Nederlands slachtoffer te betreuren, in 2009 een Poolse Hoge Pief. De gids noemde hem Tsjaikovski en er was sprake van sabotage. Overigens was de apenrots ooit in handen van Nederland, toen zij er samen met de Engelsen strijd voerden in de Spaanse successieoorlog. Nederland stond Gibraltar in 1713 zonder problemen voorgoed af aan Engeland. Toen ons land eerder in de geschiedenis (1664) Nieuw-Amsterdam ruilde met de Engelsen, kregen we er tenminste Suriname voor terug. Gibraltar was best wel een mooie dependance geweest voor de Apenheul!

Tekst: Hette Morriën

Foto: Schledorn familie-album

De Koortskapelle

In St. Walrick, ten zuidwesten van Nijmegen, is een ruïne van een kapel met daarbij een lapjesboom of koortsboom. Er zijn allerlei legendes verbonden aan deze plek. Dat de geschiedenis hiervan eeuwen terug gaat staat vast. Gomarius Mes heeft er in 1884 een uitgebreid verhaal over geschreven.

Mes leefde van 1849 tot 1918. Van 1877 tot 1896 was hij hoofdonderwijzer in Wijchen, daarna in Alverna. Mes was ook schrijver en uitgever. Veel verhalen gingen over de omgeving van Nijmegen. Hij streed voor de katholieke zaak. Mes publiceerde onder andere in de *Katholieke Illustratie*, een belangrijk tijdschrift. In de nummers 7, 8, 10 en 11 van 1885 stond zijn versie van de geschiedenis van *De Koortskapelle, of Kapel van Sint-Wilbert*. Hieronder vindt u grote delen hiervan.

Al zijt Gij nog zoo arm, 'k Heb U toch lief!

Wanneer de reiziger van Wychen naar Heumen den 'Geytwegschen Hof' ter rechterzijde laat liggen, treedt hij spoedig aan het einde van den grintweg bij

den aanvang der mulle zandbaan op het grondgebied der gemeente Overasselt. Niets ontmoet zijn oog dan dorre heide, hier een weinig met dennenhout en bezemstruiken, daar met spichtig gras of schrale roggehalmpjes bezet. Een plekje malsch gras, een *groes* of *driesken* (welke namen nog bewaard zijn in den dorpsnaam Groesbeek en de gehuchtsbenaming Valendries in de gemeente Wychen) geheeten, is daar even zeldzaam als een bonte kraai in den zomer. Te midden dezer wereld, van de menschen schier verlaten en aan voedzame gewassen zoo doodarm, alhoewel daar ter plaatse vroeger talrijke kloosterlingen een overvloed van sappige groenten en vruchten kweekten, staan de overblijfselen eener oude kapelle, de tot diepe armoede vervallen jonkvrouw van een voormaals rijk en hoogadelijk geslacht. De kapelle blijft voortdurend tweeërlei benaming dragen. Het volk, zoowel als de talrijke Geldersche geschiedschrijvers, noemen haar bij afwisseling de kapel van Sint-Wilbert of Willibrordus en van Sint-Walderik, alhoewel beide namen niet aan één en denzelfden Evangelieprediker behoren. Zij, die ze naar Sint-Wilbert noemen, beweren, dat deze daar het H. Doopsel heeft toegediend, evenals te Batenburg, waar nog de Willibrordus-put bekend is. Anderen, en wel niet de minsten, van Sint-Walderik sprekend, vermeenen den oorsprong te moeten zoeken in het middeleeuwsche klooster, welks

kapel met den hof te Overasselt, toebehoorend aan de Benedictijner abdij van Sint-Walrick in Frankrijk, hertog Karel van Gelre den vijfden October, 'des saterdages na sente Remeys dach confessoris' 1493 onder zijn bescherming neemt en haar van dienst en schatting vrij verklaart.

Vier muurbrokken, een tot vier ellen hoog en ruim elf in lengte, door een min kundige doch zorgzame hand ietwat bijgepleisterd en afgerond, steken eeuw na eeuwen hunne stompe en naakte toppen ten hoogte. Het is, of de tand des tijds deze overblijfselen van het eenmaal vermaarde gesticht niet wil verbrokkelen, ten einde den levenden voortdurend te kunnen beduiden haar op te bouwen. Niemand denkt er ook aan dien steenhoop weg te ruimen. Niemand gaat voorbij, zonder zich af te vragen, vanwaar komen deze muurbrokken heen, en waarom blijven zij daar zoo verlaten staan? Dan is het, alsof de wind, die door de reten en spleten van de half weggebrokkelde gothieke boogvensters dringt, een stem doet ontwaken, die den bouwlustiger zonen der XIXe eeuw een stonde aandacht vraagt: niet om voor spoor- of tramwegen uit den weg geruimd te worden, niet om door den moker te worden vergruizeld tot het bepuinen van zandwegen of kribben, welk lot andere beroemde gestichten van Maas-Waal is te beurt gevallen. Maar de stemme klaagt om den voorbijganger op te wekken tot het bijeenzamelen der bouwstoffen van hare historie. Deze oude muren smeecken te mogen herrijzen; het torentje, wegwijzer ten hemel, te zien herstellen, het kloksken opnieuw te doen luiden voor het waarachtig vrome landvolk, dat onafgebroken van geslacht tot geslacht op dezen klassieken grond komt nederknien. En zij hebben daarop het volste recht. Deze grond is klassiek. (...)

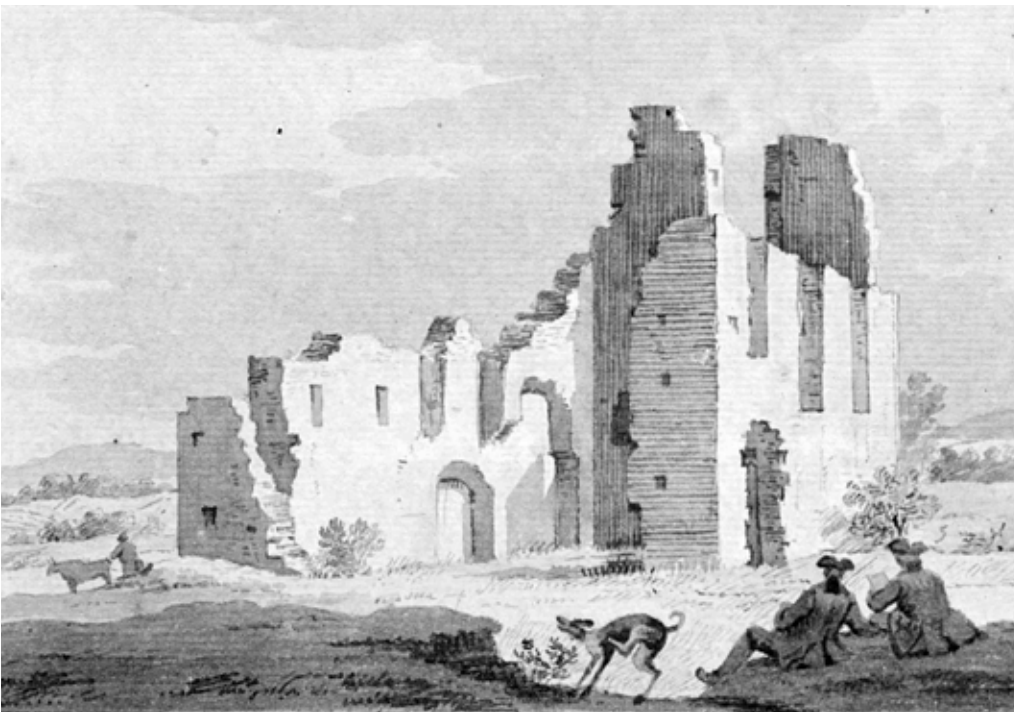
Nog heden, in 't jaar des Heeren 1884 komen de koortslidders of hunne huisgenooten van heinde en ver op alle Vrijdagen der vasten en bijzonder op de Paasch- en Pinksterdagen de verbeterende ziekte onder een vurig gebed en het storten van een ofertjen 'afbinden.'

De ruïne met bijhoorende akkertjes, bijna drie bunders groot, was, vóór de kerkstormen der XVIe eeuw, het eigendom des kloosters, dat later aan de abdij van Sint-Walrick in Frankrijk toebehoorde. Na eenige wisseling kwam zij in deze eeuw aan A. D. M. Munter-Sleeburg, die dit goed bij testament vermaakte aan de algemeene armen van Overasselt, aan wie ook (zonderlinge speling van het lot!) de gestorte penningen worden uitgereikt.

Het was in het jaar der genade 727. De Hoemanen, dat zijn de mannen van Heumen of Hoemen, verspreidden veel schrik onder de vreedzame bevolking, en niet het minst onder de kooplieden, die de groote heirbaan volgden van Nijmegen naar Maas-tricht. Deze streng geordende roovertroep, geen zeldzaamheid in dien ruwen tijd, maakte al buit, wat uit 's vreemdelings hand in hun macht viel; alleen de eigendommen van bekende bewoners der gouwe

Hatertse Vennen in 1923

Sepiatekening van de ruïne van de St. Walrick-kapel, 1750

bleven gespaard. Alle leden gehoorzaamden zonder eenig voorbehoud aan het opperhoofd, den stouten en alles wagenden Doodgrim. De geroofde schatten werden in de holen van de Heumensche en Overasseltsche heuvelen bijeengebracht, en naar het aantal dienst-, dat is hier roofjaren eerlijk verdeeld. De bandieten woonden in verschillende bevolkte buurten, ten einde nauwkeurig op de hoogte van elk nieuwsbericht te komen.

Doodgrim had zijn woning gevestigd op de plek, waar thans de overblijfselen van de koortskapelle staan. Dit huis, half van steen, half van hout ineengesimmerd, geleeke in geenen deele de verblijfplaats van een machtig bevelhebber eener bende, wiens woord overleven en dood van schatrijke handelaren en vrouwen en dochters van adellijken huize besliste. Het geleeke een simpele bouwhof, waar geen gerucht werd vernomen, dan het janken en aanblaffen van een loslopenden hond, den eenigen wachter des rooverkonings. Alleen een dochter van twintig jaren, Heriberta genaamd, bestuurde de kleine huishouding, slechts bijgestaan door een bejaarde slavinne. Wijn deze maagd, evenals haar vader nog aan den ouden godendienst der Germanen gehecht, door haar zacht en vreedzaam karakter een afkeer had van der Hoemannen woelig en gevaarvol rooversleven, zoo vond zij weinig vertroosting en opbeuring in haar eentonig leven en ziekelijke gesteldheid. De koorts namelijk hield haar de schoonste helft harer dagen aan het ziekbed gekluisterd. Een wreede, uitmergelende koorts verteerde vezel voor vezel, druppel voor druppel bloeds van het goede kind, welks hoedanigheden van hart en geest, als paarden in de schulp verborgen, niet werden opgemerkt. Heriberta kwijnde, gelijk de veldbloem na langdurige droogte. Dit ontging het scherpsziend oog van den Hoeman niet. Met trage, doch gewisse schreden zag hij den dood zijn woning naderen. Zij moest hem ontvallen, zoo niet een geneesmiddel werd aangewend, dat de kwaal in zijn voortgang stuitte. Waar evenwel die begeerde hulp te vinden? Wie durfde

een woning betreden, waarin een rooverhoofdman, een rechte afstammeling der Hunnen, zijne bevelen gaf? (...)

Wanneer de forschgebouwde hoofdman, met het fonkelend blauwe oog, den langen rosachtigen baard, het dreigend uitzicht aan het bed was gezeten, waarnaast de eikenhouten disch met den dampenden elandsbout stond, en hij zijn eenig kind, de goede Heriberta, aanschouwde, dan werd het hem zoo benepen in de keel, dat de geurige avondmaaltijd voor den hongerige onaangeroerd bleef staan. De man, op wiens donderend moordgeschreeuw de ruwsten der struikroovers als gehoorzame en gedweeë slaven in het felste gevecht sprongen, was daar aan het ziekbed een kind in gevoeligheid, een maagd in teedere gehechtheid, een moeder in offervaardigheid en trouwe hulpbetooning. Het geleeke, of Doodgrim den slaap kon ontberen. Overdag waren zijne zorgen aan de zieke gewijd, en des nachts, wanneer een langgerekt en schril gefluit uit het hout inde nabijheid der woning klonk, sprong hij op als dooreen slang gebeten, greep zijn ijzeren harnas en gordel, gespte zijn korte strijdakst daaraan, betastte de rijkgetooidde scheede van zijn lang en scherp jachtmes, en verliet zachtkens de woning.

‘Vader, keer toch spoedig terug!’ klonk het telkens met aandrang uit de bedstede.

‘Voor de schemering ben ik weer bij u, Heriberta!’ antwoordde het rooverhoofd, de deur sluitend.

En eer de dag aanlichtte, hervatte de ijzeren man andermaal met den grootsten ijver de moeilijke taak eener ziekenverzorgster.

Nog brandde de stapel eikenklossen in den wijden haard, en de walmende lamp aan den muurslok wierp haar fladderend halflicht door de niet armoedig gemeubileerde kamer, toen bij de eerste lichtstralen van den nieuwen dag een zacht tikken tegen de deur werd gehoord. Een Benedictijner monnik, in het zwart gekleed, met den gordel om de lendenen en de kap over het hoofd, trad binnen,

en na beleefde groeten, verzocht hij dat hem de weg mocht worden gewezen, die naar het dorp Millingen voerde.

‘Wie zijt gij, vriend of vijand?’ klonk het ietwat norsch en gestoord uit den hoek der kamer bij de legerstede.

‘Uw vijand nooit, wellicht uw vriend. In elk geval een verdwaald vreemdeling, welke u beleefd den weg komt vragen, die naar Millingen leidt,’ gaf de monnik met vaste stem ten antwoord.

‘Neem plaats, vreemdeling! aan deze tafel, en gebruik met mijn vader den elandsbout,’ liet Heriberta hooren, ten einde bij haar vader den ontstemmenden indruk van ’s monniks woorden weg te wisschen.

‘Gelieve mij beiden te verschoonen en mijn dank te aanvaarden voor het vriendelijk en gulle aanbod tot ontbijten. De tijd dringt, wijl ik lang in het bosch heb rondgedwaald. De ziekte van een mijner bekenden duldt geen verwijl.’

‘Wodan zij lof!’ riep Doodgrim een weinig verheugd uit. ‘Gij zijt alzoo een christen medicijnmeester, en gaat uwe zieken te Millingen bezoeken? Ook mijn kind is ziek. Genees mijn dochter, en ik zal u het vierde deel mijner bezittingen schenken.’

‘Gij vergist u, heer! Ik ben geen geneesmeester, gelijk gij bedoelt.’

‘Wie zijt gij dan?’ vroeg de Hoeman, terwijl zijne groote oogen den monnik van top tot teen maten, en zijn gelaat de plooiën vertoonde van den hevigen toorn, die opbruiste in zijn licht ontvlambaar gemoed. ‘Gij wilt mijn kind niet genezen, omdat het geen aanbieder is van uwe goden?’

‘Ik ben,’ gaf de monnik in kalmte, die eerbied afdwingt, ten antwoord, ‘ik ben Plechelmus, een christen priester, een arme dienstknecht van mijnen Heer Jesus Christus, die in de wereld gekomen is om zielen te winnen voor zijn koninkrijk.’

‘Zwijg mij van uw koninkrijk en uw christendom. Ik blijf gehecht aan de goden mijner voorouders, en word geen afvallige, hoe schoon gij en de uwen het mij weet voor te spiegelen. Genees mijn Heriberta, en ik zal u naar mijn vermogen even vorsteljk beloonen als uw koning Karel, toen hij der Friezen nek voor zijn geweld heeft doen buigen’

Plechelmus, dien een stervend diaken te Millingen verwachtte, drong andermaal op spoed aan, verontschuldigde zich met te zeggen zeer weinig van de geneeskunde te verstaan, en verwees den barren heiden naar den H. Willibrordus, die op dezen stond te Lith, in de gouwe van Toxandria (dat is Brabant) vertoefde.

‘Ga tot hem!’ sprak Sint-Plechelmus tot den Hoeman, na afscheid van de zieke dochter te hebben genomen, ‘vraag hem uit mijn naam hierheen te komen, en ik verzeker u, dat de God der Christenen haar zal genezen.’

Doodgrim sloeg zijn pelsmantel over den kolder, bracht den heiligen reiziger op den gevraagden weg, en verzekerde hem ten stelligste nog denzelfden dag naar Lith tot den H. Willibrordus te zullen reizen. (...)

De Hoeman had den wachter bij de poort verzocht binnengelaten te worden: Plechelmus had hem gezonden. Oogenblikkelijk stond de groote apostel der Nederlanden voor den geduchten struikroover, en vroeg, wat hij begeerde.

‘Heer Willibrordus, mijn dochter is ziek. Kom haar genezen!’

Ruïne van de kapel Sint Walrick in 1903

‘Woont gij hier? En hoe weet gij mijn vriend! dat ik te Lith vertoef.’

‘Een monnik, Plechelmus geheeten, was verdwaald geraakt in het Wychensche bosch. Hij klopte aan mijn woning, en vroeg den weg naar Millingen. Binnengekomen bespeurde hij mijn zieke dochter, en zelf de geneeskunde niet verstaande, gaf hij den raad tot u te gaan, die haar genezing kunt bewerken.’

Na een oogenblik nagedacht te hebben middelerwijl hij den heiden tot den bodem der ziel peilde, sprak hij met innemende stem: ‘Gelief een half uur te wachten. Terwijl men u het middagmaal zal opdisschen, maak ik mij gereed met u af te reizen.’

Op den bepaalden tijd schreden vier reizigers over de ophaalbrug: Willibrordus met een jeugdig diaken, die een ezel met de noodzakelijkste reisbehoeften beladen bij den toom hield, de Hoeman en Heer Aper, zijne gasten een eindweegs uitgeleidende. Terwijl de Hoeman in gesprek naast den toekomstigen priester voortstapte, verhaalde Heer Aper, die met den Hoeman intusschen kennis had gemaakt, eenige bekende lotgevallen uit het woelige leven van den Heumenschen struikroover. De weg liep langs het gehucht Nifterik, waar enkele Christenen naar buiten kwamen geloopen om den zegen des vaders te ontvangen, uit wiens mond zij daags te voren zulk een heerlijke toespraak hadden gehoord. Langs het Wychensche meer bereikte men de uitgestrekte heidevelden, waar geen zandweg, alleen enkele voetstappen tot de woning van den Hoeman voerden.

‘Wees gezegend, mijne dochter!’ sprak de apostel op vaderlijken toon, de bleeke maagd begroetend.

Heriberta, op zijn komst voorbereid, richtte zich van haar rustbed een weinig op, en zeide half bedeest: ‘Wees welkom in onze woning, heer Willibrord!’ Daarna werd het avondmaal opgedragen, bestaande uit brood, vleesch, kaas en versche room, onderwijl de gesprekken over de ziekte van Heriberta liepen. In schijn begaven zich allen naar

hunne rustplaatsen; in schijn, want nog vóór het middernachtelijk uur had geslagen, klonk weder in het hout het schrill gefluit op de voorste vingers. De Hoeman ging op den strooptocht, terwijl de heilige met zijn gezelschap op de knieën lagen te bidden. Diep in den nacht hoorden zij voetstappen en fluisterende bevelen: Doodgrim keerde terug met zijn buit, dien hij in een welgesloten kelder verborg. Zoodra de zoon aan den hemel stond, waren huisgenooten en gasten in de ziekenkamer vereenigd.

‘Gij hebt mij alzoo geroepen,’ aldus ving de heilige aan tot den vader, ‘ten einde uw zieke dochter genezing aan te brengen. Alvorens echter verder over haar ziekte te spreken, maak ik een enkele voorwaarde, en wel deze: verlaat een gezelschap, Doodgrim! dat u slechts onheil aanbrengt!’

Als door den bliksem getroffen, stond Doodgrim aan den grond genageld. Tegenover een rechter, die zijne euveldeeden kende, tegenover een Christen priester, wiens oog zoo strak stond, wiens woord zoo beslissend klonk, vermocht de Hoeman geen enkel woord meer uit te brengen.

‘Mijn vriend!’ hernam de bisschoppelijke mond met een teederheid in de stem, die de man der stoute rooftochten en nachtelijke zwelgprijzen nimmer had gehoord, ‘mijn vriend, uw dochter zal genezen, zoo gij de wegen der misdaad en schande niet meer betreedt.’

En nog verroerde de Hoeman geen enkel lidmaat. De strijd in zijn binnenste woedde thans in al zijn hevigheid; de keus moest gedaan, de altoos noodlottige keus: het leven zijner dochter of dat van hem zelf. Keerde hij zijnen makkers en slaven den rug, de gansche bende zou hem als een verrader brandmerken en straffen, hetzij vroeg of laat. Bleef hij hun hoofd of metgezel, Willibrordus ging vertrekken: de Christenen en hunne priesters vooral bleven hun woord getrouw, zelfs tot den dood. Dan stierf gewis zijn dochter, de appel zijner oogen, en wat gold hem het leven zonder dat kind? Daar bliksemde hem een bedachte door het hoofd: hij moest den

verrader spelen, den bisschop diets maken, dat hij in het vervolg de gevaarlijke wegen der ongerechtigheid zou verlaten. De hand zocht dien stond naar het jachtmes, een beweging bij den kerkvoogd niet onopgemerkt gebleven, om dien Christen priester met het mes op de keel te dwingen zijne artsenijen ter genezing van Heriberta aan te wenden. Die gedachte werd evenwel spoedig achterhaald door het heidensch, achterdochtige denkbeeld: de Christen had de macht zijn dochter te betooveren, en hij zou zulks stellig doen, wanneer hij met bedreigingen voor den dag kwam.

De heilige aanschouwde met de oogen der ziel het lijden en strijden van den vader, legde de rechterhand op diens breeden schouder, en sprak hem ten derden male toe: ‘Vader! gedenk, dat het lot uwer dochter in uw hand berust.’

Toen doorliep een langdurige schok de gansche reuzengestalte van den Hoeman: de strijd was gestreden, de vader ging zijn leven offeren aan het geluk van zijn kind.

‘Het zij zoo, heer Willibrordus! Genees mijn dochter, en ik ben van dezen oogenblik geen Hoeman meer!’ (...)

Opstaande en het zieke meisje driemaal met wijwater zegenend, sprak de heilige met vaste stem: ‘Sta op, Heriberta! In den naam van Onzen Heer Jesus Christus! Bind het snoer uwer haren aan de elzenstruik buiten uwe woning, en van dezen stond is de koorts geweken!’

Heriberta stond oogenblikkelijk overeind van haar rustbed, nam den kostbaren haarband, die heure lokken naar heidensche wijze bijeenhield, en snoerde dien vast aan de struik, door den apostel aangeduid. De koorts was geweken. Met de oogen vol tranen snikte zij woorden van dank en vreugde. Na een lade van een hoekkastje geopend te hebben, reikte zij den bisschop een keurigen kornalijnsteen toe, waarop een kruis met vischkens stond, welk voorwerp zij, nog kind zijnde, van een rijk, gevangen meisje voor heur liefderijke behandeling ter gedachtenis had ontvangen.

‘Heer Willibrordus! Mijne woorden zijn met in staat u den dank mijns harten uitte spreken voor de groote weldaad aan mij bewezen. Nog één gunst durf ik u afsmeeken: neem mij aan als kind uwer Kerk, maak mij volgelingen van den Heer Christus, wiens leven ik vernomen, wiens leer ik heb beoefend naar de mate mijner kennis en mijner krachten. Mijn vader zal mij dit onuitsprekelijk geluk niet misgunnen.’

Het aanschouwen van den biddenden Evangelieverkondiger, de oogenblikkelijke genezing zijner zoolang kwijnende dochter, maar bovenal de aarakning van den Gezalfde des Heeren, de genade tot bekeering, had den hardvochtigen heidenschen Hoeman zoo diep in de ziel getroffen, dat hij voor de eerste maal zijns levens op de knieën nederzonk. Het was, of zijn hart nu bonsde van genegenheid voor den machtigen God der Christenen. Evenals eenmaal de broedermoorder Kaïn bad bij de geboorte zijn zoons Hanoch, zoo hief Doodgrim ook nu de handen ten hemel. Daar lag zooveel berouw in zijne woorden vol ontroering, dat Willibrordus zelf werd aangedaan.

„Heer!” zoo stotterde de ontwaakte boosdoener, ‘zoo mijne misdaden kunnen uitgewischt worden, zeg mij dan wat ik moet doen?’

Ruïne van de kapel Sint Walrick in 1930

Den ganschen dag werd besteed aan het bekeeringswerk van vader en dochter. Onvermoeid luisterden zij beiden naar de verklaring er heilige Geheimen van der Christenen godsdienst. Na overvloedige tranen van een diep en oprecht berouw gestort te hebben, deelde het hoofd der Hoemannen zijnen gezellen mede, dat voortaan geen enkele bijeenkomst of nachtelijke tocht meer door hem zou worden bijgewoond.

Des anderendaags was het reeds vroegtijdig een groot feest op het heideveld in de nabijheid der woning. De lachende morgenzonne bescheen een tafereel van niet geringe vreugde en aandoening. Een klein altaar werd door den diaken opgericht, en lang reeds voor de groote bisschop het H. Misoffer ging opdragen, baden vele saamgestroomde Christenen voor het heil der nieuwbekeerden. Tranen van verukking vielen uit aller oogen, toen de Hoeman het hoofd boog onder de plechtigheden des Doopsels. Na ook Heriberta onder de Christenen te hebben opgenomen, hield Willibrordus een korte en opwekkende toespraak, vermaande allen standvastig in het geloof te blijven, spoorde ieder in het bijzonder tot een reinen, echt christelijken levenswandel aan, waarna hij de kleine gemeente zijn zegen schonk, afscheid nam en den weg insloeg naar de stad Nijmegen.

Doodgrim was dezelfde man van eergisteren niet meer. Zijn gelaat, eertijds norsch en wrevelig, had een geheel andere uitdrukking aangenomen. De overgang tot het Christendom had ook in hem een wonder gewrocht, even groot als bij zijn dochter, had elke trek in hem verzacht. Elk woord, dat zijn mond ontsnapte, getuigde van een welwillendheid, die een gansch andere stemming des gemoeds verried. Toen het nachtelijk gefluit zijner oude gezellen herhaaldelijk in het hout weerklonk, en hij niet naar buiten trad, werd een sterker en tevens woester wraakgeschreeuw vernomen. 'Hoe! Hoe! Hoe!' kreten de roovers, naar zijn bloed hunkerend. De

bende ging zich wreken op den afvalligen hoofdman. Onder een angstverwekkend en donderend: 'Hoe! Hoe! Hoe!' bestormden de woestelingen het huis, brachten voor alle openingen en uitgangen stapels van droog hout en stroo, staken deze op een gegeven teeken te gelijk in brand, wierpen den vluchtenden vader met zijn dochter in het brandend huis terug, en deden hen beiden op jammervolle wijze in de vlammen omkomen. Hel flikkerde het vuur tegen den donkeren nachtelijken hemel. Geen redding kwam opdagen. De bende had het doodvonnis uitgesproken, en weerde elke hand af, die hulp wilde aanbrenge. In de woning teruggedreven, zonden vader en dochter te midden der ziekekamer, de plaats hunner bekeering, op de knieën, en onder het bidden der woorden: 'Uw wil geschiede op aarde als in den hemel!' stortten de gebinten knetterend en krakend naar beneden, en verpletterden twee standvastige martelaren. Een tergend 'Hoe! Hoe! Hoe!' hieven de roovermonden aan: de tijgers hadden zich gewroken.

Toen de huizing ineen aschhoop was verkeerd, zochten de Christenen van den omtrek de verkoelde overblijfselen dezer twee geloofshelden, begroeven hunne beenderen met grooten eerbied, en plantten daar ter plaatse een eenvoudig houten kruis, ter herinnering aan de wonderbare genezing van de koorts, en tot een gedachtenis aan het afsterven eens gemartelden broeders en eener deugdenrijke zuster in het H. Geloof.

Na deze belangrijke gebeurtenis kwamen jaarlijks ontelbare Chiistenen van heinde en ver op de graven van Doodgrim en Heriberta om genezing van de koorts te smeeken, totdat een geringe omstandigheid hierin groote verandering bracht.

De lente van het jaar des Heeren 777 toonde hare eerste lievelingen: de Paaschleliën, aan de bewoners van den nieuwen Nijmeegschen hofburch, waar koning Karel, de later zoo beroemd en machtig geworden keizer, met de hand onder het brandend hoofd naar buiten tuurde. De vorst werd in zijn woning gevangen gehouden door de koorts, die ondanks de krachtigste geneesmiddelen der kundigste heelmeeesters niet wijken wilde. Alle paleisbewoners, familieleden zowel als beampten, waren daarover niet weinig verontrust. Een geheime angst beknelde ieders hart: deze ziekte sleepte in de moerassige streken menig offer vroeg ten grave. Men vreesde dit jaar het Paaschfeest niet op de gewone plechtige wijze te kunnen vieren, temeer wijl de Goede Week reeds half was verstreken.

Het oude Geertjen van Wychen, een vrouw, die in het voorjaar de kievitseieren op het paleis zoogenaamd ten geschenke bracht, was door heur vroolijken kout niet in staat het ontstemde humeur der bedienden in beteren plooi te brengen.

'Maar zeg me eens,' zoo keuvelde zij tot den anders zoo joligen keukenmeester, 'wat is hier toch gaande, dat al het volkje van mijn heer den koning Kaarle zulk een effen gezicht zet?'

'De koning lijdt aan koorts, Geertje! en wel een koorts, die de kundigste medicijnmeesters niet in staat zijn te genezen.'

'Dat geloof ik gaarne,' voerde het bestje aan, 'wij, simpele buitenmensen, zoeken voor de koorts geen hulp bij de medicijnmeesters, die het laatste koebeest uit den stal halen, of ons naar het graf hel-

pen. Wij gaan altijd naar Sint-Wilbert, en worden daar, door gebeden en een aalmoes, van den Medicijnmeester hierboven geholpen.'

Het duurde geen kwartier uurs. of deze raad werd aan den vorst overgebracht, die het oude Geertjen van Wychen in zijn halle deed komen, ten einde nauwkeurigen uitleg van de Sint-Wilbertsplek te ontvangen. Allen schroom afleggend vertelde de vrome ziel met zekeren landelijken trots, al wat hare kinderoogen aanschouwd, en al hetgeen heur oudere familieleden nader hadden bevestigd. Eigenhandig schonk koning Kaarle het vrouwtje een dubbele belooning, alsmede een zilveren medaille met kettinkje, waarop de H. Maagd stond afgebeeld.

Den volgenden dag, den Goeden Vrijdag, reed de koninklijke stoet in den morgen naar de plek, waar Doodgrim en Heriberta waren gemarteld. De vrome vorst, van zijn hofkapelaan en eenige voorname edellieden vergezeld, knielde met een groot vertrouwen op het heidezand, bad de gebruikelijke gebeden tegen de koorts, wond een zijden snoer aan de wilgenstruik, en keerde wonderbaar genezen naar het Valkhof. De vorst wilde nu ook vorstelijke dankbaarheid betuigen. Onmiddellijk werden de noodige voorbereidselen gemaakt tot het bouwen eener schoone kapel op de plaats, waar hij en zoovele anderen genezing hadden ontvangen door tuschenkomst van den grooten H. Apostel der Nederlanden, Sint Willibrordus, aan wien ook het nieuwe Godsgesticht werd toegewijd. Zoodra de kleine bidplaats was opgetrokken, groeide de toeloop verbazend aan. Van alle oorden, uit Brabant, Beneden-Maaswaal, de Betuwe en het land van Kleef, kwamen de koortslidders toegesnel en genezing vragen. Geslachten na geslachten hebben op die geheiligde plek hunne gebeden gestort en hunne penningen geofferd, tot na elfhonderd jaren de zonen en dochters van het beschaafde Nederland op het barre zand, bij wegbrokkende muren, volgens vrome overlevering, nog komen bidden, hunne snoeren aan de wilgentakjes knoopen en hunne penningen storten, ten einde van de wegterende ziekte, de koorts, genezen te worden.

De complete versie van dit verhaal is verkrijgbaar via info@dedukenburger.nl. Informatie over Gomarius Mes is onder meer te vinden op www.biografischwoordenboek gelderland.nl.

Samenstelling: René van Berlo. Kleurenfoto: Theo Vermeer. Overige illustraties: collectie Regionaal Archief Nijmegen

Ruïne en koortsboom in 2018

Boekjes

In sommige Gelderse woonplaatsen zijn zoveel particuliere minibiebs* neergezet dat er wisselwandelingen langs deze mode-meubeltjes worden uitgestippeld. In Druten staat er zelfs eentje – *de scheve plank* – schuin tegenover een geo-cache. Dat nodigt geo-jagers uit om bij de minibieb aan-(woon-)huis te informeren hoe ze de goed verstopte geo-schat kunnen ‘openen’. De bewoners zijn zelf ook enthousiaste hobbyisten, dus wordt de ‘collega’ cryptisch geholpen. Geo-catchers gaan hun boekje niet te buiten. De verborgen prooi en de jacht moeten spannend blijven.

Spannend zijn intussen *boekjes* op zich aan het worden. Niet die regenboog-/roddel- of de serieuze damesweek- of maandbladen, die door teveel lezers *boekjes* worden genoemd. Nee, een *boekje* is een klein formaat boek met een kaft en waardevolle inhoud. Zo had je in de vorige eeuw het *Rode boekje van Mao* en het *Groene boekje als Woordenlijst van de Nederlandse taal*.

Recent neemt het gele vaccinatiebewijs als documentje enorm toe in populariteit. Dit internationale bewijs van inenting bestaat sinds 1983 en vormt het officiële vaccinatiebewijs van de Wereldgezondheidsorganisatie en het ministerie van Volksgezondheid. Het is een soort medisch paspoort, internationaal erkend en vereist voor landen met een hoog infectierisico. Liefkozend wordt dit vaccinatiebewijs momenteel het *gele boekje* genoemd. Daarom bijzonder dat op het bureau van deze stukjesschrijver een vergéeld vaccinatie‘-boekje’ terecht kwam van vór voor 1983. In Engels en Frans staat er op gedrukt *World Health Organization/Organisation Mondiale de la Santé* (proost). Verstrekt overigens door de KLM, jawel. Alle inenting van de eigenaar – een globetrotter – staan

er in vermeld. Pokken, gele koorts en cholera en een extra gezondheidsverklaring van géén malaria, polio, difterie of andere ongemakken. Maar voor de COVID-19-sputten was er geen plekje. Niet getreurd, de beide vaccinatiebewijzen anno 2021 kunnen er gemakkelijk bij als inlegvelletje. Opgelost dus.

Terug dan ook naar kleine boekjes. Hoe klein? Het meest mini is een echt zilveren dagboekje van krap 2 bij 1½ centimeter**. Op de minibladzijden kan de eigenaar zelfs iets kriebelen. Het is wel echt een dameshebedding; het dagboekje wil het liefst aan een halsketting bungelen. Een iets groter boekje (6 x 4½ cm) van uitgeverij Terra bevat ontel-

baar veel bedrukte pagina's voorzien van tekst en illustraties. In dit geval zijn titel en thema van het geschenkboekje-in-cassette: *Blijf jezelf*. Eén mooi citaat hieruit: ‘De weg naar een waardevolle plaats kun je niet afsnijden’, bedacht door Beverly Sills (1929-2007), een New Yorkse sopraan. Een ander boekje, in bruine omslag uitgevoerd is *The Artistic Cat* (8 x 6½ cm) met daarin verhaaltjes, gedichten en schilderijen van de kat in al zijn glorie. ‘Een kat onderhandelt niet met de muis’ is een mooie uitspraak. Tenslotte het wat grotere *Gouden boekje* voor de kleintjes. Bijna tachtig jaar geleden verscheen het eerste *little golden book* in de VS; circa zeventig jaar terug het eerste gouden boekje in Nederland: *Pietepap, het circushondje*. Ook met de herkenbare gouden rug en de harde kaft. Er zijn kringen jonge ouders die uit hun kindertijd nog weten dat talloze gouden boekjes als kettingpost uitgewisseld werden. Die traditie bestaat mogelijk nog, maar nu vind je gouden boekjes waarschijnlijk ook in een minibieb om mee te nemen of te ruilen. Een pretpark zoals *De Efteling* heeft zelfs een eigen gouden boekjeslijn ...

* Kastjes vol boeken, groot en klein, oud en nieuw, maar ook tijdschriften, spellen en legpuzzels.

** Ter vergelijking: de prachtige Antilliaanse postzegel uit 2020 met prinses Alexia meet 5½ x 4 centimeter.

Naast het Rode, het Groene en het gele boekje zijn er Blauwe boekjes (onder andere etiquette, woordenboek Papiaments), Oranje (Kruis-) boekjes, Witte boekjes (spellinggids Nederlandse taal) en Roze boekjes (voor mannen). *Het Zwarte boekje* is er speciaal voor managers. De regenboogkleuren zijn goed vertegenwoordigd.

Wijsneus

Storm Evert klepperde in maart dakpannen van huizen en gevelplaten van gebouwen. Ook reuzenbomen knakten als satéstokjes.

Dreumes Jop, die we intussen kennen, bekeek aandachtig omgevallen tuinstoelen, rondvliegende takken en blaadjes in de megatuin van zijn grootouders. Samen met nichtje Emma (3) werden vervolgens de kippen gevoerd.

De twee zagen ook een omgevallen haan. Dit klopte: aan oma en opa de lastige taak te vertellen dat Hennie nooit meer op zijn pootjes zal staan. Jop en Emma jubelden vervolgens: ‘Hennie-de-haan-is-doo-ood.’

Tafelberg in Zuid-Afrika

Opmerkelijk

De tv-kijker met een voorkeur voor quizprogramma's heeft voldoende keus. Er is een scala aan oude en nieuwe spelprogramma's. Van de ouwetjes zijn *Per seconde wijzer* (1967) en *Twee voor Twaalf* (2V12, 1971) het vermelden zeker waard. Intussen is *Eén tegen honderd*, een jonkie van Nederlandse bodem, ook een blijvertje geworden. Door de covidcrisis is het tijdelijk *Eén tegen vijftig*. Deze aanpak maakt het kennisspel met Caroline Tensen knusser. De presentatie kent nu onthaasting: ruimte voor gesprekjes met de deelnemers in de zaal naast de gelukkige aan de lessenaar bij Caroline. De tribunespelers waren al langer niet meer anoniem. Hun namen staan achter hun zetels vermeld. De uitverkoren soloquizzer bereikt met deze spelvorm vaker de eindstreep. Vasthouden dus die pandemievorm.

Een in Vlaanderen ontwikkeld vragenspel, dat ook populair is, heet *De slimste (mens) ter wereld*. De spelregels zijn uiteraard via internet terug te vinden. Voor de trouwe kijker zijn de onderdelen 3-6-9, *Open deur*, *de Puzzel*, *de Galerij*, het *Collectief geheugen* en de dagfinale gesneden koek. Het leuke van kennisquizen is dat je op de bank kunt meespelen. En dan valt je soms iets op. Op één avond gebeurde bij 'De Slimste' tot twee keer toe iets opmerkelijks. De eerste keer vroeg Philip Freriks (die als journaallezer de bijnaam *Hakelaar* kreeg omdat-ie voortdurend struikelde over de autocueteksten): 'In Zuid-Afrika vind je de bekende Tafelberg. Maar in Nederland kennen wij ook een verhoging met die naam, waar?' Het juist beoordeelde antwoord was 'nabij Blaricum'. Bekijk je echter de definitie van een tafelberg, dan zijn er veel meer te vinden in ons platte landje. Wikipedia hierover: 'Tafelbergen die als mogelijke offerplaats dienden, worden gevonden op de *Tafelbergheide* tussen Huizen en Laren.' Wellicht

zijn er enkele verdwenen tafelbergen bij Hilversum. En bij het huis *Maarsbergen* ligt de *Folcoldusheuvel*, die als tafelberg (Utrechtse Heuvelrug) beschreven wordt. Nog meer tafelbergen vindt men op de Hoge Veluwe en op de Posbank. Dit zijn natuurlijke heuvels die door hun vorm deze naam mogen dragen, ze waren geen offerplaats. Maar dan: wat was er gebeurd als de kandidaat geantwoord had: 'Curaçao'? Zou Maarten van Rossem als het enige echte, unieke jurylid dan meteen alwetend dát antwoord goed gerekend hebben? Deze Néderlandse Antil in de Caribische Zee heeft zelfs twee tafelbergen. De hoogste is de *Tafelberg van San Heronimo* (218 meter) in het noordwesten van het eiland, de tweede heuvel is elf meter lager en bevindt zich bij Fuikbaai/Spaanse Water in het zuidoosten. Bij deze *Tafelberg van Santa Barbara* werd lange tijd fosfaat gewonnen en leefde er het waterzwijn/de capibara. We zijn er nog niet: er was nog een antwoord waar Maarten over had kunnen beslissen. In *De Galerij* kwam acht keer 'dankjewel' voorbij in acht talen. Daaronder het 'dankie', waarop de kandidaten dachten aan *Papiamentu*, de taal van de Antillen. Het juiste antwoord was Zuid-Afrikaans. De Antilleneilanders zeggen 'danki' zonder e, maar geen kip hoort het verschil; een opmerkelijke strikvraag. Moraal van dit verhaal: Nederland is nog altijd groter dan je denkt.

Nota bene

Op 22 september 1979 werd Stadspark Staddijk officieel geopend. Op Facebook en YouTube circuleert een zeer sfeervolle gefilmde impressie van het hedendaagse overweldigende groen, het leven op het water en de vrienden van het park.

De makers schrijven zelf: 'Leya en Nova presenteren het *Stadspark Staddijk* in Nijmegen-Dukenburg. Loop mee door het park, en neem 10 minuten pauze in de natuur. Ontdek de bospaden, langs het verwilderde riviersysteem, de bloemrijke velden, speeltuin, dieren en meer.'

Pest, een ziekte die Europa veranderde

Deze zomer had Museum Het Valkhof een tentoonstelling over de pest. Getoond werd hoe de besmettelijke ziekte zijn sporen nalaat in de mens, kunst en cultuur. Nu corona de wereld in zijn greep heeft, is het thema actueler dan ooit. Janwillem Koten, redacteur van *de Dukenburger* en tropenarts, beschrijft de invloed die de pest had.

Pest is een ziekte die gedurende enkele eeuwen grote invloed op de Europese geschiedenis heeft gehad. Na een bloeiende start van welvaart en cultuur tijdens de vroegere middeleeuwen teisterde de pest vanaf 1347 West-Europa zodanig dat een derde tot de helft van de bevolking in de door pest getroffen gebieden omkwam. Een levendige beschrijving van deze vroege pestepidemie vindt men in de *Decamerone* van Boccaccio.

Decamerone

Ik zeg dus, dat de jaren sinds de Onbevleete Ontvangenis van Gods Zoon al gestegen waren tot het getal dertienhonderd achtenveertig, toen in de zeer goede stad Florence, schooner dan elke andere Italiaansche, de moorddadige pestziekte uitbrak, welke door den invloed der hemellichamen of voor onze zondige daden door Gods gerechten toorn onder de stervelingen gezonden, eenige jaren te voren in het Oosten ontstond, een ontelbaar aantal levenden wegrukte en zonder oponthoud van de eene plaats naar de andere voortgaande, zich op allertreurigste wijze naar het Westen heeft verbreid. En hiertegen hielp geen enkele wetenschap noch menselijke wijsheid, hoe de stad ook gezuiverd werd van veel onreinheid door de beampten, behalve van die, waarvan het reeds voorgeschreven was en evenmin baatte het, dat het aan elke zieke verboden was de stad binnen te gaan. De vele raadgevingen geschonken voor het behoud van de gezondheid, en ook de nederige smeekbeden, niet ééns maar vele keeren zoowel in geordende processies als op andere wijze tot God gericht door vrome menschen, hielpen niets. Omstreeks het begin van de lente van het voornoemde jaar begon de pest op vreeselijke wijze en op wonderbaarlijke manier haar treurigen invloed te toonen. Zij woedde niet, gelijk zij in het Oosten had gedaan, waar bij ieder, dien het bloed uit den neus kwam, dit een zeker teken was van onvermijdelijken dood, maar bij het begin der ziekte ontstonden of in de lies of onder de oksels—bij mannen als vrouwen op gelijke wijze—zekere gezwellen, van welke enkelen groeiden als tot

'Triomf van de Dood' van Pieter Bruegel de Oude uit circa 1562

een gewone appel, anderen als tot een ei, bij eenigen meer en bij anderen minder, welke de menschen uit het volk pestbuilen noemden. Van de twee genoemde lichaamsdeelen uit begon in korten tijd de reeds gezegde doodelijke pestbuil, onverschillig waar, in een deel er van te ontstaan en op te komen en daarna begon het uiterlijk van genoemd ziekteverschijnsel te veranderen in zwarte of loodkleurige vlekken, welke onder de armen en op de heupen en op elk ander lichaamsdeel verschenen, bij dezen groot en weinig, en bij genen klein en veelvuldig. En daar de pestbuil het eerst was geweest en nog was het zekere teken van naderenden dood, zoo waren die vlekken het ook bij elk, bij wien zij zich vertoonden. Het scheen, dat tot genezing van dit soort ziekte noch raad van een dokter, noch kracht van welk medicijn ook waarde had of verlichting bracht, daar of de aard van den ramp het niet toeliet, of daar de onwetendheid der geneeskundigen de oorzaak niet kon verklaren. Daar men bij gevolg het noodige geneesmiddel er niet voor koos, herstelden er niet slechts maar weinigen van, maar ongeveer allen binnen drie dagen sinds de verschijning van genoemde teekens, die wat eerder, gene wat later, en de meesten zonder koorts of er bij komende omstandigheden, stierven.

[Fragment vertaling Decamerone van Giovanni Boccaccio door J.K. Rensburg]

Radeloos

De bevolking was radeloos. Het duurde bijna tweehonderd jaar alvorens de achteruitgang van economie en bevolking zich enigermate had hersteld. De oorzaak waarom de pest in deze periode zo fel toesloeg was wellicht de stedenvorming en de intensivering van het handelsverkeer. Door de slechte hygiënische toestand in de middeleeuwse steden waren er veel stedelijke ratten die de pest konden verspreiden. In het Midden-Oosten heerste sedert het begin van onze jaartelling bij regelmaat de pest. Het was in de grote steden dat de pest uitbrak. De Pest van Justinianus was een massale uitbraak in Byzantium (541-543) die dood en verderf zaaide. Daarna waren er nog regelmatig grote epidemieën van de zwarte dood. Door het bloeiende en zich intensiverende handelsverkeer tussen Italiaanse handelssteden en het Midden-Oosten, verspreidde de pest vanuit Italië zich over onze streken. Het zou ongeveer tot het midden van de achttiende eeuw duren dat de pest hier niet meer voorkwam. In veel gebieden buiten Europa bestaat de pest echter nog steeds, zoals in Afrika. Meestal sterft men dan aan longenpest (bloedige longontsteking). De verschijnselen van pest in de middeleeuwen in Europa waren vooral zwellingen in de lymfeklieren van de lies, de oksels en de hals en werd daarom builenpest (buibonenpest) genoemd. De dood volgde binnen enkele da-

gen. De kans dat men de infectie overleefde bedroeg tussen de 20 en 40 procent.

Dank zij de expansieve ontwikkelingen van de Hollandse steden had de pestverspreiding in de zeventiende eeuw hier grote kansen. Wanneer een stad door de pest werd overvallen stierf soms wel 25 tot 50 procent van de inwoners aan deze infectie. Aangezien men nauwelijks aan de pestziekte ontkwam was dit voor een stad werkelijk een catastrofe, waarbij het waardig begraven van de vele doden een groot probleem was en men tot massa-begravenissen overging waarbij de lijken in massagraven werden gestort. Bekende rampzalige epidemieën in Holland waren die van 1617, 1663 en 1664. Voor een stad als Leiden betekende de pest dat daardoor de lakennijverheid stagneerde. Niet alleen de economie werd door de pest zwaar getroffen. Besmettelijke ziekten leidden vaak tot onrust en grote migratiestromen. Dit alles leidde tot woelingen onder de bevolking en zelfs tot oorlog. Vooral in Londen, met zijn grote bevolkingsconcentratie, was de pest epidemie desastreus. Ze was mede verantwoordelijk voor de ongunstige afloop van de tweede Engels-Hollandse oorlog (1665) voor de Britten.

Pogroms

Dankzij de Joodse reinigingswetten werden Joden minder snel ziek. Ook gebruikten de Joden geen water uit de openbare putten. Mede daardoor werden ze er van verdacht het water in de openbare putten te hebben vergiftigd. Met name de Joodse wijk van Straatsburg viel heel erg op, omdat hier slechts 5 procent van de bevolking slachtoffer werd. De Joodse arts Balavignus voerde die reinigingswetten uit het oude testament consequent door. In plaats van dat de maatregelen van Balavignus werden overgenomen, werd hij net zo lang gemarteld totdat hij 'bekende' de waterputten te hebben vergiftigd. Hierna zijn talloze pogroms uitgevoerd in heel Europa, met tienduizenden Joodse slachtoffers. In de steden Bazel, Frankfurt, Straatsburg en Keulen werd de totale Joodse bevolking uitgemoord.

Lange tijd heeft men ook gedacht, dat de pest werd verspreid door 'bedorven en besmette lucht'. In de straten brandde men tonnen met pek en soms ook kruiden. De rook moest de besmette lucht verdrijven. Vanaf de zestiende eeuw verschenen er zogenoemde pesthuizen, waar pestlijders werden ondergebracht, vaak samen met leprozen en dollen (krankzinnigen). Een pestmeester droeg een lange jas en een masker dat leek op een pinguïnsnavel. Dit masker was gevuld met kruiden (onder andere

Dolter Schnabel, een pestmeester in Rome, tekening en tekst van Paul Fürst, circa 1656

jeneverbessen en het boerenwormkruid) om de kwade dampen tegen te gaan. Veel toegepaste behandelingen bij pestlijders waren zweetkuren, aderlatingen, klisteren en het uitsnijden van pestbuilen. Deze middelen haalden niets uit: het ging immers om een bacterie waar alleen antibiotica tegen geholpen zou hebben. Sterker nog, het uitsnijden van pestbuilen kon ertoe leiden dat anderen besmet raakten via besmette oppervlakken of ingedroogde aerosole deeltjes, omdat in een pestbui de concentratie pestbacillen het hoogst was. [Wikipedia]

Vanaf 1675 verdween de pest grotendeels uit Nederland, met af toe nog enkele kleine verspreide uitbraken tot ongeveer 1750. Het is dus mogelijk dat u gegevens vindt dat voorouders aan de pest zijn overleden. Migranten en vooral soldaten afkomstig uit Zuid- en Oost-Europa konden in deze periode de pest verspreiden. In deze laatste gebieden bleef de pest nog jaren lang endemisch.

Ondanks de goede beschrijvingen van de ziekte tijdens de pest epidemieën bleven er toch veel vragen over. Soms stierf men nog voordat de builen goed zichtbaar waren, zodat sommige onderzoekers over de diagnose pest de laatste jaren zo hun twijfels hadden. Was de pest wel de echte pest, zoals wij hem nu kennen of toch een andere ziekte? In diverse publicaties is gesteld dat het niet de echte pest was, maar een epidemie van het ebolavirus, een infectie die ook zeer snel tot de dood leidt en soms rampzalige uitbraken in Afrika geeft. Een tweede

vraag was waarom verdween de ziekte vanaf het einde van de zeventiende eeuw?

Deze vragen zijn door recent DNA-onderzoek nu ten dele opgelost. Zoals gesteld was de sterfte bij pest in sommige steden zo groot dat men de lijken in een groot gemeenschappelijk graf stortte. Onlangs heeft men in Londen enkele van deze grafvelden/massagraven opgegraven en uit de tanden van de skeletten DNA verzameld met het oogmerk DNA-resten te vinden van de ziekteverwekker. Met moeizaam geknutsel heeft men door reconstructie van de DNA-keten de veroorzaker van de ziekte met zekerheid kunnen vaststellen. Het bleek inderdaad de pestbacterie (*Yersinia pestis*) te zijn. Maar er is ook gevonden dat de DNA-keten van de vroegere en huidige pest kleine verschillen toonde. Er zijn ongeveer honderd DNA-verschillen (mutaties) in de lange DNA-keten van de bacterie. In feite herkent men nu zeventien genetische sub-varianten die echter allemaal op de DNA-volgorde van de bacterie uit de middeleeuwen kunnen worden teruggevoerd. Wellicht dat door deze mutaties de pestinfectie gematigder werd. Dit is een niet onbekend verschijnsel trouwens, dat ook wel genetische drift wordt genoemd.

Hoewel deze mutaties waarschijnlijk het verzwakken van de pestbacterie verklaren, is dit toch niet het gehele verhaal. Het lijkt meer dan waarschijnlijk dat ook externe omstandigheden aan de ernst van de pest hebben bijgedragen. Men vermoedt dat dit het koude klimaat is geweest. De periode van 1400 tot 1700 beschouwt men wel als een mini-ijsperiode. Het was ook een tijdvak met mislukte oogsten, overstromingen en daardoor hongerperiodes en ondervoeding die de weerstand tegen de pest bij de bevolking verminderde. Verder waren er veel migratie en oorlogen, waardoor de ziekte zich snel kon verspreiden. De aanhoudende koude kon bovendien invloed hebben gehad op het gedrag van de ratten die de ziekte hielpen te verspreiden.

Conclusie

Samengevat kan men stellen dat de pestgolven die vanaf de middeleeuwen onze streken teisterden inderdaad door de pestbacterie zijn veroorzaakt. In de loop van de eeuwen zijn in het DNA van de bacterie veranderingen opgetreden waardoor deze bacterie minder virulent (agressief) werd. Wellicht hadden op het uitbreken van de pest ook uitwendige omstandigheden invloed. Te denken valt aan het klimaat en de hongersnoden als gevolg daarvan.

Tekst: Janwillem Koten

WINKELCENTRUM MEIJHORST

29 maart 2021

16 april 2021

22 april 2021

Foto's: Jacqueline van den Boom. Met dank aan Piet van Ewijk voor zijn uitzicht

4 juni 2021

29 juni 2021

9 augustus 2021

Vanwege het veertigjarig bestaan van zwembad Dukenburg beschrijft toenmalig manager Wil Rengers in een serie de geschiedenis van dit bad.

Focus weer op activiteiten

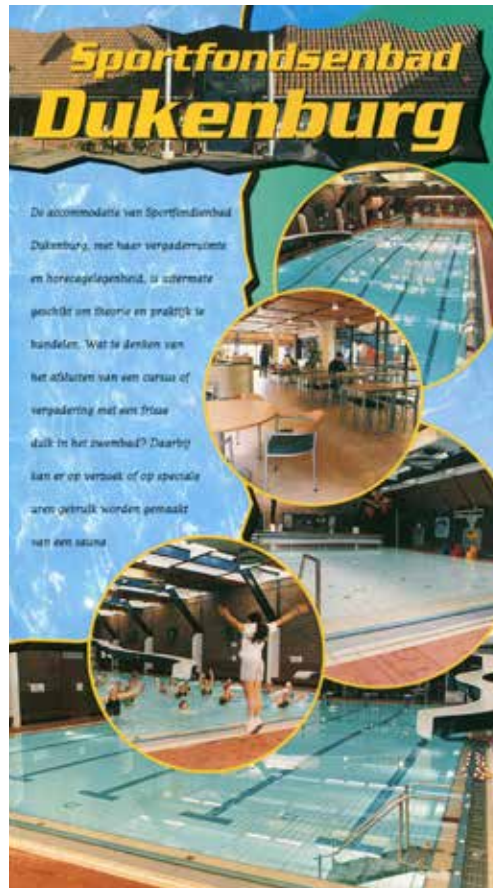
De verbouwing/renovatie van Sportfondsenbad Dukenburg was inmiddels enige tijd geleden. Het zwembadteam werkte weer volop aan waar de teamleden goed in zijn: het lesgeven aan en begeleiden van jonge en oudere zwemgasten. Het ontwikkelen en testen van nieuwe activiteiten bleef ook voor het zwemseizoen 1998-1999 belangrijk.

Zoals elk jaar na de zomervakantie begon het nieuwe seizoen in augustus met een gezamenlijke lunch van het team, gevolgd door een personeelsvergadering. Bijna iedereen was weer terug en vakantie verhalen werden tijdens de lunch uitgewisseld. Het nieuwe zwemseizoen op deze manier starten werd geïntroduceerd nadat zwembad Dukenburg onder de sportfondsen vlag was gekomen. Een heel goed idee.

Nieuw zwemseizoen

In augustus 1998 stond alles weer op punt van beginnen, onder andere het Vrouwen-Natie, recreatief zwemmen en baantjes trekken met een uitbreiding op dinsdagavond. Ook de zwemlessen begonnen, waarbij de nieuwe zwemdiploma's van het Zwem-ABC bij het eerstvolgende diploma-afzwemmen zouden worden uitgereikt. Ook het schoolzwemmen, dat altijd onder druk staat wanneer er over bezuinigingen gesproken wordt, startte weer. Opnieuw was in de seniorenmaand oktober een Seniorentriathlon gepland. Naar later bleek zou dit één van de koudste worden in oktober: er waaide een gure oostenwind en de temperatuur tikte maar net de acht graden aan. Handschoenen waren geen overbodige luxe. Wel had iedereen weer volop genoten. De kou was men snel vergeten.

In november was er een landelijke actieweek voor de textielloze zwemmer. Dat hield in dat de vaste bezoeker in de betreffende week gratis een introducé kon meenemen. Voor wie niet overtuigd was om zonder kleding te zwemmen was nu de gelegenheid dit kosteloos uit te proberen.

Uit een gezamenlijke promotiefolder

Iets voor de man....

Omdat het zwembad vaak het domein voor vrouwen is met onder andere aquarobic en aquajogging bedacht het team iets voor de stoere machoman. Alleen maar wat huppelen op muziek is niet echt macho. Dat moest avontuurlijker. De volgende formule werd bedacht: de les zou bestaan uit duiken met perslucht, survivaltechniek en kanovaren. Alles onder de naam *Aquapower*.

Maar na de inschrijftermijn die hiervoor stond, kon deze nieuwe activiteit als mislukt bestempeld worden. De belangstelling was duidelijk onvoldoende. Heeft de echte machoman zich laten afschrikken omdat de les in handen van vrouwen was? Of was het de prijs, 150 gulden voor tien lessen, die afschrok? Uitgebreid onderzoek is er niet naar gedaan, omdat zonder deelnemers moeilijk iets te achterhalen valt. Duidelijk werd wel dat mannen in de leeftijd van circa 20 tot 40 jaar niet de doelgroep was die zwemmen op de eerste plaats had staan.

Lawaai

Regelmatig onderhoud is altijd nodig en bij een accommodatie van bijna 20 jaar oud was de luchtbehandeling toe aan vernieuwing. Noodzakelijk voor een schoon en zuiver luchtklimaat, zowel voor bezoekers als voor de medewerkers van het zwembad. Het hele systeem werd gemoderniseerd en de capaciteit verhoogd. Hiervoor werden op het platte gedeelte van het dak enkele flinke ventilatoren met dito aandrijving geplaatst. Nadat alles in werking was, klaagden omwonenden van Sportfondsenbad Dukenburg over geluidshinder door deze drie ventilatoren. Zij waren hierdoor gedwongen in de zomer met de ramen dicht te slapen. Een onderzoeksbureau kreeg de opdracht geluidsmetingen te doen. Hieruit bleek dat de klachten gegrond waren. Besloten werd alles goed te isoleren en om de hele installatie een muur te bouwen met toegang tot deze ventilatoren. De contouren van de rest van het gebouw werden gevolgd, waardoor het niet opviel en optisch goed paste bij het gehele gebouw. Totale kosten bedroegen vijftienduizend gulden, vijfduizend hoger dan verwacht werd door de directie van het zwembad. Na afronding van de werkzaamheden volgde in november 1998 nog een laatste meting. Daaruit bleek dat niet langer sprake was van geluidshinder. De omwonenden konden weer slapen met de ramen open. Maar inmiddels was het herfst en niet duidelijk was of iedereen weer met de ramen open sliep. In ieder geval zijn er geen klachten van omwonenden meer ontvangen.

Ombouw voor de ventilatoren

De zonnepanelen op de bestaande ombouw zijn van latere datum.

Tekst: Wil Rengers

Foto's: zwembad Dukenburg

Dukenburg in stukjes

MEIJHORST

Hebben bewoners maisonnettes weer het nakijken?

Toen eind juni 2021 bij de Talis-laagbouw in Meijhorst de brief over de onderhoudswerkzaamheden op de deurmat viel, verwachtte men in de maisonnettes ook nieuws van de woningcorporatie. De werkzaamheden aan de laagbouw wil men in de herfst van 2021 beginnen. Maar het bleef stil met nieuws voor de maisonnettes.

Al jaren klagen bewoners over de slechte onderhoudstoestand van de huizen. Bij regen komt het water onder de voordeur door of er staan plassen in de slaapkamers. De verwarmingsketels zijn zwaar verouderd en het houtwerk is op veel plaatsen verrot. De kozijnen, gemaakt uit een combi van hout met stalen draai-delen, zorgen voor tocht.

De redacteur heeft in het overleg met projectleider Jelle van Beusichem het afgelopen jaar steeds te horen gekregen dat het onderhoud van de laagbouw en de maisonnettes één project zou worden. Maar de hoop zakt nu weer weg. Binnenkort heeft de redactie overleg met Talis en hoopt meer te kunnen berichten. De toestand van de maisonnettewoningen is samen met de onderhoudsconditie van de openbare ruimte, vervuiling en het toewijzingsbeleid, waarbij veel huizen door instanties geclaimd worden inmiddels, slecht. Er wordt en is inmiddels veel geld in de andere huizen en een winkelcentrum in Meijhorst gepompt, maar in de cijfertjes komt Meijhorst alleen al door dit gebied niet beter op de kaart.

Tekst en foto: Peter Saras

WARMTENET DUKENBURG UITGESTELD

B en W trekt voorstel in, jarenlange vertraging

Bewoners luisteren naar wethouder Tiemens op een informatieavond over aardgasvrij Zwanenveld en Lankforst-Noord in de Prins Mauritschool op donderdag 24 oktober 2019

Het zal nog jaren duren voordat er een warmtenet in Dukenburg wordt aangelegd. B en W hebben het voorstel hiervoor ingetrokken. Pas als er nieuwe wetgeving is, komt ze hierop terug.

In het vorige nummer van *de Dukenburger* vertelde wethouder Harriët Tiemens over de plannen van het college om Dukenburg van het gas af te halen. Dat moet het eerste gebeuren in Zwanenveld en Lankforst-Noord. Volgens Tiemens is de aanleg van een warmtenet het beste alternatief. Ze besprak de zorgen van de bewoners en uitte ook haar eigen zorgen: 'Ik ben ongelofelijk ongeduldig. De landelijke regelgeving, met name de nieuwe Warmtewet, is er niet. We zijn het niet eens. Het Rijk kiest voor de markt. Gemeenten stellen betrouwbaarheid en zekerheid centraal, dus meer sturing door de overheid.' Op de vraag 'Wanneer is het warmtenet naar en in Dukenburg aangelegd?', antwoordde ze: 'Dat durf ik niet meer te zeggen. Zelfs 2035 is niet zeker omdat we dus nog wachten op de noodzakelijke stappen van het Rijk.'

Terwijl *de Dukenburger* met dit interview bij de drukker lag, trok het college van B en W het voorstel Inkoopstrategie Warmtenet Dukenburg in. Op haar website schrijft

de gemeente: 'Nijmegen heeft een plan gemaakt om samen met de woningcorporaties in Dukenburg uit te zoeken welk warmtebedrijf tegen welke prijs, wanneer, een betaalbaar en duurzaam warmtenet voor Zwanenveld en noordelijk Lankforst (en in een later stadium voor heel Dukenburg) zou kunnen aanleggen. Als Nijmegen liepen we met dit plan vooruit op de verwachte nieuwe Warmtewet (Wet collectieve warmtevoorziening). Deels hing dit plan af van de komst van deze nieuwe wet. Het college heeft de inkoopstrategie voor een warmtenet voor Dukenburg aangeboden aan de raad. Nu werd echter bekend dat de nieuwe Warmtewet op belangrijke punten unaniem niet wordt ondersteund door onder meer de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), waaronder Nijmegen. De wet moet nog op veel punten aangepast worden om wel steun te krijgen. De verwachting is dat dit leidt tot vertraging van de komst van de nieuwe Warmtewet.'

Pas als duidelijk is wanneer de nieuwe wet er komt én wat de financiële gevolgen zijn komt B en W met een nieuw voorstel. Ze concludeert: 'Op dit moment is nog niet bekend hoe lang dit zal duren.'

Tekst: René van Berlo. Foto: Peter Saras

ZING EN SPEEL

Muziektheaterproject HartVoorDeKunsten (HVDK) zoekt mannen

Ben jij iemand die van een uitdaging houdt en heb je een passie voor zingen en spelen?

Dan ben jij degene die wij zoeken. Met HVDK maken wij een muziektheaterproject dat niet al helemaal vastgelegd is op papier. Zo kunnen er door het creatieve proces tijdens de repetities mooie pareltjes ontstaan die later in een korte revue aan het publiek getoond gaan worden. Op zanggebied bieden wij een breed repertoire aan bestaande uit pop, jazz, close harmony, musical en klassieke muziek. Op spelgebied verdiepen wij ons in theatersport, tekstinterpretatie, waarachtig spel en liedinterpretatie. Hierbij bieden wij de nodige technieken aan voor een goede podiumperformance voor in de toekomst.

De oriëntatie-avond is op 8 september. Heb je interesse? Kijk dan op www.hartvoordekunsten.nl of stuur een mail naar emanuelle@heartforarts.com voor verdere info.

Tekst: Emanuelle Redzaj
Foto: HartVoorDeKunsten

THEO VERMEER ADVISEUR ZEVENSPRONG

Theo Vermeer (tweede van links) spreekt nadat hij de Roos van Dukenburg heeft ontvangen. Verder op de foto: Janwillem Koten, Jacqueline Vermeer en Hans Veltmeijer, 26 mei 2019.

Zoals op bladzijde 7 in dit blad kunt lezen heeft Theo Vermeer om gezondheidsredenen ons stadsdeel helaas moeten verlaten. Dat helaas geldt niet alleen voor ons als bestuur van de Zevensprong, maar nog meer voor Theo zelf die zo met Dukenburg verweven is.

Door dit vertrek kan hij moeilijk nog als actief bestuurslid blijven functioneren. Hij wordt nu voor ons een belangrijke adviseur. De reden is duidelijk. De kracht van Theo bij ons bestuur was zijn uitgebreid netwerk in diverse Dukenburgse wijken. Theo was erg toegankelijk en wie kende hem niet fietsend door de wijk. Hij werd vaak aangesproken en wist steeds een gezellig praatje te maken. Hij luisterde goed naar de noden en zorgen van de wijkbewoners. Sommige van die gegevens kwamen dan later in *de Dukenburger*.

Maar ook op stedelijk niveau had hij een goed netwerk. Voor de Zevensprong was het vaak prettig dat Theo ook op stedelijk niveau heel wat mensen kon benaderen. Theo heeft circa twintig jaar als bestuurslid in diverse hoedanigheden gefunctioneerd. Tolhuis had natuurlijk in het bijzonder zijn aandacht, maar ook het wijkgroen en de sport. Theo vertegenwoordigde Dukenburg-Zevensprong ook bij landelijke vergaderingen van het LSA (een netwerk van be-

wonersgroepen, buurthuizen in zelfbeheer, BewonersBedrijven en coöperaties). Vaak had hij daar een belangrijke inbreng. Enkele jaren geleden organiseerde hij dit landelijke overleg in Dukenburg, waarbij hij Dukenburg tijdens een wijkwandeling landelijk presenteerde.

Theo is een vriendelijk man die zich vooral inzette voor de modale Dukenburger. Wanneer deze tekort gedaan werd kon hij best wel eens uit zijn slof schieten en dan wisten we hoe laat het was. Ook was hij kien erop dat het groen in Dukenburg zoveel mogelijk werd gespaard.

Voor al zijn activiteiten binnen de Zevensprong kreeg hij twee jaar geleden nog net op het juiste moment de onderscheiding de *Roos van Dukenburg* uitgereikt waarvan in de *Dukenburger* een rapportage verscheen. Enkele jaren daarvoor kreeg hij de Zilveren Waalbrugspeld door de wethouder uitgereikt. Dit als teken van waardering voor de vele verdiensten van Theo voor Dukenburg. Bij de vergaderingen zullen we hem dus missen, maar er is gelukkig een telefoon zodat - wanneer nodig - we hem kunnen raadplegen. Als adviseur wil hij ons nog steeds van dienst zijn.

Tekst: Hans Veltmeijer en Janwillem Koten
Foto: Mike Wiering

WIJKCENTRUM DE GRONDEL GESLOTEN

Openingsbijeenkomst van de Grondel op vrijdag 26 februari 2010

De gemeente Nijmegen heeft wijkcentrum de Grondel in Zwanenveld gesloten. Inwoners zijn voortaan aangewezen op ruimtes in andere wijken of de bibliotheek.

Twaalf jaar geleden pleitten actieve Zwanenvelders voor een jongeren- en een ouderencentrum in de wijk. Beide werden begin 2010 gerealiseerd. Het jongeren centrum was bedoeld voor vijf jaar. Het bestaat dan ook al tijden niet meer. Het ouderencentrum had geen einddatum. Het werd een officieel wijkcentrum, dus ook bedoeld voor niet-ouderen. De gemeente noemde het de Grondel. Waarom is nooit duidelijk geworden. Een grondel is een vis. Een naam met zwaan had meer voor de hand gelogen.

Vanaf het begin lag het beheer bij één gemeentelijk medewerker en enkele vrijwilligers uit de wijk. Er waren allerlei activiteiten, bijvoorbeeld kaarten, sjoelen, bingo, biljarten, taallessen, lezingen, volksdansen en schilderlessen. Het was ook een vergaderplek. Zo kwam het bewonersplatform hier drie keer per jaar bijeen. Elk jaar werd besloten met een Kerst-inn, waar wijkbewoners het jaar uitluiden met een hapje en een drankje.

Halverwege juli ontvingen inwoners van Zwanenveld een brief van de gemeente. Daarin kondigt ze aan de Grondel per 1 augustus te sluiten. 'Het gebruik van wijkcentrum de Grondel is de laatste jaren sterk

teruggelopen', schrijft de gemeente. 'Er vinden steeds minder activiteiten plaats en van een spontane inloop van bezoekers is geen sprake meer. Ontmoeten gebeurt steeds vaker op andere plekken. In het winkelcentrum zijn de afgelopen jaren leuke ontmoetingsplekken bijgekomen, waar het goed toeven is. Denk aan Bij Jan en Pronk. Ook de bibliotheek is voor bewoners een belangrijke en fijne ontmoetingsplek. (...) De activiteiten die nog in de Grondel plaatsvinden, krijgen in overleg een andere plek in de buurt.' Zo stelt de gemeente voor op haar kosten deelnemers aan de bingo tijdelijk te vervoeren naar het wijkcentrum in Meijhorst. De gemeente meldt dat in de bibliotheek een nieuwe plek voor activiteiten wordt gecreëerd. Ook verwijst ze naar andere wijkcentra, in Meijhorst dus, maar ook in Malvert en Leuvenbroek.

Gebruikers

Tiny Wijers was jarenlang de drijvende kracht achter de activiteiten in de Grondel. Zij organiseerde bijvoorbeeld de bingo, het kaarten en de Kerst-inn. Zij is het totaal niet eens met het besluit van de gemeente. 'Waardeloos', zegt ze. 'Iedereen vindt het jammer. Mensen vragen mij waarom het is gebeurd, maar ik wist er niks van.' Is bijvoorbeeld Meijhorst een alternatief? 'Nee', antwoordt Tiny. 'Niemand gaat naar Meijhorst. "Wij wonen in Zwanenveld", zeggen ze.'

Tekst: René van Berlo. Foto: Ron Disveld

WEEZENHOF

Het oorspronkelijke winkelcentrum

Beste wijkbewoners. Al veel te lang heeft u niets gehoord over de situatie rond de nieuwbouw van het Winkelcentrum Weezenhof. Hierbij een update van datgene wat bekend is bij het bewonersplatform.

De Commissie Beeldkwaliteit van de gemeente (voorheen Welstandscommissie) heeft het ontwerp van projectontwikkelaar Dornick B.V. bekeken en teruggestuurd naar Dornick B.V. voor een aantal aanpassingen. In grote lijnen kon de commissie echter instemmen met het ontwerp. De verwachting is dan ook dat het aangepaste plan aan het eind van de zomer door Dornick B.V. aan de bewoners zal worden gepresenteerd. Vast staat wel dat er één supermarkt komt met daarbovenop 119 woningen verdeeld over vijf tot twaalf bouwlagen.

Zodra het plan is gepresenteerd zal het bewonersplatform in samenwerking met Huis van Weezenhof via een informatie Markt de consequenties van het plan toelichten en door middel van een enquête de mening van de bewoners over het plan peilen. Afhankelijk van de uitkomst van die enquête wordt bekeken of eventuele inspraakprocedures door bewoners gezamenlijk kunnen worden ondernomen.

Wij houden u ondertussen op de hoogte op Nextdoor, Facebook, op de website van het Huis van Weezenhof (huisvanweezenhof.nl) en op de website Weezenhof Centraal: www.weezenhofcentraal.nl. Reageren op dit bericht kan via info@huisvanweezenhof.nl.

Namens Bewonersplatform Weezenhof:
Hella Hogenboom, voorzitter
Namens Stichting Huis van Weezenhof:
Tineke Baart, voorzitter
Foto: Jacqueline van den Boom

ROC NIJMEGEN

Doe mee aan de Week van Lezen en Schrijven

Van maandag 6 tot en met zondag 12 september is er extra aandacht voor de 2½ miljoen mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en/of omgaan met de computer.

ROC Nijmegen geeft cursussen voor volwassenen die graag hun basisvaardigheden willen verbeteren.

Cursisten die lessen volgen, zeggen: 'Ik kan nu werken met de computer, ik kan e-mailen en werken met de overheids-sites. Bij ROC leer je begrijpend lezen en brieven schrijven. Bij de lessen wordt er gekeken naar wat je kan. Hier worden de lessen aangepast voor ieder individu.'

Wilt u ook graag uw basisvaardigheden verbeteren? Meld u dan aan voor een cursus voor volwassenen bij ROC Nijmegen.

Kent u iemand die moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen en/of omgaan met de computer? Wijs die persoon er dan op dat je nooit te oud bent om te leren.

Bij ROC Nijmegen kunt u lessen volgen voor 45 euro per jaar. De cursus is op donderdag van 13.00 tot 16.00 uur in Wijkcentrum Dukenburg te Meijhorst. U werkt in uw eigen tempo aan wat u wilt leren. De groepen zijn klein. U kunt op elk moment starten.

Bel (024) 890 40 24 of ga naar www.roc-nijmegen.nl/cursussen.

Tekst: Jet Wijdeveld, ROC Nijmegen

Logo: Stichting Lezen en Schrijven

Wij doen mee met de Week van Lezen en Schrijven

Nieuwe naam voor de Week van de Afsluiterij

Kijk op www.weekvanlezenenschrijven.nl wat jij kunt doen.

KERKDEUREN VERDER OPEN

Viering 50 jaar Ontmoetingskerk op 17 december 2017

Na de zomermaanden gaan de deuren van de Ontmoetingskerk verder open met nieuwe ontwikkelingen.

Zo gingen op 25 juni het Gemengd koor en het Gelegenheidskoor op in twee nieuwe koren, die in september starten. Het Samenzangkoor repeteert op vrijdagmiddag met Vincent Cuppen. Voorop staan het elkaar ontmoeten en het zingen van vooral kerkelijke muziek, uit te voeren bij bijzondere vieringen zoals de Mariavieringen en de kerstsamenzang. Koor Encore gaat de reguliere vieringen en uitvaarten opluisteren en repeteert hiervoor op dinsdagmorgen met Frans Vodegel. Het Kinderkoor is al gestart en bracht al zingend een serenade aan beide bovengenoemde koren 'oude stijl' voor de vele jaren inzet én als opmaat voor de nieuwe start.

Openingsweekeinde

Op 4 en 5 september is er het openingsweekeinde voor het nieuwe kerkelijk werkjaar. Het is gewenst telefonisch of online te reserveren. Voor katholieke vieringen via de website parochie Heilige Drie Eenheid of telefonisch via het secretariaat*. Aanmelding protestantse en oecumenische vieringen kan via aanmelden@ontmoetingskerk.net of telefonisch via het secretariaat.*

Een nieuwe ontwikkeling is ook het plein vóór de kerk dat meelifte met de vernieuwing van het winkelgebieden Meijhorst.

Er is onder andere meer ruimte gekomen voor groen rondom. Op zondag 3 oktober staat een feestelijke opening gepland. Met als programma het ontdekken van de omliggende gebouwen en de activiteiten daarbinnen. Natuurlijk ook de Ontmoetingskerk en -tuin die er beide fris onderhouden bijstaan/-liggen. Een mooie zondagse kans om elkaar weer te ontmoeten. De Klaasmarkt is dan present met een beperkt aantal kramen. Hebt u zin om die dag te testen hoe het is een Klaaswinkelier te zijn die kleding, alerhande, boeken of cd's verkoopt? Laat het weten via het secretariaat*.

Behalve Klaaswinkeliers kunnen ook andere talenten zich melden via onderstaand mailadres of telefoonnummer. De coronaperiode vormde een troepenjaar. Een flink aantal oudere vrijwilligers heeft met pijn in het hart aangegeven niet langer of minder beschikbaar te zijn. Er worden dus mensen gezocht die vanuit hun eigen talent een bijdrage willen leveren aan de geloofsgemeenschap in de Ontmoetingskerk. Na aanmelding bij het secretariaat wordt er gekeken waar uw talent het beste kan worden ingezet.

* secretariaat@ontmoetingskerk.net
telefoon: (024) 344 14 46.

Tekstbron: Ontmoeten juli-september 2021

Redactie: Hette Morriën

Foto: Jacqueline van den Boom

BRUG MEIJHORST-STADDIJK VERNIEUWD

Plots werd op 29 juni 2021 het bruggetje tussen de 29^e straat Meijhorst en de Staddijk(weg) afgebroken en even snel lag er, twee dagen later, op 1 juli een compleet nieuwe brug. En ook deze weer alleen voor voetgangers.

Aanpassen zou met vervanging komen

Bewonersorganisaties en vooral de stichting Bewonersplatform Meijhorst zijn over deze brug al vanaf 2005 in overleg geweest. Dit omdat Meijhorst geen fietsbare verbinding heeft met de Staddijk. De begeleidende ambtenaren in al die jaren waren het er steeds volmondig mee eens dat er zo'n verbinding moest komen. Allerlei mogelijkheden zijn er in de loop van de tijd geopperd. Maar ja, dat geld.

Het zou uiteindelijk alleen mogelijk zijn wanneer de oude brug aan vervanging toe was. Wel werden al jaren terug voorbereidende werkzaamheden ingepast wanneer er toch aan gewerkt werd. Zo werd de struikenpartij links van de oprit aan Meijhorst-kant alvast weggehaald en de straatverlichting aangepast. Ook werd de gladheidsbestrijding meegenomen in het gemeentelijk wegenplan, zo kreeg deze

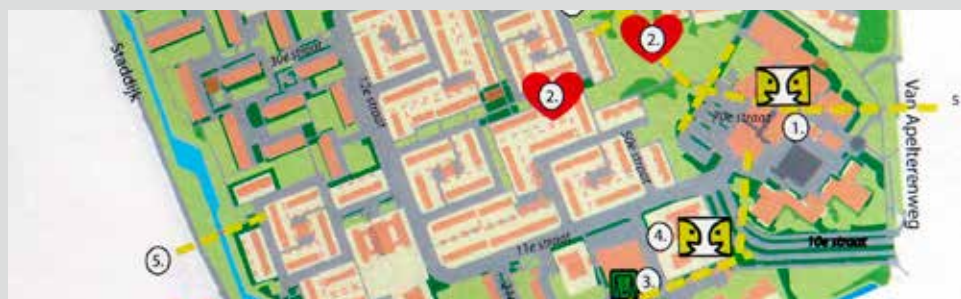
'fietsroute' prioriteit. Er wordt al jaren extra gestrooid en sneeuwvrij gemaakt. Zestien jaar later en met een college dat op alle gebied het fietsen promoot is dit wel een heel onverwachte uitkomst.

Lastig voor mindervaliden

Ondertussen blijft in het voetpad die hinderlijke fietssluis. Ook al is die al diverse malen aangepast, sommige scootmobielen en andere voertuigen voor mindervaliden blijven zich erop vastrijden. Deze mensen nemen ondertussen al langer de bestaande omweg. Zelfs de oprit, die er was gekomen in overleg met de Werkgroep Integratie Gehandicapten, is na de laatste opknop in verband met de werkzaamheden aan de 'Nul-op-de-meter'-huizen, niet meer teruggeplaatst.

Terwijl de nu voorgestelde brug over de Waalhaven wellicht anderhalf miljoen duurder wordt, blijft Meijhorst zonder fietsbare verbinding met het mooie stadspark Staddijk. Zou het nu ook hier de spreekwoordelijke *brug te ver* zijn?

Tekst en foto: Peter Saras

Verbinding met brug is aangegeven met gele stippellijn bij punt 5

ZORGWONINGEN

Buurtbeheerplan Stadbroekseweg

Het Buurtbeheerplan voor de zorgwoningen (Skaeve Huse) die aan de Stadbroekseweg komen, is vernieuwd.

De gemeente Nijmegen maakte een update van het plan, dat uit 2013 kwam, in samenwerking met omwonenden, zorginstellingen, politie en woningcorporatie. In het Buurtbeheerplan staat onder andere voor wie de woningen bedoeld zijn, een omschrijving van de rol van de buurtbeheergroep en de contactgegevens voor als er vragen of meldingen zijn.

De toekomstige bewoners van de zorgwoningen zijn mensen met een psychiatrische aandoening die vaak al lang dakloos zijn, omdat andere mogelijkheden van onderdak niet werkten. Zij functioneren niet in een woonvorm en ontwijken vaak groepen. Als ze aan de Stadbroekseweg wonen, krijgen ze behandeling en woonbegeleiding ter plekke van IrisZorg, Leger des Heils en de RIBW.

In mei van dit jaar is de omgevingsvergunning voor de bouw goedgekeurd. De woningen worden nu geproduceerd. De inrichting van het terrein en de plaatsing van de woningen gebeurt naar verwachting rond de kerst van 2021. Hierna zullen de eerste bewoners hun intrek nemen.

In de buurtbeheergroep zitten mensen van de verschillende betrokken partijen. De buurtbeheergroep komt regelmatig bijeen om te delen hoe het gaat in en bij de zorgwoningen. Het woongenot van de bewoners en de omwonenden staat centraal. Begin november 2021 komt de groep voor het eerst bij elkaar. Omwonenden die willen deelnemen in de buurtbeheergroep, kunnen zich melden via zorgwoningen@nijmegen.nl.

Tekst en tekening: gemeente Nijmegen

DE INLOOP

Start activiteiten in wijkcentrum De Brack (Lindenholt)

Stichting De Inloop probeert een zo gevarieerd mogelijk cursusaanbod te bieden. Door de cursusprijzen bewust laag te houden werken we zo laagdrempelig mogelijk, zodat financiële overwegingen geen reden zijn om niet aan een cursus deel te nemen.

Voor ons cursusaanbod, de dagen en tijden zie onze website www.deinloop.nl. Naast de bekende activiteiten, bewegen op muziek, yoga, kantklossen, Spaans en computerles organiseren we nu ook naailessen op de woensdagmorgen.

Dit jaar organiseren we geen open dag, omdat we maar beperkt aantal vrije plaatsen hebben vanwege de nog steeds bestaande coronamaatregelen. Er zijn plaatsingsmogelijkheden bij de volgende lessen:

- Naailes woensdagochtend, • Spaans (verschillende niveaus): dinsdagochtend en -middag, donderdagavond, • Yoga woensdagavond (onder voorbehoud), • Computerles, • Bewegen op muziek op vrijdag 9.15-10.15 uur.

Aanmelden kan alleen via onze website www.deinloop.nl of via een aanmeldingskaart in wijkcentrum De Brack.

Coronamaatregelen

We hopen onze lessen in september als vanouds te kunnen starten. We moeten echter rekening houden met de dan geldende coronamaatregelen. Het kan zijn dat de cursus of het aantal cursisten per cursus aangepast moet worden. U wordt hiervan op de hoogte gehouden door uw docent.

Wilt u contact met ons opnemen dan kan via de mail: info@deinloop.nl

Tekst: Trudy Bömer, De Inloop

Stichting De Inloop is op zoek naar een yogadocent voor de woensdagavond. Heeft u interesse? Stuur dan een mail naar info@deinloop.nl. We nemen zo snel mogelijk contact met u op.

GEPRINTE BRUG SINDS 15 JULI OPEN

De geprinte brug in de Geologenstrook is vrijgegeven voor publiek. Dit gebeurde in stilte op 15 juli.

Naar verwachting komt er nog een officiële openingshandeling, maar door wie en wanneer was bij het sluiten van dit nummer nog niet bekend.

De brug ligt in het zuidelijke deel van de Geologenstrook in Zwanenveld. De realisatie heeft langer geduurd dan gepland. Gemeente en Rijkswaterstaat zullen blij zijn dat de brug is opgeleverd.

Tekst: René van Berlo

Foto: Jacqueline van den Boom

ALZHEIMERCAFÉ GAAT WEER STARTEN

Het Alzheimercafé Dukenburg gaat weer van start. Aanmelden is verplicht.

Gezien de coronamaatregelen worden de Alzheimercafés in aangepaste vorm vanaf september weer georganiseerd. U moet zich wel van tevoren aanmelden. Wij kunnen een beperkt aantal bezoekers ontvangen. Mensen met dementie en/of mantelzorgers hebben voorrang.

Eerste bijeenkomst

Woensdag 22 september Alzheimer Café Dukenburg en omgeving. Locatie: Wijkcentrum Dukenburg, Meijhorst 70-39. Inloop vanaf 19.00 uur, start programma om 19.30 uur met het thema.

Betekenis van muziek bij dementie

Voor bekende en nieuwe bezoekers van het

Alzheimer Café zal het weer even wennen zijn. In het kader van het thema muziek - en de betekenis ervan bij dementie - maken we er een mooie avond van met informatie en ontmoeting.

Aanmelding bij voorkeur via e-mail met uw naam, e-mailadres, telefoonnummer en aantal personen. Wij nemen dan zo spoedig mogelijk contact met u op.

Alzheimer Café Dukenburg en omgeving: robeerst@alzheimerwilligers.nl, telefoon: (024) 345 38 20.

U kunt ook bellen op werkdagen tussen 9.00 en 12.30 uur naar Langer Thuis in Nijmegen: telefoon 088 001 71 21.

Tekst: Jo Robeerst, Alzheimer Nederland

NIEUWE IMPULS RENOVATIE ORANGERIE

In de renovatie van de Orangerie Malvert, waar voorheen de ZZG zorggroep de ouderen verzorgde, komt nu uiteindelijk schot. Deze tip kreeg ik van Jac Scheepers (fietswinkel) die mij op de volle bedrijvigheid wees bij deze renovatie die sinds enkele weken weer in volle gang was.

Het complex werd in 2018 voor 5½ miljoen euro gekocht door een investeerder, Care Property Invest. Care Property Invest is de eerste Belgische beursgenoteerde zorgvastgoedinvesteerder (GVV) en neemt een duidelijke positie in binnen het GVV-landschap door haar specialisatie uitsluitend binnen het marktsegment van de huisvesting voor senioren én mensen met een beperking. Zorghuis Nederland zou als huurder optreden. Nadat deze huurder afhaakte heeft de noodzakelijke verbouwing minstens een jaar stilgelegen. Zorggroep *Het Gouden Hart* is nu de nieuwe zorgaanbieder geworden. Het Gouden Hart is onderdeel van Korian Nederland. De Korian Groep is een van de grootste organisaties voor welzijn, zorg en ondersteuning van ouderen in Europa. Zij bieden positieve zorg op maat, met een sterk kleinschalig en lokaal karakter. Het Gouden Hart biedt op veel plekken ook in Nederland een breed aanbod van kleinschalige zorgconcepten. Het richt zich hierbij vooral op sfeervolle locaties waar het op vele manieren zorg

probeert te bieden, namelijk van zelfstandig wonen en zorg op afstand tot en met 24/7-intensieve zorg en begeleiding. Elke locatie heeft een vast team dat de bewoners door en door kent. Zo kan het echt zorg en service op maat bieden, want prettig leven is voor iedereen anders.

Gesprek

Ik had een gesprek met enkele werknemers. Zij vertelden mij dat ze druk doende waren om de gerenoveerde Orangerie tegen het einde van het jaar op te kunnen leveren. In het gebouw komen 54 luxe appartementen waar persoonlijke aandacht centraal staat. De locatie wordt in twee delen opgedeeld met 36 zorgstudio's en 18 assistentiewoningen. De 36 zorgstudio's zijn ingericht voor bewoners met psychogeriatrische zorgvraag. De 18 assistentiewoningen zijn voor ouderen met een lichte zorgvraag. Vanuit het restaurant en woonkamer op de begane grond kijken bewoners uit op een winkelcentrum en een basisschool. Ook is er een grote dagbestedingsruimte op de begane grond aanwezig. Daarvoor is het restaurant met de voormalige kerkruimte uitgebreid. Het kerkraam is nu een sierobject in de Ontmoetingskerk geworden. De omsloten luxe binnentuin geeft bewoners de mogelijkheid om heerlijk in de buitenlucht te genieten.

Tekst: Janwillem Koten

Foto: René van Berlo

KUNST IN TUNNELS

Tunnel onder Nieuwe Dukenburgseweg

Nu het initiatief voor het aanbrengen van kunst in twee Dukenburgse tunnels (onder de Nieuwe Dukenburgseweg en de Van Boetbergweg) door de gemeentelijke Commissie Beeldende Kunst is omarmd en er ook voor het financieren van een en ander forse stappen zijn gezet, breekt er een nieuwe fase aan in dit project.

Een fase waarin wordt gezocht naar kunstenaars die mogelijk in aanmerking komen voor het aanbrengen van de kunst. In dit deel van het traject wordt er gekeken naar mogelijke thema's en wordt er gezocht naar uitvoerende kunstenaars die daarbij passen. In eerste instantie wordt gewerkt aan een groslijst van mogelijke kunstenaars. Deze lijst wordt daarna gecompriëerd tot een klein aantal kunstenaars, aan wie dan wordt gevraagd een ontwerp te maken. Uiteindelijk wordt dan een keuze gemaakt uit de ingediende ontwerpen, waarna een start gemaakt kan worden met het daadwerkelijk aanbrengen van de kunst.

Al met al een spannend traject, waarin steeds kleine stapjes gezet worden om tot fraaie kunst in de beide Dukenburgse tunnels te komen.

Ideeën, suggesties of meehelpen? Neem contact op via kunstindetunnelsdukenburg@gmail.com.

Tekst: Harm Jan van der Veen

Foto's: Jacqueline van den Boom

Tunnel onder Van Boetbergweg

DE KLINK PORTAAL

Ga jij je inzetten voor huurdersbelangen?

Huurdersbelangenvereniging De Klink zet zich in voor de huurders van woningcorporatie Portaal. Wij behartigen hun belangen door het bestuur van Portaal actief te adviseren bij beleidskeuzes en over plannen. Samen met onze collega-huurdersbelangenverenigingen komen wij op voor de belangen van alle huurders in Nijmegen.

Voor het bestuur van HBV De Klink zoeken wij twee enthousiaste bestuursleden (4 uur per week).

Wat ga je doen? • Je bewaakt en behartigt de belangen van alle huurders van Portaal, dus ook jouw belang. • Je denkt en beslist mee en bepaalt mede standpunten over onderwerpen die wij met het bestuur van Portaal op lokaal en centraal niveau bespreken. • Samen met de huurdersbelangenverenigingen van de andere corporaties in de stad vertegenwoordig je alle huurders in Nijmegen, in overleggen met de gemeente. • Vergaderingen bereid je voor door het lezen van (beleids)plannen en notities.

Wat vraagt de Klink? • Je bent huurder van Portaal. • Je hebt belangstelling op het gebied van volkshuisvesting. • Je wilt je verder verdiepen in en een mening vormen over een of meerdere volkshuisvestelijke thema's. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn: kwaliteit, betaalbaarheid, duurzaamheid, beschikbaarheid, wachttijden, klantvriendelijkheid, renovatie, nieuwbouw, leefbaarheid. • Je vindt het leuk om inhoudelijk te discussiëren op thema's en plannen. • Je wordt enthousiast als je resultaten behaalt.

Wat biedt De Klink? • Een uitgebreide inwerkperiode en de mogelijkheid cursussen te volgen. • Vrijwilligers- en onkostenvergoeding. • Ruimte om je te ontwikkelen en bij te dragen aan goed samenleven.

Interesse? Heb je interesse? Stuur een e-mail met je naam, telefoonnummer en beknopte motivatie naar info@hbvdeklink.nl. Wij nemen dan contact met je op voor een oriënterend gesprek.

Tekst: De Klink

START OLDSTARS WALKING BASKETBALL

Basketball Vereniging Wildcats en United Academy uit Nijmegen hebben de ambitie om in het najaar van 2021 te starten met OldStars walking basketball. Hiermee bieden de clubs ook ouderen de mogelijkheid om de sportieve en sociale voordelen van het verenigingsleven te (blijven) ervaren.

Met OldStars walking basketball bieden Wildcats en United Academy een aangepaste spelvorm voor basketball op latere leeftijd. Deze spelvorm is uitermate geschikt voor ouderen die op een gezonde manier en zonder blessuregevaar willen blijven sporten.

De belangrijkste aanpassingen zijn niet springen met en zonder bal en er wordt gespeeld met vijf veldspelers per team. Deze spelvormen staan onder begeleiding van een OldStars begeleid(st)er en/of trainer. In principe kan iedereen meedoen, maar het richt zich voornamelijk op de leeftijdsgroep 55-plus.

OldStars walking basketball is onderdeel van OldStars Sport, een project van het Nationaal Ouderenfonds. Dit is een verzameling van aangepaste spelvormen, zoals OldStars walking football, OldStars walking hockey, OldStars walking handbal. Dit uitgebreide OldStars-aanbod maakt het Ouderenfonds mogelijk met de landelijke partners Menzis, VWS, RCOAK, Stichting Sluyterman van Loo en Zawabas.

Met de uitbreiding van het OldStars-aanbod neemt het Ouderenfonds een volgende stap in de landelijke ontwikkeling van de 100 procent ouderenvriendelijke sportverenigingen. Hierbij staan gezond en fit blijven én socialisatie in en rondom de sportvereniging centraal. Na elke training sluit men af met koffie/thee of ander drankje.

Heeft u interesse in deelname en/of wilt u op de hoogte worden gehouden? U hoeft alleen zelf te zorgen voor goede sportschoenen en makkelijk zittende kleding. De komende periode willen Wildcats en United Academy kijken of er interesse is bij ouderen om aan OldStars walking basketball mee te doen. Heeft u interesse om deel te nemen, wilt u helpen bij de organisatie of heeft u vragen? Bel of stuur een e-mail naar Jan Buster, 06 19 04 33 01, secretariaat@wildcats-nijmegen.nl of Frans van de Geer, 06 27 21 94 60, frans@tbgdragons.nl en/of buurtsportcoach Janneke Verwoert, j1.verwoert@nijmegen.nl, 06 50 15 41 05.

Tekst: Jan Buster Sr., Wildcats

Foto: OldStars

In het kader van het *vakantieafsluitfeest* wordt op vrijdag 27 augustus van 15.00 tot 16.00 uur een gratis clinic Walking Basketball gegeven op het veldje naast het Cruiff Court N.E.C.-Veld Lindenholt. Voor iedereen die geïnteresseerd is waarbij de doelgroep 55-plus is.

NATIONALE SPORTWEEK IN DUKENBURG

In Nijmegen worden er van 17 tot en met 25 september diverse activiteiten georganiseerd, dus natuurlijk ook in Dukenburg. Hoe ziet deze Nationale Sportweek er dan uit?

Samen met sportaanbieders, welzijnsorganisaties en andere partners in de wijk slaan wij de handen ineen om sport en bewegen in de schijnwerpers te zetten. Er worden diverse activiteiten georganiseerd. Op verschillende tijdstippen staan de buurtsportcoaches klaar om vragen te beantwoorden over sport en bewegen of om samen te kijken naar een geschikte beweegactiviteit.

Zaterdag 18 september: Skatetijd!

Tijdens *Skatetijd!* kunnen kinderen van 6 tot en met 12 jaar kennismaken met inline skaten. Ze kunnen kennismaken met de Nijmeegse Schaatsvereniging, Vereniging IJshockey Nijmegen en Bandy Vereniging Nijmegen. Is dit een leuke activiteit voor jouw zoon of dochter? Kom dan meedoen op zaterdag 18 september van 10.00 tot 13.00 uur op de parkeerplaats van het Nijmeegse Triavium. Inschrijven kan via: www.nijmegen.nl/formulieren/toestemming-en-inschrijving-skatetijd.

Zaterdag 18 september: Inloop Handboogvereniging Staddijk

Handboogvereniging Staddijk organiseert een open inloop voor alle inwoners uit Nijmegen vanaf 12 jaar. Ontdek het handboogschieten via een demonstratie, maar vooral ook door het zelf eens te proberen. Altijd al een keer met een handboog willen schieten? Kom dan zaterdag langs tussen 10.00 en 12.00 uur op Staddijk 31.

Dinsdag 21 september: Test je fit!

Wilt u tips over uw gezondheid? Of wilt u gezonder en/of fitter worden? Kom dan dinsdagmiddag 21 september naar Winkelcentrum Dukenburg in Zwanenveld. Laat uw gezondheid gratis testen en win advies in bij de buurtsportcoach over de mogelijkheden om te sporten en/of bewegen.

Woensdag 22 september: 10@10 Challenge en kraanwaterdag

Tijdens de *10@10 Challenge* komen alle kinderen op de basisscholen in Dukenburg om 10.00 uur samen in beweging. Op het digibord in de klas wordt een sportfilmpje met allerlei bekende Nederlandse sporters afgespeeld. Ook is er op deze *scholendag* aandacht voor water drinken. Lekker én gezond.

Donderdag 23 september: Beweegadviesgesprek

Bent u op zoek naar een geschikte sport- en/of beweegactiviteit? Of heeft u vragen over sport of bewegen? Kom dan donderdag 23 september naar het Wijkcentrum Dukenburg in Meijhorst en stel uw vraag tijdens een beweegadviesgesprek. Buurtsportcoaches staan tussen 10.00 en 12.00 en tussen 13.00 en 15.00 uur bij de ingang van het wijkcentrum.

Heeft u vragen over een van de bovenstaande activiteiten? Of wilt u graag in gesprek met een van de buurtsportcoaches over bewegen? Mail dan snel naar dukenburginbeweging@nijmegen.nl.

Tekst: Arno Vliet, buurtsportcoach
Foto: gemeente Nijmegen

HBV STADDIJK

In het prachtige sportpark Staddijk-Zuid in Nijmegen bestaat sinds 1981 een handboogvereniging waar concentratie, rust en gezelligheid hand in hand gaan. Boogschieten is een sport voor iedereen: vrouw en man, jong en oud. De sport kan zowel individueel als in teamverband beoefend worden.

De recreatiesporter is bij ons van harte welkom. Wie graag wat pijlen verschiet op ons eigen terrein en mee wil doen aan de clubwedstrijden die we zelf organiseren zal merken dat boogschieten een spannende bezigheid kan zijn. Daarnaast kun je je toeleggen op prestatiegerichte sporten in wedstrijdverband. Door mee te doen aan de wekelijkse trainingen kun je je ontwikkelen tot wedstrijdsschutter, en samen met de andere leden van ons clubteam aan de regionale en landelijke wedstrijden deelnemen.

Zowel de 14-jarige scholier als de 60-jarige wedstrijdssporter kunnen het grootste genoegen beleven aan de handboogsport. Tot slot is het ook een van de weinige buitensporten waaraan mindervaliden kunnen deelnemen.

Op zaterdag 18 september organiseren wij in het kader van de nationale sportweek van 10.00 tot 12.00 uur een inloop bij onze vereniging. Bij deze inloop kunnen mensen uit Nijmegen en omstreken een kijkje nemen bij het handboogschieten bij onze vereniging. Voor mensen die meer willen dan alleen kijken is er ook de mogelijkheid om het handboogschieten te proberen. Heeft u nog vragen over deze dag? Neem gerust contact met ons op door te mailen naar: info@hbvstaddijk.nl.

Wij hopen jullie te zien op 18 september.

Tekst en foto:
Handboogvereniging Staddijk

DE SPRONG

U zult zich misschien afvragen: wat is dit voor een gebouw? Het gebouw *de Sprong* staat aan de rand van het kruispunt Hatertseweg-Grootstalseaan en bestaat uit 37 seniorenappartementen.

Er zijn 26 appartementen van ± 82 m² voor tweepersoonshuishouding en 11 appartementen van ± 72 m² voor een eenpersoonshuishouding. De appartementen worden door woningvereniging Talis verhuurd. De inschrijvingen gaan niet via de Entree maar worden door de Sprong verzorgd. Wel moet u ingeschreven staan bij de Entree en wordt er een leeftijdsgrens vanaf 55 jaar gehanteerd. Wij zijn een woonvorm waarbij de bewoners beschikken over een eigen appartement met behoud van privacy. Ook is het mogelijk om gezamenlijk activiteiten te organiseren. Mocht u belangstelling hebben of meer informatie willen over dit appartementencomplex, neem dan contact op met Irma Janzing, telefoonnummer 06 40 76 56 35, secretaris van *de Sprong*.

Tekst: Irma Janzing. Foto: Google

AGENDA

Zwemmen in de Spiegelwaal

29 augustus staat op de rol: *Swim to fight cancer*. Raadpleeg plaatselijke media om te zien welke tijden en andere belangrijke informatie er zijn vlak voor de geplande zwempartij.

Gebroeders van Lymborch

Vrijdag 10 september: GvL junior schoolendag, 11 en 12 september: GvL Festival en open huis GvL in samenwerking met de Open Monumentendag. Voor veel meer informatie verwijzen wij graag naar de website van Gebroeders van Lymborch: gebroedersvanlimburch.nl.

RIOOLALARM

Vér voordat dagblad *de Gelderlander* op 6 juli jongstleden een vierkoloms artikel (mét foto van reparateur Sidney) plaatste over een kwalijke vorm van oplichting en in een belendende kolom Johan Weijers van Weijersriooltechniek in Beuningen aan het woord liet, vond er in Dukenburg een 100 procent zelfde crimetruc plaats als bij de scouting in Weurt.

Johan Weijers weet dat er in een half jaar tijd zeker nog eens tien gevallen van deze vorm van oplichting plaatsvonden.

Deskundige hulp

In het kort: de Weurtse scouting Sint Andries aan de Kerkstraat kreeg te kampen met ernstige rioolproblemen. Via internet werd hulp gezocht en gevonden. Met de zoekopdracht *rioolservice Beuningen* kwam de scoutingpenningmeester terecht bij RS Schoonmaakservice met een landelijk telefoonnummer beginnend met 085. RS S kwam onmiddellijk in actie, de aankomsttijd werd keurig meegedeeld. Vooraf werden het redelijke starttarief en de voorrijkosten gemeld. Vóór het begin van de werkzaamheden moest wel een digitale handtekening gezet worden door de hulpvrager. Bij ernstige verstopping zou namelijk een frees moeten worden ingezet à 79 euro per meter. RS S-medewerker Sidney (niet herkenbaar op de foto) had een klein uurtje tijd nodig; desondanks voldoende om vanaf het riool te 'frezen' tot aan de openbare weg. Echter zonder dit gereedschap te gebruiken! De klus geklaard mocht de scoutingpenningmeester opnieuw digitaal tekenen en kreeg hij de rekening gepresenteerd. Een bedrag

van 2434 euro, waar Weijers iets van 243 euro zou hebben berekend; bovendien het probleem verholpen had.

Riool Reinigings Service RRS is weer een ander bedrijf met meerdere vestigingsplaatsen in Nederland. Vooral niet verwarren met RS S uit Almere. Een gewaarschuwd mens...

In Dukenburg vond vele maanden eerder exact hetzelfde oplichtingsspel door RS S plaats. Niet bij één van de scoutinggroepen, maar bij een particulier adres. Wees als lezer van dit blad én van *de Gelderlander* dan ook gewaarschuwd. RS Schoonmaakservice staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en opereert vanuit een woonhuis in Almere. Moet kunnen. Zelfs vóór de pandemiemaanden konden mensen hybride werken. Door de klanten tweemaal te laten tekenen voor de 'herstelwerkzaamheden' glipt het bedrijf-aan-huis tussen de mazen van de wet door. Zoeken via Google op *rioolservice* of aanverwante termen levert vanuit elke plaats in het land al snel de aanknopingspunten op: 24/7 of RS Schoonmaakservice. Op internet worden de hardnekkige oplichtingspraktijken van RS S wel degelijk vermeld, helaas niet in het verlengde van de site uit Almere. Ook voor kapotte voordeursloten en ongetwijfeld andere huiselijke calamiteiten die meestal in het weekeinde uitbreken, is er een interessante markt voor malafide bedrijfjes.

Tekst: Hette Morriën
Foto: Friendly Home Services

WINKELCENTRUM DUKENBURG VERBOUWT

De grote verbouwing van de binnenkant van Winkelcentrum Dukenburg gaat van start. Alle straten worden aangepakt. Er komen openbare toiletten.

De complete binnenkant van het winkelcentrum wordt vernieuwd, dus alle straten vanaf de bibliotheek tot en met Le Duc. Er hebben al veel voorbereidingen plaatsgevonden. Er zijn bijvoorbeeld nieuwe elektronicaleidingen gekomen. De gekozen aannemer is Retail Bouw Nederland. Deze heeft ook winkelcentrum Presikhaaf in Arnhem verbouwd. De werkzaamheden beginnen in september en duren tot en met het voorjaar van 2022.

Er komt een nieuw plafond in de straten. Er was een proefstrook nabij de bibliotheek. Er is een brandproef geweest om te zien of het veilig is. Dat blijkt het geval. De rolbaan bij Albert Heijn XL wordt vervangen. Dat gebeurt tussen 6 en 17 september. In die tijd is deze verbinding tussen parkeergarage en winkelcentrum niet toegankelijk. Alle andere verbindingen zijn wel open.

Openbaar toegankelijke toiletten zijn een oude wens van klanten en winkeliers. Tot nu toe moesten mensen gebruik maken van de toiletten in de Hema of in de horeca. Nu komen er twee grote, ook voor invaliden

toegankelijke toiletten bij de lift in de parkeergarage. Het halletje wordt vergroot, de lift vernieuwd.

Kort geleden heeft Zoet en Co een winkel geopend. Bakker Bart komt terug. Specsavers breidt uit en verhuist. Ze worden burens van de nieuwe Blokker.

Tekst: René van Berlo. Foto: Maarten Mulder

OBSERVATIETOREN

‘Had ie maar niet Observatietoren moeten heten.’ Zouden vader en dochter dat gedacht hebben toen ze erin klommen? Als je van avontuur en klauteren houdt is dit kunstwerk toch onweerstaanbaar.

Op weg naar huis zie ik een man bovenin het rode gevaarte op de hoek van de Van Schuylenburgweg - Van Rosenburgweg. Een jong meisje staat aan de voet ervan foto's te maken. Vast zijn dochter, denk ik en stap van mijn fiets. We raken aan de praat. Als vader weer stevig op de grond staat, is het de beurt aan Mila om de klim te wagen. Voor de veiligheid moet haar gordel vast blijven aan de zekering, zodat ze niet verder mag dan waar 'de ladder' begint. Het gaat haar makkelijk af en ze heeft er zichtbaar plezier in. Terwijl ze klautert vertelt vader enthousiast over zijn passie. 'Wil je het ook eens proberen?', zegt hij uitnodigend. Na eerst een nee kan ik de verleiding toch niet weerstaan. Na wat uitleg en even uitproberen, ga ik omhoog. Met ongepolijste techniek en de nodige krachtsinspanning lukt het me de ladder aan te tikken. Wie had dat gedacht?

Tekst: Anja Strik. Foto: John

ONTDEK JE TALENT-DAG

Alle Dukenburgse kinderen hebben talent. Talent op veel verschillende gebieden, maar zeker ook op het gebied van sport en bewegen.

Op initiatief van Topsport Gelderland en de gemeente Nijmegen wordt er op woensdag 22 september de *Ontdek je talent-dag* georganiseerd. Ben jij in de leeftijd van 10 tot en met 14 jaar en weet je niet zo goed welke sport je leuk vindt of welke sport het beste bij je past? Kom dan naar de Ontdek je talent-dag in Nijmegen.

Sportoriëntatie

Via de sport-oriëntatie-tool van het Sportkompas brengen we deze voorkeuren voor jou in beeld. Na de deelname aan de Ontdek je talent-dag ontvang je een persoonlijk advies en word je gekoppeld aan een buurtsportcoach uit Dukenburg die jou

helpt bij het vinden van en kennismaken met de sportvereniging in jouw buurt. Meer informatie of gelijk aanmelden? Ga dan naar www.topsport gelderland.nl/ontdek-je-talent-dag of stuur een e-mail naar ontdek-jetalentdag@topsportgelderland.nl

Tekst en foto: Topsport Gelderland en gemeente Nijmegen

BIJEENKOMSTEN

Nederlandse conversatie in Huis van Weezenhof

Voor iedereen in Dukenburg die Nederlands niet als moedertaal heeft, zijn we opnieuw gestart met de bijeenkomsten *Nederlandse conversatie*.

Onze bezoekers hebben vaak al meerdere cursussen Nederlands gevolgd en willen hun kennis graag in praktijk brengen. Inmiddels is er een leuke groep gemotiveerde mensen ontstaan afkomstig uit alle windstreken. Inwoners van Weezenhof zorgen voor de begeleiding. Aan gespreksonderwerpen hebben we geen gebrek.

Geen les, wel gesprekken

Voor alle duidelijkheid: er wordt géén Nederlandse les gegeven. Het gaat vooral om het voeren van een eenvoudig gesprek, woordenschat vergroten, uitspraak verbeteren, woorden in de juiste context gebruiken et cetera.

Elke woensdag

Onze Nederlandse conversatie is iedere woensdagmiddag van 13.00 tot 14.00 in het Huis van Weezenhof (in het Winkelcentrum Weezenhof). Deelname is gratis.

Je kunt je aanmelden door een mailtje te sturen naar: info@huisvanweezenhof.nl. Iemand van ons neemt dan contact met je op.

N.B. Mocht je - als lezer van dit bericht - iemand kennen die de kennis van het Nederlands wil verbeteren maak hem of haar dan s.v.p. attent op de bijeenkomsten *Nederlandse conversatie*.

Tekst en foto: Wietske, Jan en Paula

START CURSUSJAAR BIJ STEP

Steunpunt Taal Educatie en Participatie, kortom STEP geeft Nederlandse taallessen en fietslessen aan volwassen migranten en vluchtelingen.

Nederlandse taalcursussen

Vanaf 6 september worden er weer Nederlandse taallessen gegeven in Wijkcentrum Dukenburg. Volwassen migranten en vluchtelingen die de Nederlandse taal beter willen leren spreken, schrijven en lezen kunnen zich aanmelden bij STEP.

Vanaf 24 augustus kunnen mensen een afspraak maken voor een kennismakingsgesprek. Tijdens dit gesprek maak je kennis met STEP en wordt je taalniveau bepaald aan de hand van een taaltoets. Maak een afspraak en schrijf je in.

Fietsles

Fietsen is voor de meeste mensen in Nederland de gewoonste zaak van de wereld, zelfs bij slecht weer. Sommige nieuwkomers moeten de kunst van het fietsen op latere leeftijd leren. Daarom geeft STEP fietslessen aan volwassenen. Je leert op je eigen tempo in een veilige omgeving fietsen.

In september beginnen er weer fietscursussen bij STEP in Dukenburg. Je leert fietsen in de praktijk en je krijgt les in de verkeersregels. Er wordt les gegeven bij Wijkcentrum Dukenburg op dinsdagochtend van

9.30 uur tot 11 uur. De cursus bestaat uit twaalf groepsbijeenkomsten van een keer per week en kost 35 euro per cursus. U kunt ook gebruikmaken van de *Meedoenregeling*. Heb je belangstelling of ken je iemand die graag wil leren fietsen dan kun je je aanmelden bij STEP. Kijk ook op www.stepnijmegen.nl/fietsles.

Contactgegevens STEP

Wijkcentrum Dukenburg, Adres: Meijhorst 70-39, 6537 EP Nijmegen, telefoon: (024) 323 32 35, e-mail: info@stepnijmegen.nl, website: www.stepnijmegen.nl.

Week van lezen en schrijven

De cursussen bij STEP starten in de week van lezen en schrijven (6 tot 12 september). Deze week wordt landelijk georganiseerd om de 2½ miljoen volwassenen die laaggeletterd zijn in ons land in beeld te brengen. Zij lopen tegen een heleboel problemen aan. Denk aan solliciteren. Een bijsluiters lezen. Geldzaken bijhouden. Digitaal meedoen. Maar ook je kind voorlezen.

STEP besteedt in deze week speciaal aandacht aan lezen. Juist lezen verrijkt je woordenschat en vergroot je taalvaardigheid. Samen gaan we verhalen lezen die leuk zijn voor volwassenen en aangepast zijn aan het specifieke taalniveau.

Tekst: Karoline Snip, STEP

Het verhaal van Sherin

Sherin komt uit Afghanistan en is ruim twintig jaar in Nederland. Ze heeft vijf kinderen grootgebracht die nu op eigen benen staan. Omdat ze zichzelf nu verder wil ontwikkelen meldde Sherin zich bij STEP: 'Ik dacht ik ben te oud maar ik leer nog steeds bij. Nu is het mijn tijd!' Sherin wil graag werken maar eerst wil ze haar taalgebruik verbeteren. 'Ik wil graag een opleiding volgen zodat ik in de zorg kan werken. Ik doe nu zoveel mogelijk activiteiten bij STEP. Zo volg ik een Nederlandse taalcursus, een schrijfles en oefen ik de taal met een taalcoach.'

Sherin krijgt begeleiding van Rachida, trajectbegeleider bij STEP. Samen maken ze een plan om te zorgen dat Sherin

verder komt. Rachida vertelt: 'Sherin heeft veel energie en ze wil heel snel gaan. Naast alle lessen wil ze dolgraag vrijwilligerswerk doen. Maar corona beperkte die mogelijkheden. Toch is het goed dat ze niet te veel hooi op haar vork neemt.' Naast de lessen die Sherin bij STEP volgt, past ze ook nog op haar kleinkind en is ze mantelzorger voor haar moeder.

Sherin is blij met haar trajectbegeleider en haar docenten bij STEP: 'Door STEP ontwikkel ik mezelf. Mijn trajectbegeleider motiveert mij. Het is nooit te laat om te leren, zegt zij. Ze heeft me met open armen ontvangen en luistert naar wat ik wil bereiken. Ik maak bij iedereen die ik ken reclame voor STEP: bij STEP kan je leren en verder komen.'

HET GROENDAK VAN LOES MODDERMAN IN MEIJHORST

Begin juni van dit jaar heb ik een groendak laten aanleggen op mijn carport, een dak dat ook m'n schuur dekt en dus een behoorlijk oppervlak beslaat. Ik wilde het al heel lang, een dak met planten waar bijen en hommels op afkomen.

De carportdaken van de koopwoningen in Meijhorst zijn kaal of belegd met stenen waar mos op groeit. Daar heeft geen bij wat aan. Het uitzicht van boven is ook niet om vrolijk van te worden.

Google onthulde dat er nogal wat bedrijven zijn die zich bezighouden met de groenvoorziening op daken en dan met name door het leggen van sedummatten. Sedum is een vetplant die goed tegen droogte kan en daarom veel in rotstuinen te vinden is. Er zijn honderden bloeiende sedumvarianten. Een sedummat bevat een variatie van bij aantrekkelijke soorten.

Een sedumdak aanleggen is een heel gedoe. In mijn geval werd het gedaan door *Raymond van Schaik Tuinen*. Raymond is al zeker twintig jaar de man die mijn tuinonderhoud doet, dus ik wist dat het goed zou gebeuren.

Vooraf was er de kwestie van hoe sterk het carportdak is, want het moest een heel gewicht kunnen dragen. Aan de hand van foto's van de constructie en meekijken van een bouwkundige werd het dak goedgekeurd voor de transformatie.

Nadat het dak was vrijgemaakt van alle stenen en mos werd met grote vrachtwagens het materiaal aangevoerd dat voor de aanleg nodig was. Eerst werd een kunststoflaken op het kale dak gelegd. Daarop kwamen afwateringsmatten, want het is lang niet altijd droog in Nederland. Daaroverheen weer een laken. Toen lavasteen, een poreus

gesteente waarop de sedum zou kunnen wortelen. De sedummatten kwamen de tweede dag. Om uitdroging te voorkomen moeten die gestoken worden bij de kweker, kort voor ze worden gelegd. De matten hebben maar een heel dun laagje aarde, anders zou het gewicht niet te tillen zijn. Die matten zijn ongeveer 100 bij 50 centimeter. De sedumplanten waren door het oprollen platgedrukt. Maar door intensief bespuiten was er al een dag later geen sprake meer van geplette planten. De bloemen gingen open en de bijen arriveerden, elke dag meer. Nu is het een zee van gele bloemen.

Mijn dakje trok veel bekijks van burens. Ik hoopte dat mijn dak anderen zou inspireren.

Natuurlijk, het kost geld. Al met al, twee dagen werk met drie man, heeft het mij, inclusief al het materiaal, tegen de 3000 euro gekost. Dat had ik er graag voor over. Misschien, als je het zelf kunt aanleggen, kan het goedkoper. De gemeente Nijmegen geeft (in principe) subsidie. Daar heb ik zelf nog niet naar geïnformeerd. Mogelijk hangt die subsidie af van of je een 'officieel' constructieadvies hebt aangevraagd, wat een hoop geld kost. Dat heb ik dus niet gedaan. Bespuiten gaat het best vanaf de eerste verdieping, waar mijn buurman op de badkamer een 'dubbelloopse' kraan heeft aangelegd: wasmachine en groendak in één. Vandaar kan ik met een korte slang het dak makkelijk bewateren (en er intussen van genieten), maar in principe onderhoudt een sedumdak zichzelf.

Dit gedetailleerde verhaal is bedoeld om mede-Dukenburgers misschien op een idee te brengen of de stap naar een groendak zelf te zetten. Misschien vergis ik me, maar voor zover ik weet is Dukenburg niet een stadsdeel waar veel groendaken zijn aangelegd. Het welzijn van bijen gaat ons allemaal aan. En een sedumdak is niet alleen voor de bijen goed. We kunnen er zelf ook een hoop plezier aan beleven.

Tekst: Loes Modderman
Foto's: Arthur de Jonge

Duukjes

Duukjes zijn gratis, niet-commerciële advertenties voor lezers van de Dukenburger. Ook een advertentie plaatsen? Mail naar info@dedukenburger.nl.

Dierenbescherming zoekt collectanten

In de week van 4 t/m 10 oktober vindt de jaarlijkse collecte van de Dierenbescherming plaats. Wilt u zich ook inzetten voor de dieren en helpen als collectant in uw eigen wijk? Met een paar uurtjes van uw tijd zijn wij al heel blij! Voor meer informatie of aanmelden, ga naar www.dierenbescherming.nl/collecte.

Tenorblokfluit

Kras Dukenburgs Knarretje zou graag in contact komen met andere Dukenburger die tenorblokfluit kan spelen en samen met mij wat duetten wil spelen of eventueel les geven. Reacties graag op (024) 344 07 06.

Organist gezocht

Organist voor gemengd koor in Hatert, Kruispuntkerk, Van Hogendorpstraat 126, tel. 06 20 98 16 86, e-mail hawedak@het-net.nl.

Zeeverkeners

Zeeverkenersgroep de Batavieren bestaat dit jaar 75 jaar. Naar aanleiding daarvan organiseren we in het najaar van 2021 een reünie voor oud-leden en andere betrokkenen. Wij zijn op zoek naar mensen die lid geweest zijn van 1946 tot heden. Wilt u hier graag bij aanwezig zijn? Vul het formulier in op de website: batavieren.com/oud-batavieren-gezocht.

De Dukenburger meenemen in Meijhorst

De twee nieuwe supermarkten die in Meijhorst zijn verzezen, hebben hun bestaan intussen ruim bewezen. Voor ons dagelijks brood, andere etenswaren en eerste levensbehoeften zijn het prima adressen. Nieuw bij Lidl zijn de pakkettenservice en de kluisjes. Albert Heijn zette een leestafel in de entree. Beide supers hebben zelfscan-kassa's naast de traditionele lopende band met kassamedewerkers. Van al deze noviteiten wordt al aardig gebruik gemaakt. De AH-leeshoek trekt vooral aandacht, denkt de redactie van dit blad graag, omdat daar tegenwoordig de Dukenburger voor het inkijken of meenemen ligt. Is het stapeltje bladen verdwenen van de leestafel of uit het onderste mandje van het krantenrek, dan kan er altijd uitgeweken worden naar het zwembad of de Stadswinkel in het wijkcentrum (in de hal). De voorraad hier is groter.

HOBBELPAD DUKENBURG

Scheuren in de Van Schuylenburgweg

De politieke partij VoorNijmegen.NU stelde vragen over de staat van onderhoud van wegen, fietspaden en trottoirs in Dukenburg. Op 13 juli 2021 beantwoordde het college van B en W deze vragen. Hierbij een samenvatting van de antwoorden.

Het antwoord op de vraag of het college bekend is met de slechte staat van onderhoud in Dukenburg hier onverkort: 'De afgelopen jaren is er veel onderhoud gepleegd in Dukenburg. Er is dus veel verbeterd. Zo zijn de afgelopen tien jaar de tegelfietspaden van de Van Boetbergweg geasfalteerd, evenals van de Van Apelterenweg, de Nieuwe Dukenburgseweg/Steve Bikoplein en een deel van de Van Schuylenburgweg. Daarmee zijn alle fietspaden van de doorgaande wegen nieuw geasfalteerd, behoudens het deel Van Boetbergweg langs Aldenhof en het deel van de Van Schuylenburgweg langs Tolhuis. Het deel langs Tolhuis staat voor 2022 op het programma, nadat het nieuwbouwproject aan Tolhuis opgeleverd is. Ook de ringwegen door de wijken zijn grotendeels opnieuw geasfalteerd, waarbij fietssuggestiestroken in rood asfalt zijn aangelegd met uitzondering van de ringweg Zwanenveld. Van de gehele wijk Malvert zijn alle voetpaden opnieuw gestraat (combinatie met nutswerkzaamheden) en datzelfde gebeurt nu in wijk Aldenhof. Ook bij de andere wijken in Dukenburg en de rest van de stad liften we met het onderhoud zo veel als mogelijk mee met werkzaamheden van nutsbedrijven.'

Kuilen met lapwerk Van Boetbergweg

Meld&Herstellijn

In het antwoord van het college werd ook het aantal klachten over het onderhoud aan wegen, fietspaden en stoepen genoemd. Deze aantallen werden vergeleken met enkele andere stadsdelen. Het gaat over een periode van drie en een half jaar, van januari 2018 tot juli 2021. Voor Dukenburg waren dat 1807 meldingen. In Lindenholt 990. Twee andere stadsdelen, West en Zuid haalden 1651 en 1749 meldingen.

Zwanenveld

In Zwanenveld wordt nagenoeg niets gedaan aan onderhoud van wegen, fietspaden en trottoirs. Dat wordt bevestigd. Zwanenveld zou een van de eerste wijken zijn die van het gas af zou gaan. Bij de aanleg van het warmtenet zouden veel wegen opgebroken moeten worden. Op dat moment had men ook onderhoud willen plegen. Nu de aanleg van het warmtenet voorlopig uitgesteld is, moet men opnieuw kijken naar de planning van het onderhoud. In Zwanenveld zal dus weer jaarlijks programmatisch onderhoud ingepland gaan worden.

Slecht fietspad in Tolhuis ter hoogte van 10^e straat Zwanenveld

Schadeclaims

Als laatste geeft het college aan bekend te zijn met schadeclaims en letselschade. De gemeente is als wegbeheerder verantwoordelijk voor het wegonderhoud. Maar kaatst de bal ook tegelijk terug door te vermelden dat de weggebruiker ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. Het antwoord van het college wordt afgesloten met: 'In voorkomende gevallen worden claims in behandeling genomen door de betreffende afdeling.' Wat blijft, of je nu wegbeheerder of gebruiker bent, is een oud gezegde: 'Voorkomen is beter dan genezen.'

Tekst en foto's: Peter Saras

CORONA, DE GEVOLGEN? HOE VERDER?

Op uitnodiging van de Vincentiusvereniging en de werkgroep *Elkaar Ontmoeten* kwamen midden juli een groot aantal in Dukenburg werkzame professionals, vrijwilligers en een aantal wijkbewoners in het wijkcentrum bijeen.

Tijdens een zogenoemde werklunch werd met elkaar gesproken en nagedacht over de gevolgen van de coronacrisis en wat er in de wijken zou moeten gebeuren om de draad weer op te pakken nu de beperkende maatregelen langzamerhand worden losgelaten. Bovendien was het doel om elkaar beter te leren kennen.

Snel werd duidelijk dat de meeste aanwezigen uit eigen ervaring de stellige overtuiging hadden dat de mate van eenzaamheid tijdens de pandemie behoorlijk is toegenomen. Mensen die om allerlei redenen al moeite hadden met het leggen van contacten zijn de afgelopen anderhalf jaar nog meer op zichzelf aangewezen geweest. Vanuit de werkgroep *Elkaar Ontmoeten* werd daarbij onder andere gemeld dat niet enkel het aantal wijkbewoners met behoefte aan meer contacten is toegenomen, maar dat daarbij ook vaker sprake is van meer complexe problematiek, zoals armoede en psychische problemen. En dat niet alleen bij ouderen.

Uitvoerig werd daarna stilgestaan bij de vraag hoe nu verder. Daarbij werd aangegeven dat de activiteiten, die door de coronacrisis zijn gestopt of in aangepaste vorm toch beperkt doorgang konden vinden, na de zomerperiode zo snel mogelijk weer opgestart zouden moeten worden. Duidelijk is dat niet altijd direct weer met dezelfde groep vrijwilligers gewerkt zal kunnen

worden. Corona is vooral bij oudere vrijwilligers vaak het moment van stoppen met het vrijwilligerswerk geworden. Er zal dus naarstig op zoek gegaan moeten worden naar nieuwe vrijwilligers.

Ook werd duidelijk dat de komende tijd voornamelijk aandacht zou moeten zijn voor juist die activiteiten waarbij men elkaar ontmoet. Te denken valt aan wandelgroepen, praatgroepen, sportgroepen, samen koffie drinken of lunchen, buitenactiviteiten. De aanwezigen gaven aan dat het ook van belang is om beter kenbaar te maken wat er allemaal al georganiseerd wordt in de wijken en op de hoogte te zijn van elkaars activiteiten. Er werd direct een aantal suggesties gedaan om nieuwe wegen in te slaan om wijkbewoners daadwerkelijk meer met elkaar in verbinding te brengen. Reeds tijdens de lunch werden eerste stappen gezet om middels kleine werkgroepjes daarmee daadwerkelijk aan de slag te gaan. Al met al een nuttige werklunch, waarbij niet alleen de onderlinge contacten weer zijn aangehaald, maar waar ook daadwerkelijke stappen zijn gezet om gericht met elkaar aan de slag te gaan om de geconstateerde gevolgen van de pandemie aan te pakken.

Aan het slot van de bijeenkomst was kort aandacht voor het nieuwe initiatief voor het starten van een Beleefhuis in Aldenhof, waar duidelijk wordt gemaakt wat je tegenkomt en waarmee je te maken krijgt als je om wat voor reden dan ook met heel weinig geld moet zien rond te komen. (Zie artikel elders in *de Dukenburger*.)

Tekst: Harm Jan van der Veen

Foto: Jacqueline van den Boom

LINDA VAN AKEN

Nieuwe voorzitter Stichting Hart voor Dukenburgers

Linda van Aken, boegbeeld van de Vincentiusvereniging Nijmegen en bekend als Nijmegenaar van het jaar 2018 vanwege haar inzet voor het verzachten van armoede en eenzaamheid in Nijmegen, is de nieuwe voorzitter van de stichting Hart voor Dukenburgers.

De doelstellingen van deze stichting sluiten naadloos aan op het werk dat ze met de Vincentiusvereniging doet en de plannen en ideeën die Linda voor Dukenburg heeft én inmiddels al realiseert vanuit twee locaties in Meijhorst en Lankforst. Ze organiseert daar koffieochtenden, deelt soep uit en verzorgt creatieve activiteiten. Er staan meer activiteiten voor en met de bewoners van Dukenburg op stapel. Ze wil daarbij als stichting Hart voor Dukenburgers samenwerken met andere organisaties in de wijk om te komen tot afstemming en ondersteuning van elkaars activiteiten. De eerste gesprekken daartoe zijn al ondernomen.

Linda wil met nieuw elan vanuit de Stichting Hart voor Dukenburgers aan de slag. Hanneke Verweij, coördinator van de Buurthuiskamer Tolhuis, zal op korte termijn ook toetreden tot het bestuur. Er worden overigens voor het hernieuwde bestuur nog een aantal bestuursleden gezocht. Interesse? Neem contact op via hartvoordukenburgers@gmail.com.

Tekst: Harm Jan van der Veen

Foto: Jacqueline van den Boom

VACATURE DUUK

Vanaf september is er bij de stichting VAD (bouwdorp Duuk, Duuk-&Dinner) plek voor een nieuw bestuurslid (onbetaald).

De stichting staat open voor meerdere activiteiten. Het huidige bestuur bestaat uit vijf personen waarvan één bestuurslid per september met zijn werkzaamheden stopt. Van een nieuw bestuurslid wordt verwacht dat hij/zij ook zelf enthousiast aan activiteiten meedoet. Inwerken is per direct mogelijk. Wat verder verlangd wordt staat uitgelegd op de Facebookpagina van bouwdorp Duuk.

Gewerkt wordt met een gezellig en prettig gestoord team, openstaand voor nieuwe ideeën. Het doel is Dukenburgers te motiveren en te verbinden middels diverse activiteiten.

Let op: leeftijd vanaf 21 jaar en er wordt een VOG aangevraagd. En natuurlijk is het logisch dat je iets hebt met Dukenburg.

Tekst: bestuur VAD

NATUUR IN DE STAD

Als ik reclame maak voor Dukenburg dan roem ik haar groen. Dat de natuur de stad in komt, heeft mijn zegen.

Nu Dukenburg deze zomer hiervoor een proeftuin is geweest, hoop ik op een afgestemd beleid, met oog voor veiligheid, functionaliteit, aanblik en onderhoud. Want zo te zien laat dat nog wat te wensen over.

De rozenbottelstruiken bij de entrees naar

Entree Meijhorst met rozenbottelstruiken

diverse wijken vanaf de Van Schuylenburgweg en Van Apelterenweg zijn wellicht ooit als visitekaartjes gedacht. Bij Meijhorst stonden ze er fraai bij. Dat was wat anders bij Lankforst. Het hoog opschietende gras verdringt niet alleen de aanblik op de struiken, maar neemt ook hun plek in. Helaas moeten de wijken Zwanenveld en Tolhuis zo'n visitekaartje ontberen.

Tekst en foto's: Anja Strik

Opgeschoten gras in Zwanenveld 10^e straat

CDA STADSONTMOETING

in gesprek met Dukenburg

wonen **SPEELTUINEN** maabeleid **verkeersveiligheid** drugsbeleid sport winkels **straatvuil** **LEEFBAARHEID** jeugdvoorzieningen **DUURZAAMHEID** dagbesteding schuldhulpverlening **OUDERENZORG** Stadspark Staddijk en nog veel meer onderwerpen, die ú bepaalt!

Praat mee op woensdag 25 augustus met het CDA over wat u belangrijk vindt om terug te lezen in ons verkiezingsprogramma. Wat moet er voor Dukenburg geregeld worden en waar is echt behoefte aan?

Het gesprek vindt plaats van 14.00 - 17.00 uur in wijkcentrum Dukenburg, Meijhorst 70-39. I.v.m. de Coronaregels het verzoek om u vooraf aan te melden via fractie@nijmegen.cda.nl

Wij spreken u graag op 25 augustus!
Marjolijn Mijling, lijsttrekker CDA Nijmegen

STADSONTMOETINGEN

GILBERT DE BRUIJN: STADSPARK STADDIJK

Voor deze foto lag ik plat op de buik middenin het veld langs de A73. Zet je de 'ik hoor lawaai'-modus in dan hoor je inderdaad alleen maar het voortrazend verkeer. Zet je, zoals ik, de 'ik zoek'-modus in dan hoor ik niets maar zie dan wel dit blauwtje. Met het prachtige licht door de haartjes aan zijn snoet en onderkant van de vleugels. Als ik thuis ben en de foto bekijk op het grote scherm zie ik pas het insect. Ik kan er een

hele serie van maken waarin een ander insect ook in de foto meespeelt. Neem tijdens het wandelen de moeite om stil te staan, een veldje goed te bekijken en te zien wat voor een diversiteit er is. Het gaat niet alleen over de grote zoogdieren maar veel meer over het kleine grut dat grote inspanningen levert.

Tekst en foto: Gilbert de Bruijn

BLAUWE ZONE

Parkeerschijf gebruiken bij Winkelcentrum Meijhorst

Gebruik een parkeerschijf en werk mee aan een veilig winkelcentrum.

Bent u al in het vernieuwde Winkelcentrum Meijhorst geweest? Prachtig toch? Inmiddels zijn de meeste werkzaamheden klaar. Om het verkeer veilig te laten verlopen én ervoor te zorgen dat er voldoende parkeerruimte is voor iedereen die boodschappen wil doen, is een groot deel van het terrein een blauwe zone geworden. Wat betekent dat voor u? De grootste verandering is dat u uw parkeerschijf voortaan moet gebruiken. Gebruik een parkeerschijf tussen 8.00 en 20.00 uur.

Wilt u overdag tussen 8.00 en 20.00 uur parkeren? Dan kan dat in de blauwe zone voor maximaal twee uur achter elkaar. Parkeer in de daarvoor bestemde parkeervakken en leg een parkeerschijf op een duidelijke plek in de auto. Zo voorkomt u een boete (109 euro).

Kies de juiste parkeerplaats

Op het parkeerterrein is een aantal plekken gereserveerd voor mensen met een gehandicapten-parkeerkaart. Wist u dat de boete voor onterecht parkeren op een gehandicaptenparkeerplaats 409 euro is? Voorkom die pech en kies voor een parkeerplek die bij uw situatie hoort. Verwacht u bijvoorbeeld langer dan twee uur te moeten parkeren? Bijvoorbeeld omdat u het zwembad bezoekt? Zoek dan een parkeerplek buiten de blauwe zone.

Tekst: gemeente Nijmegen

Foto: Peter Saras

WIJ ZIJN ER VOOR ALLE FIETSERS!

**Bike
Totaal**

scheepers
rijwielspecialist

Malvert 70-17
6538 DP Nijmegen
Telefoon 024 - 344 63 23
info@scheepersbiketotaal.nl
www.scheepersbiketotaal.nl

BATAVUS

dutchid

Gazelle

Loekie

MERIDA

QWIC

KOOK & BAKFIETS VALT DIRECT AL IN DE SMAAK

Fietsende maaltijdbezorgers zijn tegenwoordig vaste prik in het Dukenburgse straatbeeld. Compleet nieuw fenomeen in ons stadsdeel is de kook&bakfiets van Bindkracht10, die speciaal voor buurtactiviteiten ingezet kan worden. Inmiddels zagen al heel wat nieuwsgierige bewoners de ‘mobiele keuken’ met de 2-pits inductiekookplaat van dichtbij en proefden ze van een heerlijke pannenkoek.

Hannah Wiersinga is sinds enkele maanden opbouwwerker voor Dukenburg en Lindenholt bij Bindkracht10. Begin juli had zij de eer de eerste kilometers te maken op de gloednieuwe kook&bakfiets; een prima manier om een deel van haar nieuwe werkerrein in rustig tempo te leren kennen. Haar bestemming? Het speelveldje in Zwanenveld aan de 44e straat, waar die middag ook het project Aardgasvrij Zwanenveld met een volkswagenbusje en goede koffie stond. Bewoners konden er terecht voor vragen over energiebesparing en koken op inductie. Ze deelden ideeën voor de wijk. Nadat Hannah de stroomkabel voor de kookplaat aangesloten had, meldden de eerste kinderen zich al snel voor een gratis pannenkoek. ‘Gelukkig had ik genoeg beslag gemaakt’, lacht Hannah. Ze vertelt dat de vuurdoop van de kook&bakfiets een succes was, en dat niet alleen omdat het bakken prima ging en zelfs de eerste pannenkoek lukte. ‘De kook&bakfiets is bedoeld als middel om ontmoetingen op gang te brengen, verbindingen te leggen tussen buurtbewoners. Samen eten helpt daar natuurlijk bij. In Zwanenveld kwamen mensen nieuwsgierig naar buiten en raakten in gesprek. Onderweg kreeg ik ook al de nodige reacties.

Ik hoop dat de kook&bakfiets bij veel buurtactiviteiten in Dukenburg een gezellig middelpunt wordt!’

De kook&bakfiets gratis huren ...

De kook&bakfiets voor Dukenburg is een uniek exemplaar, gemaakt van duurzame materialen door Stipbike (Honigcomplex). Het koken gebeurt elektrisch, het fietsen zelf niet. Daar komt een beetje spierkracht bij kijken. Culinair gezien kun je er alle kanten mee op. Tot de kookuitrusting behoort bijvoorbeeld ook een grote soeppan. ‘Soep op de stoep bij een straatfeestje’, verzint Hannah ter plekke. ‘Er zijn allerlei mogelijkheden de kook&bakfiets te gebruiken. Het mooie is dat bewoners ‘m ook zelf kunnen huren voor buurtactiviteiten, gratis en voor niets.’

... Mail Stip!

De kook&bakfiets – mede mogelijk gemaakt door gemeente Nijmegen - staat standaard gestald in wijkcentrum Dukenburg en is eigendom van Stip. Interesse om de kook&bakfiets te huren voor een buurtactiviteit? Stuur dan een mailtje naar dukenburg@stipnijmegen.nl. Hou er wel rekening mee dat je ter plekke voor stroomvoorziening moet zorgen.

Soepie-doen

Een andere mix van culinair genot en contact met andere bewoners is Soepie-doen, iedere dinsdag om 12.30 uur in Wijkcentrum Dukenburg. Interesse om de soep en de sfeer te proeven? Meld je dan vóór maandag 12.00 uur aan via 06 – 825 892 10 of via dukenburg@stipnijmegen.nl. De eigen bijdrage is €0,50.

Samen maken we Dukenburg

Dagelijks zetten veel mensen de schouders onder Dukenburg. Dat verdient een podium. Op deze pagina's presenteert de gemeente Nijmegen een mix van persoonlijke verhalen, opvallende ontwikkelingen en handige informatie.

SAMEN WERKEN AAN GEZONDHEID IN DUKENBURG

Zeg je 'gezondheid', dan leg je waarschijnlijk niet meteen de link met iemand die bemiddelt bij de aanschaf van een huis. Ook Rebecca en Hiske geven toe dat ze even moesten wennen aan de term 'gezondheidsmakelaar' als omschrijving van hun werk. Tegelijk kunnen ze er goed mee uitleggen wat ze precies doen. 'Een makelaar is de verbindende schakel tussen vraag en aanbod. Wij zijn dat ook, maar dan op het gebied van gezondheid. Ons werk staat nooit op zichzelf. Het draait altijd om samenwerking. We hebben oog voor behoeftes en gezondheidsvragen die bij bewoners of organisaties leven en slaan een brug met partijen die daar een passend aanbod bij hebben. Afhankelijk van de vraag schakelen we bijvoorbeeld met opbouwwerkers van Bindkracht10, buurtsportcoaches van de gemeente Nijmegen, de bibliotheek of peuterspeelzalen. Vanuit de GGD steunen we daarbij op landelijke kennis en expertise, die we op aanvraag inzetten. Zo kunnen we scholen bijvoorbeeld bijstaan als ze aandacht willen besteden aan gezonde voeding, het drinken van water of het geven van seksuele voorlichting.'

Rebecca Kramer (l) en Hiske Blom

Lange adem

Gezondheid is een breed begrip. Dat blijkt ook in de loop van het gesprek met Rebecca en Hiske. Gevraagd naar praktijkvoorbeelden van hun werk in Dukenburg gaat het onder meer over stoppen met roken, een gezond gewicht, een beweegprogramma voor kleine kindjes terwijl ouders elkaar ontmoeten, eenzaamheid onder ouderen,

Rebecca Kramer en Hiske Blom zijn sinds enige tijd de nieuwe gezondheidsmakelaars voor Dukenburg. Hoewel de twee het afgelopen jaar vanwege de coronamaatregelen minder dan gewenst op locatie konden zijn, weten ze inmiddels wat er in Dukenburg op gezondheidsgebied leeft en zijn ze nauw betrokken bij initiatieven om de gezondheid te verbeteren.

een antipest-programma op basisscholen en digi-gedrag. Op alle terreinen is vaak nog (gezondheids)winst te boeken. 'Ik ben tien jaar geleden gestart als gezondheidsmakelaar', zegt Rebecca. 'Het werk vraagt om een lange adem, maar dat is het meer dan waard. Altijd tref je weer wijkbewoners en wijkwerkers die er iets fijns van willen maken. Wat me tot nu toe positief verrast in Dukenburg is de aandacht voor laaggeletterdheid en voor een dementievriendelijke wijk.'

Gezond voorbeeld

Hiske werkte voorheen voor het Kenniscentrum Sport en Beweging. Ze was onder meer betrokken bij landelijke acties om schoolpleinen

beweegvriendelijker te maken. In Dukenburg is het volgens haar wat dat betreft goed gesteld: 'Veel schoolpleinen hier dagen kinderen uit om in beweging te zijn. Ook op andere terreinen is het belangrijk dat we gezonde keuzes voorschotelen. Van tips op het consultatiebureau hoe ouders beweegoefeningetjes kunnen doen met hun baby tot het promoten van gezonde voeding in supermarkten. De insteek moet zijn dat we zo veel en zo vaak mogelijk het gezonde voorbeeld geven.'

Hiske Blom is gezondheidsmakelaar voor scholen en jeugd in Dukenburg, Rebecca Kramer richt zich in haar werk op de gezondheid van volwassenen. Bewoners met vragen of ideeën op gezondheidsgebied kunnen terecht bij Stip Dukenburg: dukenburg@stipnijmegen.nl / 024 - 3502000.

Teksten Wijkmanagement Dukenburg - gemeente Nijmegen
www.facebook.com/NijmegenDukenburg
Foto's ©Jacqueline van den Boom

MAG DIT BIJ GFT? JA OF...

BLADEREN EN TAKKEN

STRO EN ZAAGSEL

LOOSE THEE EN KOFFIEPRUIT

BLOEMEN EN PLANTEN

VEES- EN VISRESTEN

GRONTE- EN FRUITRESTEN

BROOD, DEEG EN PASTA

KAUWGOM

PEUJEN EN AS

DODE DIEREN

PLASTIC ZAKKEN

GLAS

LIJERS EN MAANDVERBAND

BIJEN EN PLASTIC VERPAKKINGEN

KATTENGRIT EN VOGELROOIZAND

NEE

TWIJFEL? CHECK DE AFVALWEGWIJZER IN DE DAR APP!

www.dar.nl | info@dar.nl | 024-3716000

Dar

Richt uw woning mooier in met **Wennekers Nijmegen**

WENNEKERS NIJMEGEN

Gordijnen, zonwering, vloeren ...en meer

Groenestraat 2A Nijmegen
(hoek St. Annastraat)

T: (024) 356 01 04
E: info@wennekers-nijmegen.nl

www.wennekers-nijmegen.nl

Mensen helpen?

Zorg of hulp nodig?

Een idee voor de buurt?

Vragen over regels en papieren?

STIP DUKENBURG
Wijkcentrum Dukenburg

Bel voor een afspraak
024-3502000
ma-vr
9.00-17.00

stip

WWW.STIPNIJMEGEN.NL/DUKENBURG

@StipNijmegenDukenburg

Dehue

administratie- en belastingconsulent

Administratiekantoor Dehue
"het kantorencentrum"
Kerkenbos 1103b
6546 BC Nijmegen

Telefoon: 024-6637870
E-mail: info@dehue.nl
Internet: www.dehue.nl

Al 25 jaar het betaalbare
adres voor uw
boekhouding, jaarrekening,
salarisadministratie,
belastingaangifte,
toeslagen, budgetbeheer
en overige financiële
aangelegenheden.

Colofon

De Dukenburger is een onafhankelijk blad voor het stadsdeel Dukenburg. Het verschijnt negen keer per jaar en wordt gratis verspreid.

De Dukenburger is mede mogelijk gemaakt door de gemeente. Er is een bijdrage verkregen uit het budget wijkactiviteiten/bewonersinitiatieven van de gemeente Nijmegen.

Adres

Zwanenveld 63-55, 6538 RP Nijmegen
Telefoon: 06 54 645 175
E-mail: info@dedukenburger.nl
Internet: www.dedukenburger.nl
Twitter: @dukenburger

Redactie

René van Berlo (hoofdredacteur)
Toine van Bergen
Toon Kerssemakers
Janwillem Koten
Peter van Kraaij
Hette Morriën
Peter Saras
Theo Vermeer

Foto's

Jacqueline van den Boom (www.jvandenboom.com)
Peter Saras
Arthur de Jonge
Huub Luijten (www.huubluijten.nl)
Gilbert de Bruijn
Theo Vermeer
en anderen (zie bij de artikelen)

Vormgeving

René van Berlo

Vaste medewerkers

Jaap van der Bent
Marije Klijnsma
Guus Kroon
Joska van der Meer
Wil Rengers
Qader Shafiq
Trees Versteegen
Gon van der Werff

Stichtingsbestuur

Ton Strik (voorzitter)
Qader Shafiq (secretaris)
Günay Acuner-Kasar (penningmeester)

Drukwerk

Drukkerij Hendrix, Peer
Oplage: 12.000 stuks

Bezorging

Op alle adressen in Dukenburg met uitzondering van de adressen met een NEE-NEE-sticker
Klachten over bezorging: info@dedukenburger.nl

Volgend nummer

Kopijsluiting: zondag 12 september 2021
Verspreiding: vanaf vrijdag 24 september 2021

Foto voorpagina

Theo Vermeer toont de *Roos van Dukenburg* die hij op 26 mei 2019 heeft ontvangen
(Foto: Jacqueline van den Boom)

Fysiotherapie Dukenburg

Met o.a. specialisaties in:

- Bekkenfysiotherapie (volwassenen en kinderen)
- Psychosomatische fysiotherapie
- Manuele therapie
- Oncologische fysiotherapie
- Geriatrische fysiotherapie
- Sportfysiotherapie
- Oedeemtherapie
- Medische fitness
- Echografie
- Orofaciale therapie
- Handtherapie
- Parkinson
- Claudicatio Intermittens
- EPTE

Aldenhof 70-03 • 6537 DZ Nijmegen • 024 3441756
Weezenhof 55-16 • 6536 EE Nijmegen • 024 3430505
Meijhorst 60-02 • 6537 KT Nijmegen
www.fysiotherapiedukenburg.nl • info@fysiotherapiedukenburg.nl

Geef spullen een tweede leven en kinderen een betere toekomst

Kom snuffelen in onze winkel en ontdek.
Met alles wat je geeft en koopt in onze Terre des Hommes-winkel strijd je mee tegen de uitbuiting van kinderen.

Terre des Hommes Nijmegen
Malvert 70-21

MA/DI/WO/ZA 12.00-16.00 UUR
DO EN VR 10.00-16.00 UUR

www.terredeshommes.nl/winkels/nijmegen

Verkrijgbaarheid de Dukenburger

De Dukenburger is gratis verkrijgbaar bij de volgende bedrijven en instellingen:

Aldenhof: Lindenberg. **Lankforst:** Gezondheidsplein Dukenburg.
Malvert: Jumbo, Scheepers rijwielen. **Meijhorst:** Albert Heijn, Ontmoetingskerk, Wijkcentrum Dukenburg, Zwembad Dukenburg. **Staddijk:** Trainingscentrum Michi. **Tolhuis:** Creatief Centrum Nijmegen-Zuid. **Weezenhof:** Cafeteria Çiçek Yeliz, Huis van Weezenhof. **Zwanenveld:** Albert Heijn XL, Bibliotheek Zwanenveld, Brood & Bijzaken, Primera, Pronk, Duurzaam Wonen.

INGANG

ftz FYSIOTHERAPIE TOLHUIS-ZWANENVELD

In goede handen voor o.a.:

Sportfysiotherapie, (Long)Revalidatie, Diabetes, Hart en Vaataandoeningen, Overgewicht, Revalidatie na Corona, Artroseklachten, Oedeemtherapie.

Ook in goede handen voor Taping, Dry-Needling en Leefstijl-Coaching.

Wij zijn aangesloten bij het COPD-Netwerk, Chronisch Zorgnet (Etalagebenen), Artrose-Netwerk, Leefstijlcoach-COOL.

Adressen: Zwanenveld 90-80G+H, 6538 SC NIJMEGEN
Tolhuis 33-09, 6537 NH NIJMEGEN

024-3443638

info@fysiotherapie-ftz.nl

www.fysiotherapie-ftz.nl

Ook te vinden op Facebook

Orthodontistenpraktijk Dukenburg
voor kinderen en volwassenen

Trots op je lach

♥ Persoonlijke benadering

📅 Snel een afspraak

📍 Perfecte locatie

www.orthodukenburg.nl

024 3440837

ADVOCATENKANTOOR BOS

mr. B.F.M. Bos

advocaat & belastingkundige sinds 1983

Zwanenveld 9080

6538 SC Nijmegen

024-3451144

advocatenkantoorbos@planet.nl

voor advies, bemiddeling en procederen bij:

(echt)scheidingen, huurzaken, arbeidszaken, belastingzaken,
uitkeringen, erfenissen, contracten en andere conflicten

1e gesprek (half uur) gratis

